Financieel jaarverslag 2021

Coöperatie Menzis U.A.

Inhoudsopgave

1 JAARVERSLAG 5

KENGETALLEN 6

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR 7

1.1 ALGEMEEN 7
1.1.1 KERNACTIVITEITEN 7
1.1.2 MISSIE, VISIE, KERNWAARDEN EN STRATEGIE 8
1.1.3 JURIDISCHE STRUCTUUR 10
1.1.4 BEDRIJFSMODEL 12
1.1.5 ORGANOGRAM IN 2021 13
1.2 BELEID EN RESULTATEN 2021 14
1.2.1 IMPACT VAN CORONA OP ZORGINKOOP EN DIENSTVERLENING 14
1.2.2 IMPACT VAN CORONA OP BEDRIJFSVOERING 14
1.2.3 RESULTATEN BELEID 15
1.2.4 LEEFKRACHT 18
1.2.5 ONTWIKKELEN NIEUWE STRATEGIE 22
1.2.6 TOEZICHT 22
1.2.7 KERNCIJFERS 23
1.3 GOVERNANCE 24
1.3.1 GOVERNANCESTRUCTUUR 24
1.3.2 WET- EN REGELGEVING 25
1.4 RISICOMANAGEMENT 26
1.4.1 THREE LINES OF DEFENCE 26
1.4.2 STRATEGISCHE TOPRISICO'S 27
1.4.3 RISICOBEREIDHEID 28
1.4.4 ORSA (OWN RISK AND SOLVENCY ASSESSMENT) 28
1.4.5 RISICOCATEGORIEËN 29
1.5 FINANCIËN 31
1.5.1 FINANCIËLE IMPACT VAN DE CORONAPANDEMIE OP ZORGVERZEKERAARS IN NEDERLAND 31
1.5.2 FINANCIEEL RESULTAAT 35
1.5.3 PREMIEDEMPING 36
1.5.4 SOLVABILITEIT 36
1.5.5 LIQUIDITEIT 36
1.5.6 CONTINUÏTEIT 37
1.5.7 FISCALE POSITIE 37
1.5.8 DUURZAAM BELEGGEN 37

1.5.9 Fraudebeheersing 41
1.6 Bedrijfsvoering 43
1.6.1 Samenstelling, diversiteit en arbeidsparticipatie 43
1.6.2 Milieu 45
1.7 Vooruitblik op 2022 47

VERSLAG VAN DE LEDENRAAD 51

Over de Ledenraad 51
Behandelde onderwerpen in 2021 51

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN 56

Over de Raad van Commissarissen 56
Belangrijkste onderwerpen in 2021 56
Commissiewerkzaamheden in 2021 58
Toezichthouders 60
Samenwerken 60
Zelfevaluatie 60
Deskundigheidsbevordering 61
Samenstelling 61
Overlegmomenten en besproken onderwerpen in 2021 63

VERSLAG VAN DE ONDERNEMINGSRAAD 65

Over de Ondernemingsraad 65
Terugblik 65
Blik op 2022 66

JAARREKENINGEN 67

2 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2021 68

2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2021 69
2.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021 71
2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021 73
2.4 Overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving 74
2.5 Risicoprofiel 92
2.5.1 SCR en risicocategorieën 92

2.5.2 Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen 104
2.5.3 De effecten en risicoschattingen van het coronavirus 114
2.6 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2021 116
2.7 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021 129

3 ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2021 143

3.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2021 144
3.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2021 145
3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening 146
3.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2021 147
3.5 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2021 149

4 OVERIGE GEGEVENS 151

4.1 Statutaire bepaling over de bestemming van het resultaat 151
4.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 151

1 Jaarverslag

Kengetallen

	2021	2020
In miljoenen euro's:		
Omzet (Verdiende premies en bijdragen eigen rekening)	6.340,9	6.630,2
Zorgkosten (schaden eigen rekening)	-6.327,6	-6.477,2
Bedrijfskosten	-171,3	-187,9
Beleggingsresultaat	63,5	5,2
Resultaat	-106,7	-41,1
Eigen vermogen	1.452,0	1.558,7
Voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's	235,2	135,0
In percentages		
Solvabiliteit (Solvency II)	143%	153%
Duurzaam belegd vermogen	100%	100%
Aantallen:		
Aantal merken	3	2
Aantal regio's waarvoor Menzis Wlz-uitvoerder is	3	3
Aantal leden einde verslagjaar	2.065.804	2.213.257
Aantal leden begin verslag jaar +1	2.017.162	2.066.421
Aantal medewerkers einde verslagjaar (fte's)	1.382	1.456

Verslag van de Raad van Bestuur

1.1 Algemeen

Bij Coöperatie Menzis is iedereen welkom, zonder selectie. Alle verzekerden zijn lid en onze leden beslissen in een Ledenraad over zaken die er echt toe doen. We hebben geen winstoogmerk en geen aandeelhouders. Dat betekent dat het geld dat mensen aan ons toevertrouwen ten goede komt aan de zorg.

Coöperatie Menzis zet zich in voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van kwalitatief goede zorg en het versterken van leefkracht. Willen wij dit voor onze leden goed kunnen realiseren, dan is het belangrijk dat het aantal mensen dat zich bij de merken van Menzis verzekerd stabiel blijft. Voor Coöperatie Menzis begon het jaar 2021 met een terugloop van het aantal verzekerden. Na analyse is beleid ontwikkeld en er zijn activiteiten in gang gezet om weer te groeien in het aantal verzekerden. Allereerst was het verlagen van de kostprijs nodig om een goed productportfolio en een scherpe premie voor 2022 aan te kunnen bieden. We hebben ingezet op het verbeteren van onze zorginkoopresultaten ten opzichte van concurrenten en we reduceerden de bedrijfskosten. Ook hebben we in 2021 het merk VinkVink geïntroduceerd en de aanvullende verzekeringen vernieuwd. Deze punten zijn meegenomen bij de vormgeving van de nieuwe Coöperatiestrategie, evenals de aanpak om op het gebied van dienstverlening en versterken van leefkracht de leden meerwaarde te bieden. Zo hebben wij de basis gelegd om in 2022 en verder onze ambities te kunnen realiseren.

1.1.1 Kernactiviteiten

- Menzis voert als zorgverzekeraar de verplichte wettelijke verzekering tegen ziektekosten uit, die voortvloeit uit de Zorgverzekeringswet (Zvw). Daarnaast verzekert Menzis aanvullende ziektekostenrisico's, die niet door de verplichte wettelijke verzekering tegen ziektekosten worden gedekt.
- Menzis heeft drie zorgverzekeringsmerken: Menzis, Anderzorg en VinkVink.
  Deze drie merken bieden in heel Nederland basis-, aanvullende en tandartsverzekeringen. Daarnaast valt ook SamenGezond (een online platform voor een gezonde leefstijl, met bijhorende app) onder Coöperatie Menzis.
- Menzis biedt zowel individuele als collectieve zorgverzekeringen aan. Deze zorgverzekeringen biedt Menzis rechtstreeks aan, in een collectiviteit en via tussenpersonen.
- Naast zorgverzekeringen biedt Menzis ook dienstverlening aan, zoals zorgadvies.
- Anderzorg richt zich op mensen die kiezen voor online dienstverlening. Anderzorg biedt alleen individuele zorgverzekeringen aan en werkt niet met collectiviteiten of tussenpersonen. Overigens werkt Anderzorg, net als Menzis, wel met een aantal zorgvergelijkers.
- VinkVink, een nieuw merk onder Menzis, richt zich op mensen die kiezen voor dienstverlening via een app. VinkVink biedt alleen individuele zorgverzekeringen aan en werkt niet met collectiviteiten of tussenpersonen. Overigens werkt VinkVink, net als Menzis, wel met een aantal zorgvergelijkers.
- Onderdeel van Menzis zijn ook de drie Zorgkantoren Arnhem, Groningen en Twente. Deze voeren de Wet langdurige zorg (Wlz) uit voor de inwoners van betreffende regio's.
- In Menzis Bemiddeling B.V. zijn activiteiten ondergebracht, zoals reisverzekeringen, waarmee Menzis bemiddelt in samenwerking met andere risicodragende partijen.

- Coöperatie Menzis is verantwoordelijk voor het beheer, het bestuur en de financiering van de met de groep verbonden ondernemingen.

1.1.2 Missie, visie, kernwaarden en strategie

Coöperatie Menzis heeft een strategie richting 2025 uitgezet. Daarmee zetten we de volgende stap in de beweging naar een leefkrachtiger Nederland. En dat is nodig, want de wereld om ons heen verandert continu. Trends en ontwikkelingen waar we mee te maken krijgen zijn onder andere de veranderende wensen van onze leden, technologische veranderingen, verhevigende concurrentie, personeelsschaarste, toenemend belang van preventie en de toegankelijkheid van de zorg die onder druk staat. Hierdoor staan we voor een aantal belangrijke uitdagingen:

- **Druk op de zorg en politieke onzekerheid**
  De bevolking in Nederland vergrijst en de vraag naar zorg neemt toe. Tegelijkertijd is er sprake van een toenemend tekort aan zorgverleners. Dit zet de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de zorg onder druk. Dit wordt merkbaar door te lange wachttijden voor patiënten en ziekteverzuim onder zorgpersoneel. De coronacrisis zet extra druk op de zorg, waardoor de zorg wordt uitgesteld en zorgtransformatie wordt geremd. Belangrijke politieke keuzes werden uitgesteld door de lange formatie van het nieuwe kabinet.

- **Concurrentie op prijs**
  De concurrentie om de gunst van de verzekerde neemt steeds verder toe. Het belang van een scherpe premie wordt steeds groter, doordat de verzekerde - die overstapt - hoofdzakelijk kijkt naar de laagste premie. Een scherpe premie is ook belangrijk omdat het risicovereveningssysteem niet goed functioneert (het is voor een verzekeraar gunstig zich te richten op een populatie die op zoek is naar een scherpe premie en overstapt. Daarmee komt de solidariteit binnen het stelsel onder druk te staan).

- **Preventie en gezondheid winnen aan belang**
  Steeds vaker wordt gezondheid en niet ziekte centraal gesteld. Gezondheid is veel meer dan enkel de klachten die iemand heeft, maar juist het vermogen om te kunnen doen wat iemand belangrijk vindt in het leven. Bij Coöperatie Menzis noemen we dit leefkracht: de positieve kracht van gezond leven.
  In de maatschappij, de politiek, de zorg en óók bij andere zorgverzekeraars is steeds meer aandacht voor en inzet op preventie. Menzis moedigt deze ontwikkeling aan. Door gezonde omstandigheden en gezond gedrag kan ziekte worden voorkomen of uitgesteld, en kunnen meer mensen langer in goede gezondheid leven en daarmee leefkrachtiger worden.

- **Innovatieve bedrijfsvoering**
  We zien dat de wensen van onze klanten veranderen. Ontwikkelingen volgen elkaar in steeds hoger tempo op, vraagstukken worden complexer. En de wereld digitaliseert. De politiek en toezichthouders leggen de lat steeds hoger. Dit vereist dat we wendbaarder worden en onze producten en dienstverlening blijven innoveren.

Missie

De missie van Coöperatie Menzis is:

'Ieder mens leefkrachtiger, nu en in de toekomst'.

Visie

Om deze missie te realiseren, luidt onze visie:

'Coöperatie Menzis gaat voorop in de beweging naar een leefkrachtiger Nederland, door het verzekeren van duurzaam toegankelijke zorg, met meer inzet op preventie en het bieden van een scherpe premie voor onze leden. Daarom wil iedereen bij ons lid zijn.'

Kernwaarden

Bij het realiseren van de missie en visie staan drie kernwaarden centraal. Het zijn waarden die medewerkers van Menzis (moeten) bezitten, waarop we aanspreekbaar zijn en die ervoor zorgen dat we onze visie en strategie kunnen waarmaken. De drie kernwaarden zijn:

- resultaatgericht
- menselijk
- vooruitstrevend

Strategie

Met onze nieuwe strategie 2025 voor Coöperatie Menzis zetten we de volgende stap in de beweging naar een leefkrachtiger Nederland. De strategie kent vijf coöperatiedoelen: drie strategische en twee organisatiedoelen.

Strategische doelen:

1. Transformeren naar duurzaam toegankelijke zorg
2. Verlagen van kostprijs voor een scherpe premie
3. Meer leden in beweging voor leefkracht

Organisatiedoelen:

4. Vergroten van de wendbaarheid van organisatie en medewerkers
5. Menzis financieel gezond, duurzaam en *in control*

1.1.3 Juridische structuur

Coöperatie Menzis als juridische groep bestaat uit verschillende juridische entiteiten. De economische activiteiten van deze entiteiten worden als één onderneming uitgevoerd. Binnen de coöperatie kennen we geen onderscheid tussen de aansturing van de groep en de aansturing van een individuele juridische entiteit die tot de coöperatie behoort. Oftewel, er is eenheid van bestuur. Uiteraard wordt rekening gehouden met het risicoprofiel van de afzonderlijke entiteiten in onder meer visie, strategie, de Planning & Controlcyclus en het kapitaalbeleid. Ten aanzien van de verschillende entiteiten is er onderscheid in de interne en externe verantwoordingen.

Per 1 januari 2021 heeft een activa-passiva transactie plaatsgevonden tussen Stichting Menzis Beheer en Menzis Zorgverzekeraar N.V. Stichting Menzis Beheer heeft alle interne dienstverlening verkocht, met uitzondering van de drie bedrijfspanden en twee (verhuurde) woningen die in eigendom blijven van Stichting Menzis Beheer. Menzis Zorgverzekeraar N.V. zet deze interne dienstverlening voort. Deze transactie heeft plaatsgevonden tegen boekwaarde.

Coöperatie Menzis U.A. voldoet door deze activa-passiva transactie, doordat de medewerkers vanaf 1 januari 2021 formeel in dienst van Menzis Zorgverzekeraar N.V. zijn gekomen (die een afhankelijke maatschappij van Coöperatie Menzis U.A. is in de zin van artikel 2:63a Burgerlijk Wetboek) aan de eisen van artikel 2:63b lid 2 Burgerlijk Wetboek als zogenaamde ‘grote coöperatie’ (structuurregeling). Hiervan is een opgave als bedoeld in artikel 2: 63b lid 1 Burgerlijk Wetboek gedaan bij de Kamer van Koophandel.
De statuten van Coöperatie Menzis U.A. zijn vanaf 1 januari 2021 conform het bepaalde in artikel 2:63c lid 3 Burgerlijk Wetboek in overeenstemming gebracht met de artikelen 2:63f tot en met 2:63j Burgerlijk Wetboek welke voor haar gelden.

De juridische structuur van Menzis ziet er ultimo 2021 als volgt uit:

1.1.4 Bedrijfsmodel

Coöperatie Menzis beschikt over een bedrijfsmodel, waarin in bedrijfsketens (proceshuis) de activiteiten uitgewerkt en verdeeld zijn. Deze activiteiten hangen samen met het verzekeren van zorgkosten.

1.1.5 Organogram in 2021

1.2 Beleid en resultaten 2021

Ook in 2021 heeft Coöperatie Menzis zich ingezet voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van kwalitatief goede zorg en het versterken van leefkracht. Net als het jaar 2020 was ook 2021 een uitzonderlijk jaar dat in het teken stond van de impact dat het coronavirus (en de bijhorende maatregelen) op de gezondheidszorg had. Dit had zijn weerslag op alles en iedereen, ook op Menzis. Hieronder een terugblik op de impact van corona op de zorginkoop, onze dienstverlening en onze bedrijfsvoering. Ook geven we een terugblik op de belangrijkste resultaten uit 2021.

1.2.1 Impact van corona op zorginkoop en dienstverlening

Ook in 2021 zette het coronavirus de toegang tot zorg onder druk, waarbij de werkdruk voor het zorgpersoneel verder werd verhoogd. Om de continuïteit van de zorg te waarborgen, zijn voor zorgaanbieders (MSZ, Wijkverpleging, GRZ en ELV) die zorg leveren in de Zvw, de Wlz of aanvullende verzekeringen regelingen getroffen. Daarmee kon een beroep worden gedaan op financiële bijdragen, waaronder voor gederfde omzet en voor meerkosten door corona. Menzis maakte hierover met andere zorgverzekeraars op landelijk niveau uniforme afspraken. Ook zette Menzis zich in om de leden, die zorg nodig hadden, te bemiddelen naar de best passende zorgaanbieder.

In het najaar van 2021 maakte Menzis afspraken met zorgaanbieders over de zorg voor 2022. Voor een groot gedeelte van de zorg is dat goed gelukt. Wel was dit in 2021 voor de medisch specialistische zorg extra ingewikkeld, vanwege een nieuwe coronagolf en de komst van de nieuwe Omikron-variant. Dit maakte de onderhandelingen complex. Daarover hebben verschillende ziekenhuizen hun ongenoegen in de media geuit en sommigen riepen, ten onrechte, patiënten op om naar een andere zorgverzekeraar over te stappen. Deze sturende berichten vanuit ziekenhuizen horen niet in dit zorgstelsel thuis en zorgden voor onrust bij onze leden en mensen die zouden willen overstappen naar Menzis. De Nederlandse Zorgautoriteit heeft de zorgaanbieders hierop aangesproken. Samen met de andere zorgverzekeraars en de koepels van ziekenhuizen hebben we afspraken gemaakt, waarmee de financiële risico's door corona hanteerbaar zijn voor ziekenhuizen. Menzis hoopt de individuele afspraken over de zorg begin 2022 af te ronden.

Door de coronapandemie heeft beeldbellen in de zorg, maar ook in onze dienstverlening een vlucht genomen. Via beeldbellen kunnen klanten met persoonlijke en complexere situaties met ons in gesprek. Eind 2020 is Menzis gestart met een pilot beeldbellen. De resultaten en ervaringen in 2021 zijn erg positief, waardoor we dit kanaal structureel blijven aanbieden.

1.2.2 Impact van corona op bedrijfsvoering

In 2021 had de coronapandemie ook zijn weerslag op de bedrijfsvoering binnen Menzis. Menzis volgt strikt de richtlijnen van de overheid en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Na een jaar volledig vanuit huis te werken, werden de plannen vanaf het voorjaar 2021 gericht op een gefaseerde terugkeer naar kantoor. In mei 2021 werden de eerste versoepelingen opgestart, waarbij in incidentele gevallen van onze kantoren gebruik gemaakt kon worden. Vanaf juli 2021 gingen onze kantoren beperkt open voor samenwerking met collega's, op anderhalve meter afstand. Door de komst van een nieuwe coronagolf en wederom aangescherpte maatregelen vanuit het demissionair kabinet werd het volledig openen van de kantoren uitgesteld en werkten medewerkers vanaf november 2021 weer volledig thuis, tenzij het echt niet anders kon.

Alle medewerkers hebben toegang tot passende (ICT)-faciliteiten en ontvangen een thuiswerkvergoeding om het werken vanuit huis mogelijk te maken. Gedurende het jaar werden er extra medewerkersonderzoeken uitgevoerd om een goed beeld te krijgen van de ervaringen en eventuele extra behoeften van medewerkers in deze coronaperiode. Op basis van deze onderzoeken werden nieuwe werkafspraken gemaakt. Daarbij zijn bijvoorbeeld zowel interne als ook externe vergaderingen standaard ingekort, zodat tussen de vergaderingen door voldoende pauze genomen kan worden en wordt gestimuleerd ook aan je eigen leefkracht te werken. Ook is afgesproken dat er vanaf 2022 wordt gewerkt met vergaderluwe weken.

1.2.3 Resultaten beleid

Zorginkoop

Naast alle afspraken die in het kader van de coronapandemie zijn gemaakt om de continuïteit van zorg te waarborgen, hebben we in 2021 voor onze klanten voldoende zorg gecontracteerd om aan onze zorgplicht te voldoen. Met zorgaanbieders hebben we volume- en prijsafspraken gemaakt, die bijdragen aan een aanvaardbare premie voor onze leden. In onze regio's hebben we samen met zorgaanbieders verder gewerkt aan waardegerichte zorg voor alle inwoners van de regio. We maakten daarbij gebruik van meerjarencontracten, innovatieve bekostigingsmodellen en inzet op meer digitale zorg. Samen met regionale partners – zoals zorgaanbieders, gemeenten en het sociaal domein – hebben we ook de eerste stappen gezet om de in 2020 gepubliceerde regiobeelden door te vertalen naar regiovisies en werkagenda's. Hierin werken we samen aan de beweging van *ziekte en zorg* naar *gezondheid en gedrag*, en het verbinden van zorg en het sociaal domein.

In 2021 zijn de regiovisies Achterhoek en Twente ontwikkeld. De regiovisies in regio Noord, Midden en West volgen in 2022. Ook hebben we ons in 2021 opnieuw ingezet om zorgfraude op te sporen. Door het rapport Verwevenheid zorg & criminaliteit van het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) kreeg zorgfraude in Twente veel aandacht in de media. Alhoewel de uitkomsten van het rapport niet nieuw voor ons waren, wordt het belang ervan onderstreept.

Vanuit onze zorgplicht hadden in 2021 ook de aanhoudende wachttijden in de zorg onze aandacht, waarbij met name de GGZ en enkele MSZ-aandoeningen om actie bleven vragen. Diverse initiatieven zijn geïnitieerd om de wachttijden te verlagen. Onderzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit toonde aan dat de inzet van onze zorgbemiddeling daadwerkelijk loont; binnen de GGZ leidt dit zelfs tot gemiddeld 97 minder wachtdagen voor Menzis-verzekerden dan de wachttijden die zij anders hadden gehad.

Innovatieve dienstverlening en concurrerende producten

Voor Coöperatie Menzis begon het jaar 2021 met een terugloop van het aantal verzekerden. Er werd beleid ontwikkeld en er zijn activiteiten in gang gezet om weer te groeien in het aantal verzekerden. Het verlagen van de kostprijs was nodig om een goed productportfolio en een scherpe premie voor 2022 aan te kunnen bieden. We hebben ingezet op het verbeteren van onze zorginkoopresultaten ten opzichte van concurrenten en we reduceerden de bedrijfskosten. In 2021 hebben we hiervoor het merk VinkVink geïntroduceerd en de aanvullende verzekeringen vernieuwd.

Via de aanvullende verzekeringen bieden we toegang tot gezondheidsapps, zoals Headspace, Sworkit, Fabulous en de FysioZelfCheck. Ook wordt de dienstverlening aan klanten steeds verder gedigitaliseerd. Dit draagt bij aan het verlagen van de kostprijs en de verwachtingen van onze leden. Met onze leefkrachtadviseurs en online platform SamenGezond ondersteunen we onze leden bij het versterken van hun leefkracht. We werken aan een vernieuwend en innovatief productportfolio, die aansluit bij de behoeften van onze (toekomstige) leden.

Voor het tweede jaar op rij heeft Menzis een Gouden Oor Niveau 3-erkenning gekregen. *"Menzis is een klantgevoelige organisatie met vakmanschap, openheid en een lerende houding. Een groot goed."* Dit stelt het auditteam van Vedas Quality, het bedrijf dat in het najaar van 2021 namens de stichting Gouden Oor de audit uitvoerde. Hier zijn we enorm trots op. Ook andere klantonderzoeken laten zien dat onze klanten tevreden zijn. Zo scoort Menzis de tweede plaats als klantvriendelijkste verzekeraar van Nederland (MarketResponse 2021) en waarderen klanten de Menzis-app met een 4,1 in de appstores.

Oproep stelselverbeteringen

Zorg voor een nog betere samenwerking in de regio. En maak meer werk van preventie. Die twee kernpunten staan centraal in de oproep van Menzis, CZ en Zilveren Kruis aan de politiek. Menzis heeft in februari 2021 samen met CZ en Zilveren Kruis de handen ineengeslagen. In de verkiezingspaper 'Samenwerken aan een gezonder Nederland met goede zorg voor iedereen' hebben we de opstellers van een nieuw regeerakkoord concrete punten aangereikt om de zorg toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit te behouden én de volksgezondheid te verbeteren. Ook heeft Menzis verbetervoorstellen via de ZN-verkiezingsagenda aangedragen. Op 15 december 2021 publiceerden de coalitiepartijen het coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'. Menzis is blij te zien dat het nieuwe kabinet meer aandacht heeft voor preventie en een gezonde levensstijl, dat passende zorg de norm moet worden, dat uniforme gegevens-en data-uitwisseling tussen patiënt/cliënt en zorgaanbieder en zorgaanbieders onderling wordt verbeterd en herschikking van de zorg (op regionaal niveau) van belang is. De komende jaren werken wij samen met de overheid graag verder aan de verdere invulling van de nodige stelselverbeteringen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een thema dat terrein wint in de maatschappij, bij de politiek en bij toezichthouders, (maatschappelijke) partners en onze leden. Breed in de samenleving zien we een terecht toenemende bewustwording en een gevoel van urgentie rondom klimaatverandering, verlies van biodiversiteit, vervuiling en het adresseren van thema's als sociale ongelijkheid, armoede en gezondheid. Ook wij maken met ons beleid en activiteiten impact op de maatschappij, het milieu en de economie en we willen daarin onze verantwoordelijkheid nemen. We willen de negatieve impact op mens en milieu reduceren, onze positieve impact op gezondheid en welzijn in de maatschappij verder vergroten en als organisatie - die haar verantwoordelijkheid neemt - aantrekkelijk zijn en blijven voor consumenten en werknemers. Bijdragen aan maatschappelijke en milieuthema's in een leefbare wereld past nadrukkelijk bij de identiteit van Coöperatie Menzis, onze maatschappelijke verantwoordelijkheid én onze missie: *'Ieder mens leefkrachtiger, nu en in de toekomst'*. We willen zodoende bijdragen aan het verduurzamen van de samenleving en een duurzame Menzis-organisatie hebben.

De Verenigde Naties hebben 17 duurzame ontwikkelingsdoelen vastgesteld, die we ook kennen als Sustainable Development Goals (SDG's), om de wereld een betere plek te laten zijn in 2030. Menzis kan en wil vanuit haar positie focussen op het leveren van een zinvolle en effectieve bijdrage aan drie SDG's:

- *SDG-doel 3: Goede gezondheid en welzijn*
  Naast zorgverzekeraar is Menzis een partner in gezondheid. Wij gaan voorop in de beweging naar een leefkrachtiger Nederland en dragen daarmee bij aan goede gezondheid en welzijn. Hierbij verschuift de focus van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Hiervoor bundelen we onze krachten met zorgaanbieders en gemeenten, werkgevers en werknemers, en maatschappelijke partners. Ook ons online gezondheidsprogramma SamenGezond draagt hier een grote steen aan bij. Als werkgever heeft Menzis samen met haar medewerkers een verantwoordelijkheid op het gebied van welzijn en inzetbaarheid. De kennis op het gebied van leefkracht wordt ook ingezet richting medewerkers. Als organisatie met een maatschappelijk belang streven we naar een inclusieve cultuur, waarin ruimte is voor iedereen om bij te dragen en waar talenten worden ontwikkeld.

- *SDG-doel 1: Geen armoede*
  De kerntaak van Coöperatie Menzis is verzekeren, zowel het verzekeren van duurzaam toegankelijke zorg als ook het verzekeren tegen financiële risico's (zorgkosten). Vanuit het solidariteitsprincipe kan Menzis verzekerden beschermen tegen hoge zorgkosten en de mogelijke financiële problemen die dit met zich mee kan brengen. Daarnaast zetten we in op het vroegtijdig signaleren van geldproblemen bij verzekerden en proberen deze problemen samen op te lossen om zo financiële zorgen en de mogelijk bijkomende gezondheidsrisico's te beperken. Dat leidt naar verwachting tot minder financiële zorgen, een betere gezondheid, meer leefkracht en dus minder zorgen. We slaan hiervoor de handen ineen met bijvoorbeeld gemeenten en de partners van de Alliantie Kinderarmoede. Hiermee leveren we indirect een bijdrage aan SDG-doel 3.

- *SDG-doel 13: Klimaatactie*
  We hebben als zorgverzekeraar een belangrijke maatschappelijke positie in het zorglandschap. Gemaakte keuzes hebben invloed op de samenleving en dus ook op ons klimaat. We helpen via ons beleid op zorginkoop, beleggingen en interne bedrijfsvoering de gezondheidsrisico's (die klimaatverandering met zich meebrengt) te beperken. Dat geeft ook een positieve impuls aan SDG-doel 3.

Menzis heeft vijf duurzaamheidspijlers geïdentificeerd: versterken van leefkracht, duurzame zorginkoop, duurzaam beleggen, duurzaam werkgeverschap en duurzame bedrijfsvoering. Vanuit deze pijlers ligt de focus ook op de SDG's 3, 1, en 13. We dragen vanuit deze pijlers op onderstaande manier bij aan duurzaamheid:

- **Versterken van leefkracht**
  Coöperatie Menzis ondersteunt leden en medewerkers bij het versterken van hun leefkracht. Leefkracht is de positieve kracht van gezond leven en gaat over bewust bezig zijn met gezondheid, over mentale fitheid en over meedoen in de maatschappij.

- **Duurzame zorginkoop**
  Bij het inkopen van zorg speelt duurzaamheid een steeds belangrijkere rol. Menzis is in het kader van verduurzaming van de zorg aangesloten bij de Green Deal Duurzame Zorg. Van daaruit zet Menzis in op CO_2-reductie, duurzamer vastgoed en circulair gebruik van hulpmiddelen bij zorgaanbieders. Dit is onderdeel van het zorginkoopbeleid.

- **Duurzaam beleggen**
  Menzis belegt reserves met oog voor milieu en maatschappij. Er wordt geïnvesteerd in bedrijven en landen die verantwoord omgaan met internationale duurzaamheidscriteria (ESG). Een deel van het aandelenvermogen beleggen we in de Zorg, met als doel het waarborgen van duurzaam toegankelijke zorg en het stimuleren van zorginnovatie.

- **Duurzaam werkgeverschap**
  Als werkgever heeft Menzis samen met haar medewerkers een verantwoordelijkheid op het gebied van welzijn en inzetbaarheid. De kennis op het gebied van leefkracht wordt ook ingezet richting medewerkers. Als organisatie met een maatschappelijk belang streeft Menzis naar een inclusieve cultuur waarin ruimte is voor iedereen om bij te dragen en waar talenten worden ontwikkeld.

- **Duurzame bedrijfsvoering**
  Vanuit de eigen bedrijfsvoering draagt Menzis bij aan klimaatdoelstellingen door het reduceren van emissies en afval en door verantwoord om te gaan met (inkoop van) materialen. Daarnaast is er aandacht voor een gezonde werkomgeving en richten we kantoorlocaties steeds vaker in met oog voor natuur en biodiversiteit.

1.2.4 Leefkracht

Menzis heeft in 2021 weer veel aandacht besteed aan het belang van preventie en een gezonde leefstijl. Ook beleidsmakers, zorgverleners, werkgevers en andere zorgverzekeraars raken er steeds meer van doordrongen dat preventie en leefstijl een prominente plek moeten krijgen in onze samenleving en in ons zorgstelsel. We blikken terug op het nieuws rondom leefkracht, dat dit onderstreept:

Een leefkrachtig begin van het jaar…

Visie op de toekomst van de zorg in Twente
Op 13 januari presenteerden Twentse zorg- en welzijnsorganisaties, 14 gemeenten, GGD, Menzis en burgercoöperatie Twentse Noabers de visie op de toekomst van de zorg in Twente. Die samenwerking moet leiden tot een noodzakelijke verschuiving van focus op ziekte en zorg, naar gezondheid en gedrag.

Online evenement
Op 19 januari organiseerde Menzis samen met maatschappelijke partners het online evenement ‘Samenwerken aan een gezondere toekomst’. Tijdens het evenement werd besproken welke stappen er moeten worden gezet om een verbetering van volksgezondheid te realiseren en ons zorgstelsel verder te verbeteren. Preventie, leefkracht en een zorgtransformatie in de regio waren daarbij belangrijke thema’s.

Verkiezingspaper

Op 10 februari lanceerden Menzis, CZ en Zilveren Kruis een gezamenlijk verkiezingspaper over de toekomst van de zorg in Nederland. Gezamenlijk doen wij concrete voorstellen voor het behouden van toegankelijke en betaalbare zorg van uitstekende kwaliteit, én voor het verbeteren van de volksgezondheid. De oproep dedenwe nogmaals in een interview met de Volkskrant.

Streettriage in Twente

Drie jaar geleden is Menzis samen met 14 Twentse gemeenten, de GGD, politie Oost-Nederland district Twente, Ambulance Oost en Acute Zorg Euregio een pilot begonnen met Streettriage in Twente. Hiermee wordt voorkomen dat verwarde mensen op de verkeerde plek belanden (zoals verblijf op het politiebureau) en lang moeten wachten op adequate vervolgzorg (zoals beoordeling vanuit de crisisdienst). Deze samenwerking werpt nu zijn vruchten af, wat voor alle partijen het sein was om op 17 februari de unieke samenwerking de komende jaren te continueren en verder uit te bouwen.

Gezondheidsprogramma SamenGezond

SamenGezond heeft opnieuw meer mensen geholpen bij het verbeteren van hun gezondheid. Deelnemers waren het afgelopen coronajaar bovendien actiever. Ook het aantal deelnemers, dat via de app en het platform actief bezig is met leefkracht, verdubbelde tot ruim 85.000 deelnemers, zo bleek uit de rapportage van 22 februari. SamenGezond telt nu meer dan 400.000 deelnemers, ook door de introductie van SamenGezond op het werk.

Het najaar met voldoende leefkracht…

In beweging komen

Dat meer bewegen gezond is en bijdraagt aan het verbeteren van ieders leefkracht is alom bekend. Om meer mensen in beweging te krijgen ondersteunt Menzis dit jaar allerlei initiatieven in Twente, zoals de Virtuele Menzis Run en de Singelloop op 11 september.

Gecombineerde leefstijlinterventie

Het afgelopen half jaar heeft Menzis ruim 3.000 leden geholpen om hun gezondheid structureel te verbeteren. Mensen met een BMI tussen de 25 en 30 en een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, en iedereen met een BMI van boven de 30 heeft daarvoor gebruikgemaakt van de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI). De GLI helpt mensen hun leefstijl te veranderen en te werken aan hun gezondheid. Dat Menzis werk maakt van de GLI blijkt uit de voortgangsbrief op 24 september van De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

Oldstars

Samen met het Nationaal Ouderenfonds, FC Groningen en Huis voor de Sport Groningen organiseerde Menzis van 25 september tot en met 1 oktober de OldStars sportweek. Tijdens deze sportweek konden ouderen kennismaken met de verschillende (voor hen op maat gemaakte Oldstars) sporten, waarbij zowel bewegen als ontmoeten en sociale contacten centraal staan.

Beweegweken

Van 4 oktober tot 7 november organiseerden SamenGezond en HEMA Zorgverzekering de HEMA Beweegweken. Duizenden deelnemers gingen samen aan de slag met als doel zo veel mogelijk te bewegen. De winnaar ging naar huis met 1 minuut gratis winkelen in de HEMA.

Valpreventie

Op 8 oktober werd in gemeente Westerkwartier de aftrap gegeven van programma valpreventie. Valpreventie is een programma voor mensen van 65 jaar of ouder met een risico op vallen of die angst hebben hiervoor. Het programma moet ervoor zorgen dat ouderen hun angst om (opnieuw) te vallen overwinnen. Een val veroorzaakt namelijk veel leed en leidt vaak tot een achteruitgang van de kwaliteit van leven van een oudere.

4 Mijl

Menzis wil mensen in beweging brengen. Door het hele land ondersteunen wij verschillende initiatieven, waaronder de 4 Mijl van Groningen. Dit jaar wederom een groot succes. Ruim 13.000 sportievelingen stonden op zondag 10 oktober aan de start van de 34e editie van het grootste loopfeest van Noord-Nederland. Om klokslag 13.00 uur werd het startschot gelost door Stefan Raats, manager strategisch partner bij Menzis.

MenzisFonds

Op 15 oktober kregen in totaal 29 landelijke en regionale initiatieven een bijdrage uit het MenzisFonds. Het MenzisFonds waardeert initiatieven, die meer leefkracht en innovatie in de zorg stimuleren.

Lente vol leefkracht…

Den Haag

De gemeente Den Haag, zorg- en welzijnsorganisaties en zorgverzekeraars sloegen op 24 maart de handen ineen om te werken aan gezonde leefstijl en preventie voor inwoners in Den Haag. Dat is nodig, want de verschillen in gezondheid en geluk tussen de verschillende Haagse wijken zijn groot. En als er niks gebeurt, dan worden die verschillen alleen maar groter.

Enschede

Gemeente Enschede, 'sportaanspreekpunt' Sportaal en Menzis gaan mensen actief helpen aan de slag te gaan met gezonder leven. Dat maakten zij op 26 maart wereldkundig.

Groningen

Sporten in coronatijd, het blijkt een lastige combi. We sporten minder dan voorheen, terwijl bewegen zo belangrijk is – voor ouderen, maar zeker ook voor jonge kinderen. Daarom organiseren FC Groningen in de Maatschappij en Menzis begin april het jeugdprogramma 'Trainen in de wijk'.

Wereld rookvrij

Steeds meer plekken worden rookvrij én op steeds minder plekken zijn sigaretten te koop. Dat is goed nieuws vindt ook Menzis. Menzis ondersteunt van harte de campagne 'De wereld wordt rookvrij. Wen er maar aan' van de Hartstichting, KWF en Longfonds, die op 6 april startte.

Rookvrij

We ondersteunen niet alleen de Rookvrij campagne, maar helpen ook mensen bij het stoppen met roken. Op 16 april bieden ADO Den Haag en Menzis seizoenkaarthouders een gratis online Stoppen met Roken training aan.

Drempels wegnemen

Ook in Noord Nederland hielp Menzis samen met maatschappelijke partners mensen om aan de slag te gaan met een gezondere leefstijl. Door de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI), Samen voor Herstel en de Nationale Diabetes Challenge nog beter onder de aandacht te brengen, willen we drempels wegnemen en mensen ondersteunen die dat nodig hebben.

Gemeentepolis

Deelnemers van een gemeentepolis hebben gemiddeld 40% minder betalingsachterstanden en doen tot 35% minder aanvragen voor de bijzondere bijstand medische kosten. Dat bleek op 21 april uit een onderzoek naar de kosten en baten van de gemeentepolis. De analyse laat ook zien dat de gemeentepolis leidt tot minder zorgmijding en daardoor - op de lange termijn - tot betere gezondheid en minder zorggebruik. En de gemeentepolis is een effectief middel om te komen tot domeinoverstijgende samenwerking voor mensen met een laag inkomen.

Winterse leefkracht....

Leefkrachtadviseurs

Er is veel vraag naar onze leefkrachtadviseurs. Het afgelopen jaar voerden de leefkrachtadviseurs van Menzis 452 gesprekken met mensen die willen werken aan een gezonde leefstijl. In de afgelopen 10 maanden hebben twee keer zo veel vrouwen als mannen een leefkrachtgesprek gevoerd met onze adviseurs. Met grote tevredenheid als resultaat.

Zorgpremie

Het najaar is traditiegetrouw ook het moment dat Menzis haar nieuwe zorgpremie bekend maakt. Menzis vroeg op 9 november gelijktijdig met de premiebekendmaking aandacht voor gezondheid en leefstijl. CFRO Dirk Jan Sloots daarover: "Corona laat maar weer eens zien dat gezondheid en een gezonde leefstijl enorm belangrijk zijn. Dit is voor Menzis de bevestiging dat de weg die we in 2017 zijn ingeslagen de juiste is, wij zetten ons in voor een leefkrachtiger Nederland, waarin iedereen ertoe doet en kan blijven meedoen, waarin onnodig (ziekte)leed wordt voorkomen en waarin we de vraag naar zorg en de stijgende zorgkosten kunnen beteugelen."

Halfuurtje door je buurtje
Tijdens Wereld Diabetes Dag op zondag 14 november brengt de Bas van de Goor Foundation zoveel mogelijk mensen in beweging. Met behulp van ons gezondheidsprogramma SamenGezond organiseren we een Halfuurtje Door Je Buurtje.

Leefkracht Award
Wedde dat 't lukt is op 6 december de winnaar van de eerste Nationale Leefkracht Award met het initiatief van de Dorpsondersteuner. Stichting Wedde dat 't lukt zorgt ervoor dat inwoners van Wedde/Wedderveer, Veelerveen en Vriescheloo binnen de Groningse gemeente Westerwolde op een aangename wijze zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. Dit wordt gerealiseerd door de informele en formele zorg met elkaar te verbinden.

1.2.5 Ontwikkelen nieuwe strategie

De strategie Menzis 2022 had een looptijd van 2018 tot en met 2021. Daarom is de Directieraad in het voorjaar van 2021 gestart met het herijken van de strategie. Eén van de uitgangspunten was meer focus met realistische ambities. De Directieraad heeft de strategie opgesteld, waarbij ook de missie, visie en kernwaarden ge(her)formuleerd zijn. Deze heeft de Directieraad zorgvuldig getoetst bij de Raad van Commissarissen, de Ledenraad, de Ondernemingsraad, de Raad van Advies Leefkracht en ongeveer 300 (team)managers en medewerkers via cluster- en online bijeenkomsten. Nadat alle reflecties waren verwerkt, werd eind 2021 de nieuwe strategie voor Coöperatie Menzis door de Directieraad vastgesteld en door de Raad van Commissarissen goedgekeurd. De jaarplannen voor 2022 werden parallel aan het ontwikkelen van de nieuwe strategie opgesteld en worden vanaf 1 januari 2022 conform de nieuwe strategie uitgevoerd.

1.2.6 Toezicht

Als zorgverzekeraar vinden wij toezicht, het toezicht houden en verantwoording afleggen aan toezichthouders horen bij onze maatschappelijke rol. Coöperatie Menzis ervaart een goede relatie met zowel de Raad van Commissarissen, de Ledenraad, als ook met externe toezichthouders zoals De Nederlandsche Bank (DNB), de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

We stellen ons transparant op richting toezichthouders en werken proactief mee aan hun onderzoeken en informatieverzoeken, zodat zij hun toezichthoudende taak richting ons goed kunnen vormgeven. Aanbevelingen van toezichthouders gebruiken wij om onze organisatie en dienstverlening naar onze klanten verder te optimaliseren. In 2021 vonden door toezichthouder DNB reguliere onderzoeken plaats onder meer naar de inrichting en risico's van de informatiebeveiliging binnen Menzis. Aanbevelingen zijn en worden opgevolgd. Daarnaast hebben we, mede als uitvloeisel van een self-assessment van toezichthouder NZa, aanscherpingen gedaan in de governance en inrichting van de Wlz-uitvoerder Stichting Zorgkantoor Menzis, onderdeel van de coöperatie.

Verder stond 2021, net als 2020, veelal in het teken van de coronacrisis. Deze crisis had en heeft vanzelfsprekend grote impact op Menzis. En juist in tijden van crises is toezicht van groot belang. Toezichthouders helpen ons scherp te blijven. Dankzij onze goede relatie kunnen we constructief het gesprek aangaan met externe toezichthouders en partijen in het zorglandschap. De coöperatieve houding, over en weer, zorgde er ook in 2021 voor dat er voldoende ruimte was, voor ons als zorgverzekeraar, om afspraken te maken die nodig zijn voor zorgaanbieders om hun zorg te kunnen (blijven) leveren: ook in tijden van crises.

Door goed in contact te blijven staan met toezichthouders kunnen we onze organisatie, het toezicht en daarmee de zorg in Nederland blijven garanderen en verbeteren.

1.2.7 Kerncijfers

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste resultaten uit 2021 weergegeven.

Kwantitatieve indicator	2021	2020
Duurzaam belegd vermogen	100%	100%
Gemiddeld aantal verzekerden	2,1 miljoen	2,2 miljoen
Klanttevredenheid (NPS)	Menzis 2e in benchmark (+20), Anderzorg 1e in benchmark (+30)	Menzis 2e in benchmark (+19), Anderzorg 1e in benchmark (+23)
Doorlooptijd verzekerdennota's	6,5 dagen	5,3 dagen
Snelheid polismutaties	1,1 dagen	1,4 dagen
Bedrijfskosten	2,1% van het premiegeld	2,1% van het premiegeld

1.3 Governance

1.3.1 Governancestructuur

De functionele scheiding tussen de taken en verantwoordelijkheden van de Ledenraad, de Raad van Commissarissen (RvC) en de Raad van Bestuur (RvB) is geborgd door wetgeving, statuten en reglementen (zie ook het organogram in paragraaf 1.1.5).

Ledenraad

Wie bij Menzis, Anderzorg of VinkVink verzekerd is, is tevens lid van Coöperatie Menzis U.A. Aan het hoofd van deze coöperatie staat de Ledenraad, een vertegenwoordiging van alle leden. De Ledenraad laat duidelijk zien hoe we bij Menzis mét en vóór elkaar werken. Zo geven de leden van de Ledenraad een stem aan alle klanten en brengen de buitenwereld binnen. Daarnaast toetst de Ledenraad de missie, de visie en het beleid van Menzis aan de praktijk van alledag en maakt signalen uit de praktijk bespreekbaar. Ook wordt de Ledenraad betrokken bij het ontwikkelen van het zorginkoopbeleid, het vaststellen van de jaarrekening(en), statutenwijzigingen, fusies en (her-)benoemingen voor de RvC. Behalve deze formele rol heeft de Ledenraad ook een toetsende rol en een klankbordfunctie voor de RvB.

Raad van Commissarissen (RvC)

De RvC houdt toezicht op het beleid van de RvB van Menzis en op de algemene gang van zaken binnen de coöperatie en de ondernemingen die daaraan verbonden zijn. Het toezicht gaat onder meer over de strategie, leiding en organisatie, het vermogensbeheer en het uitoefenen van de bestuurstaak, en over de manier waarop de coöperatie zich richt op maatschappelijke en sociale belangen. De RvC staat de RvB met raad terzijde.

Raad van Bestuur (RvB)

Het bestuur van de coöperatie is opgedragen aan de RvB. De leden van de RvB leggen voor hun bestuurstaak samen en afzonderlijk verantwoording af aan de RvC. De RvB verschaft de RvC tijdig de gegevens die de commissarissen nodig hebben om hun taak uit te oefenen. De RvB vergadert wekelijks met de Directieraad en de RvB neemt besluiten zoveel mogelijk op basis van de gezamenlijke mening van de Directieraad.

De RvB is verantwoordelijk voor het opstellen van de langetermijnconcernstrategie van Menzis en de vertaling daarvan naar deelstrategieën, jaarplannen en begrotingen. Deze worden getoetst, geëvalueerd en beoordeeld door de RvC en uiteindelijk vastgesteld. De RvB laat zich leiden door de doelstellingen die zijn afgeleid van de concernstrategie. Daarbij maakt de RvB een zorgvuldige afweging van belangen en risico's, en houdt rekening met alle belanghebbenden en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en gedragscodes. Ook neemt de RvB de door de RvC goedgekeurde risicobereidheid mee in de besluitvorming.

Nevenfuncties

Nevenfuncties van de leden van de RvB worden ter goedkeuring voorgelegd aan de RvC en staan hieronder vermeld. Het aantal en de aard van de nevenfuncties van ieder lid van de RvB zijn zodanig dat een goede taakvervulling is gewaarborgd.

Drs. R. Wenselaar, voorzitter, CEO:

- Lid Bestuur Zorgverzekeraars Nederland
- Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN)
- Lid Adviesraad Topsector Life Science & Health

Drs. H.J. Sloots, lid Raad van Bestuur, CFRO:

- Lid BCVU Zorgverzekeraars Nederland
- Lid RvC en AVA Vektis
- Lid RvC en AVA Vecozo B.V.
- Lid RvT VZVZ en voorzitter Audit- en Risicocommissie

Directieraad

De Directieraad bestaat uit de leden van de RvB en de clusterdirecteuren, aangevuld met de senior manager P&O en de manager Bestuurszaken & Strategie. De Directieraad is nauw betrokken bij de voorbereiding van de besluitvorming door de RvB. De leden van de Directieraad, niet zijnde de leden van de RvB, hebben een raadgevende stem in de vergaderingen van de RvB, waarbij zij aanwezig zijn. De leden van de RvB hebben ieder één stem in de vergaderingen van de RvB.

1.3.2 Wet- en regelgeving

Coöperatie Menzis heeft te maken met veel wetten. De belangrijksten zijn:

- Zorgverzekeringswet (Zvw)
- Wet langdurige zorg (Wlz)
- Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg)
- Wet op het financieel toezicht (Wft)
- Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Wet structurele maatregelen wanbetalers
- Europese Solvency II richtlijn

Daarnaast zijn verschillende gedragscodes vanuit de sector van toepassing, zoals:

- Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap
- Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars.

In de Uniforme Maatregelen van de zorgverzekeraars is een nadere uitwerking opgenomen van onderwerpen uit de verschillende gedragscodes.

Menzis monitort continu de bestaande wet- en regelgeving op wijzigingen en houdt de introductie van nieuwe wet- en regelgeving in het oog.

1.4 Risicomanagement

Om de bedrijfsdoelen van Coöperatie Menzis te realiseren, is het van belang continu bewust te zijn van risico's die aan die doelen verbonden zijn. Risicomanagement houdt in dat we in onze (strategische) besluitvorming zorgvuldig afwegen welke risico's er zijn en welke impact deze risico's hebben. Afhankelijk van de impact wordt bepaald voor welke risico's Menzis maatregelen moet nemen om ze te beheersen. We maken daarbij onderscheid tussen financiële en niet-financiële risicocategorieën. Ze zijn afgestemd op het Menzis bedrijfsmodel (zie 1.1.4) en sluiten aan op wet- en regelgeving (zie 1.3.2).

Het risicomanagement(systeem) van Coöperatie Menzis kan nog zo goed van opzet zijn, als er geen risicobewustzijn is bij Directieraad, management en medewerkers dan zal er ook geen sprake zijn van effectief risicomanagement. In 2021 hebben we daarom wederom diverse activiteiten uitgevoerd om het risicobewustzijn te vergroten. Zo organiseerden we workshops op het gebied van risicomanagement voor het (nieuwe) management en enkele groepen medewerkers. Ook in het kennismakingsprogramma voor nieuwe medewerkers hadden we hier aandacht voor. Daarnaast wordt vanuit onze Control & IA Academy een breed aanbod van trainingen op het gebied van risicomanagement beschikbaar gesteld.

1.4.1 Three lines of defence

Bij Menzis werken we volgens het 'three lines of defence' model, dat taken en verantwoordelijkheden van de bedrijfsfuncties, risicomanagement en Internal Audit definieert.

1e lijn:

In de eerste plaats zijn de managers verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en risicomanagement. Risicomanagement is een integraal onderdeel van onze besturing, waarbij de risico's aansluiten bij onze doelstellingen. De ambitie hebben we als volgt geformuleerd: *In het denken, handelen en verantwoording afleggen over risico's worden risico's bewust aangegaan, bewust vermeden of bewust gemitigeerd*. De 1e lijn geeft zelf aan in hoeverre zij *in control* is.

2e lijn:
Managers worden in hun risicomanagementtaak en compliancetaak ondersteund door de afdeling Riskmanagement & Compliance en de Actuariële Functie. Deze ondersteuning bestaat uit:

- het opstellen van risicomanagement- en compliancekaders, beleid en het adviseren hierover;
- het monitoren van en rapporteren over de uitvoering van de kaders, beleid;
- het adviseren ten behoeve van (en reviewen van) risicomanagement in besluitvorming;
- het Menzis business continuity management proces.

3e lijn:
De afdeling Internal Audit toetst periodiek of de 1e en de 2e lijn hun risicomanagementtaken op juiste, tijdige en volledige wijze uitvoeren.

1.4.2 Strategische toprisico's

De Directieraad stelt tijdens het Menzis Risk Assessment (MRA) vast of de hoogte van de geïdentificeerde risico's voor Menzis acceptabel is. Daarnaast bepaalt de Directieraad of de risicotolerantie aangescherpt moet worden. Als de risico's hoger zijn dan de vastgestelde tolerantie worden aanvullende beheersmaatregelen genomen. Elk kwartaal wordt de status van de risico's en de beheersing ervan opnieuw beoordeeld, besproken en vastgelegd in een centraal risicodossier. We gebruiken hiervoor de applicatie BWise. In de kwartaalrapportages legt de Directieraad verantwoording af aan de RvC.

Toprisico's 2021
Onderstaande risico's zijn in 2021 door de Directieraad aangemerkt als toprisico's voor Menzis:

- Privacygevoelige persoons- en bedrijfsinformatie komt in verkeerde handen terecht;
- Organisatie en besturing zijn onvoldoende gericht op executie van de strategische doelstellingen;
- Afname van het politieke en maatschappelijke draagvlak voor Menzis-kritische elementen van het zorgstelsel;
- Menzis kan voor het premiejaar 2022 onvoldoende concurrerende prijspunten neerzetten op basis van een bijbehorende propositie, zodat de groeidoelstellingen voor 2022 vanuit behoud en aantrekken van nieuwe verzekerden niet worden gerealiseerd;
- De ontwikkelingen op de financiële markten en onzekerheden rond de uitvoering van de CB-regelingen (continuïteitsbijdrage) en inhaalzorg leiden tot grotere financiële impact voor Menzis dan voorzien, waardoor de financiële doelen voor 2021 niet voldoende worden behaald;
- De dalende trend in de kwaliteit van de interne beheersing en bij uitbestedingen leidt tot fouten, incidenten en stijgende herstelkosten en mogelijke non-compliance;
- Als gevolg van cyberaanval (via de supply chain en/of direct bij Menzis) is bedrijfsinformatie niet voldoende/tijdig/juist beschikbaar;
- Menzis is onvoldoende *on par* met de andere zorgverzekeraars in de realisatie van de duurzaamheidsdoelen en de transparantie daarover, waardoor klanten en andere stakeholders ontevreden zijn over de duurzaamheidsprestaties van Menzis met effect op imago/reputatie en aantallen verzekerden;

- Menzis heeft onvoldoende kwalitatief geschikt personeel in dienst voor de realisatie van de strategische doelen.

Voor bovenstaande toprisico's hebben we, waar mogelijk, aanvullende beheersmaatregelen geformuleerd. We sturen de implementatie van deze maatregelen via de Planning- & Controlcyclus (een stuur- en beheersinstrument). De verantwoordelijke leidinggevenden en/of directeuren voeren vervolgens deze maatregelen uit.

1.4.3 Risicobereidheid

Menzis wil meerwaarde creëren voor mens en maatschappij. Door het verzekeren van betaalbare, toegankelijke en kwalitatief goede zorg willen we de leefkracht van ieder mens versterken. Tijdens de uitvoering van de verzekeringsactiviteiten kunnen zich risico's voordoen. We stellen jaarlijks vast hoeveel risico we bereid zijn te accepteren. We leggen deze bereidheid vast in een verklaring, de risicobereidheidsverklaring. Het risicomanagement van Menzis is erop gericht de risico's te identificeren, te bepalen wat de belangrijke risico's zijn en op welke wijze we deze risico's willen beheersen zodanig dat Menzis binnen de risicobereidheid blijft.

De risicobereidheid van Menzis geldt zowel voor de korte als lange termijn, waarbij de *statements* een duidelijk kader bieden voor het sturen op risico's waar management en medewerkers hun dagelijks handelen en besluitvorming mee in overeenstemming kunnen brengen.

Jaarlijks actualiseren we onze risicobereidheid en stelt de RvC de risicobereidheidsverklaring (RBV) vast.

1.4.4 ORSA (Own Risk and Solvency Assessment)

Het risicoprofiel dat naar voren komt uit het MRA (zie 1.4.2) en de RBV (zie 1.4.3) is input voor de ORSA (Own Risk & Solvency Assessment). Dit assessment is een hulpmiddel om, uitgaande van de concernstrategie, inzicht te krijgen in de impact van interne en externe risico's, die op korte en langere termijn kunnen optreden.

De ORSA is een onderdeel van de Solvency II regelgeving. Solvency II is het toezichtsregime voor (her)verzekeraars in Europa. Op basis van dit regime worden stringente eisen gesteld aan het vereiste en aanwezige kapitaal, het risicomanagement en toezichtsrapportages.

De financiële positie van een zorgverzekeraar wordt bepaald door de mate van kostendekkendheid van premies/opbrengsten, de toereikendheid van de voorzieningen en de hoogte van het weerstandsvermogen. Om de financiële positie te kunnen beoordelen, moet met alle risicoaspecten rekening worden gehouden. De financiële risicoaspecten komen samen in de ORSA. Diverse scenario- en gevoeligheidsanalyses en *reverse stress*-testen dienen hiervoor als basis. Per scenario is de ontwikkeling van het vermogen en de kapitaalsvereiste volgens Solvency II inzichtelijk gemaakt. Op deze wijze ontstaat er een beeld van de mogelijke waarschijnlijkheid en impact van risico's op het vermogen van Coöperatie Menzis.

Aansluitend wordt het op termijn benodigde kapitaal vastgesteld op basis van de strategie, risico's en risicobereidheid. Vervolgens kan de strategie worden bijgesteld en kunnen maatregelen getroffen worden om de risico's te verkleinen. Ook kunnen herstelmaatregelen worden opgesteld, die in werking treden wanneer een risico zich manifesteert. De ORSA wordt minimaal één keer per jaar uitgevoerd en hiermee stelt de RvB vast of Menzis, gegeven het beleid en de onderkende risico's, continu beschikt over voldoende solvabiliteit.

De ORSA 2021 heeft aangetoond dat Menzis weliswaar een financieel gezonde verzekeraar is, maar - met name - het combinatiescenario laat zien dat de premie- en solvabiliteitspositie van Coöperatie Menzis onder druk staat wanneer verschillende scenario's zich tegelijkertijd voordoen. In de ORSA 2021 zijn de volgende scenario's doorgerekend:

- Stijging van de zorgkosten
- Lagere rendementen op beleggingen
- Grote instroom van verzekerden
- Stijging van de beheerskosten

De resultaten laten zien dat de coöperatie op basis van bovenstaande individuele *worst case* scenario's de komende vijf jaar nog wel over voldoende wettelijke solvabiliteit beschikt. Alleen in het geval van het *worst case* combinatiescenario, waarbij de vier individuele scenario's zich gelijktijdig voordoen, blijft het niveau van het beschikbare vermogen van Menzis niet boven de vereiste solvabiliteit. Op het moment dat een dergelijk risico zich daadwerkelijk voor zal doen, zal Menzis hoogstwaarschijnlijk de premie moeten verhogen om te blijven voldoen aan de wettelijke vereisten.

1.4.5 Risicocategorieën

Bij Menzis hanteren we conform Solvency II de volgende risicocategorieën:

- *Verzekeringstechnisch risico:*
  Het verzekeringstechnisch risico definiëren we als het risico dat de huidige en toekomstige zorgkosten (incl. uitvoeringskosten) die Menzis betaalt voor haar verzekerden onvoldoende gefinancierd kunnen worden vanuit de premie-inkomsten, bijdragen vanuit de overheid (vereveningsbijdragen) en de schadevoorziening. Deze risico's kunnen ontstaan tijdens het ontwikkelen en verkopen van zorgverzekeringen, het inkopen en contracteren van zorg en het uitbetalen en verrekenen van zorgkosten. Voor Menzis is dit het grootste risico.

- *Marktrisico:*
  Het marktrisico betreft het risico op verliezen of op ongunstige veranderingen in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten. Grotere beleggingsverliezen/-winsten kunnen leiden tot ongewenste premieschommelingen. Vandaar dat in de premie geen rekening wordt gehouden met een verwacht rendement dat over een langere periode kan worden gerealiseerd. Hiertoe wordt een voorzichtigheidsmarge ingebouwd. Het beleggingsbeleid is gericht op het genereren van een duurzaam en redelijk rendement met een geringe kans op verliezen op lange termijn.

- *Tegenpartij-kredietrisico:*
  Menzis loopt tegenpartij-kredietrisico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van schommelingen in de kredietwaardigheid van tegenpartijen als zorgverleners, financiële instellingen, overheden, aan overheid gelieerde instellingen en verzekerden. Daarnaast loopt Menzis dit risico over het vermogen dat is belegd in een Hypotheken-beleggingsfonds. De risicobeperkende maatregelen richten zich zowel op de kwaliteit van de tegenpartij als op de omvang van de uitgeleende gelden aan de tegenpartij.

- *Operationeel risico:*
  Een operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies door inadequate of falende interne processen, personeel, informatie of systemen, als ook inadequate (naleving van) uitbestedingen. Operationele risico's beheersen we door het uitvoeren van operationeel risicomanagement, waarbij we interne controlemaatregelen treffen om risico's in voldoende mate te beheersen. De operationele risico's en interne controlemaatregelen zijn per cluster/afdeling opgenomen in operationele risk & control frameworks.

- *Liquiditeitsrisico:*
  Het liquiditeitsrisico is het risico dat Coöperatie Menzis geen beleggingen en andere activa te gelde kan maken om aan haar financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn. We beheersen dit risico door het periodiek opstellen van een liquiditeitsprognose en te beleggen in vooral beursgenoteerde effecten.

Voor wat betreft de onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen verwijzen wij naar paragraaf 2.5.2 'Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen'.

1.5 Financiën

1.5.1 Financiële impact van de coronapandemie op zorgverzekeraars in Nederland

A. COVID-19-regelingen voor zorgaanbieders

De wereldwijde uitbraak van het coronavirus in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland gehad. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen te staan. Verpleegafdelingen en IC's raakten overvol. Vanwege zowel de besmettelijkheid van het virus als de noodzaak om beschikbaar personeel zoveel mogelijk in te zetten op de coronazorg, kwam de reguliere zorg zo goed als tot stilstand. In 2021 hield de pandemie aan. Hoewel door vaccinatie er meer controle op een ernstig verloop van het coronavirus is, is er nog steeds sprake van besmettingsgolven, waarbij planbare zorg en inhaalzorg worden afgeschaald.

Naast de zorginhoudelijke uitdagingen brengt de pandemie voor zorgaanbieders financiële onzekerheden met zich mee. Om deze onzekerheden te beperken, en er zodoende voor te zorgen dat de aandacht van zorgaanbieders maximaal naar het verlenen van (corona)zorg uit kan gaan, hebben de zorgverzekeraars gezamenlijk financiële COVID-19-regelingen voor zorgaanbieders in het leven geroepen. In 2020 lag de nadruk van deze regelingen (de zogenoemde 'continuïteitsbijdragen') vooral op het waarborgen van continuïteit van de zorgaanbieder ten behoeve van het in stand houden van het zorgveld, naast het vergoeden van meerkosten als gevolg van de coronapandemie. In 2021 stonden de meerkosten vooral centraal.

Via de COVID-19-regelingen 2021 worden coronagerelateerde zorgkosten vergoed middels een bijdrage. Dit kan zowel om een bijdrage voor directe zorg gaan als om compensatie van kosten die gemaakt zijn in verband met het bestaan van de pandemie (zoals het vrijhouden van capaciteit voor coronazorg). Er zijn regelingen beschikbaar gesteld voor meerdere zorgaanbiedersgroepen, onder wie huisartsen, medisch specialistische zorg (ziekenhuizen), wijkverpleging en geestelijke gezondheidszorg (GGZ). In sommige gevallen, zoals bij wijkverpleging, wordt gewerkt met een aanvullende hardheidsclausule, waarmee wordt gewaarborgd dat zorgaanbieders niet een bovenmatig positief of negatief effect kunnen ervaren door de effecten van de pandemie. Dus mocht bij de jaarresultaten over 2021 van de zorgaanbieder blijken dat deze significant lager zijn door de verleende coronazorg en de tekortschietende vergoeding daarvan, kan er nader overleg plaatsvinden tussen zorgaanbieder en -verzekeraars. Dit geldt andersom ook, wanneer er sprake is van financiële overcompensatie.

Effect op het resultaat 2021

Op meerdere fronten kunnen de zorgkosten die samenhangen met de COVID-19-regelingen op een later tijdstip bijgesteld worden in verband met nacalculatie en de aanspraak die mogelijk op hardheidsclausules wordt gedaan. In het in dit verslag gepresenteerde verzekeringsresultaat 2021 is rekening gehouden met de effecten van de regelingen per 31 december 2021, zoals deze bij ons bekend zijn op de datum van ondertekening van dit verslag (17-03- 2022).

B. Catastroferegeling Zorgverzekeringswet

Artikel 33 van de Zorgverzekeringswet betreft de Catastroferegeling. In deze regeling is vastgelegd dat een zorgverzekeraarsentiteit een extra bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds kan ontvangen wanneer de zorgkosten per verzekerde ten gevolge van een pandemie gerekend over het kalenderjaar van de uitbraak én het opvolgende kalenderjaar boven een bepaalde drempel uitkomen. In het geval van de huidige pandemie gaat het om de kalenderjaren 2020 en 2021 en is de drempel 4% van de extra coronagerelateerde zorgkosten ten opzichte van de gemiddelde vereveningsbijdrage over 2020. Dit is ongeveer € 60 per verzekerde. Tot de zorgkosten waarop de Catastroferegeling betrekking heeft, worden gerekend:

- Reguliere directe kosten voor coronazorg voor coronapatiënten;
- Toeslagen op reguliere tarieven in verband met verhoogde kosten als gevolg van de coronapandemie;
- Indirecte meerkosten.

Effect op resultaat 2021

De zorgkosten in 2020 en 2021 die vallen binnen de voorwaarden van Artikel 33 hebben de ondergrens van de Catastroferegeling overschreden. Dit bekent dat zorgverzekeraars over deze twee jaar compensatie ontvangen vanuit het Zorgverzekeringsfonds. De coronagerelateerde kosten die vallen onder de Catastroferegeling en de daar tegenoverstaande bijdrage uit deze regeling worden verdeeld via de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars (zie: C).

Resultaat oude jaren

De zorgkosten 2020 die vallen binnen de Catastroferegeling zijn op basis van de huidige inzichten hoger dan vorig jaar geraamd. Doordat de ondergrens van de Catastroferegeling is overschreden, valt de compensatie vanuit het Zorgverzekeringsfonds eveneens hoger uit. De bijdrage uit de Catastroferegeling wordt op basis van de verhouding van de zorgkosten 2020 - 2021 toegerekend aan de boekjaren 2020 en 2021. Het verschil tussen de aan het boekjaar 2020 toegerekende bijdrage uit de Catastroferegeling en de in de jaarrekening 2020 verantwoorde bijdrage is in de jaarrekening 2021 verantwoord als ‘resultaat oude jaren’. Zie ook de toelichting op de Winst- en Verliesrekening.

C. Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars 2021

De financiële effecten die samenhangen met de coronapandemie zijn onevenredig verdeeld over de zorgverzekeraars. De ene zorgverzekeraar heeft met meer coronagerelateerde kosten te maken dan de andere. Dit is onder meer afhankelijk van de regio waarin de verzekeraar het meest actief is en/of het aantal verzekerden dat coronazorg nodig heeft en de landelijke spreiding van coronapatiënten. Hieruit volgt dat de bijdrage uit de Catastroferegeling ook onevenredig verdeeld is. Omdat het waarschijnlijk om substantiële bedragen gaat, kan dit een verstoring van het speelveld van zorgverzekeraars onderling opleveren. En dat is niet wenselijk. Om dit te voorkomen, hebben de zorgverzekeraars in 2020 - met instemming van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) - een eerste Solidariteitsovereenkomst opgesteld om zowel de coronakosten, de eventuele bijdragen uit de Catastroferegeling en overige corona-effecten te herverdelen. De toelichting op de onderdelen van de Solidariteitsovereenkomst 2020 zijn terug te vinden in de waarderingsgrondslagen. Voor kalenderjaar 2021 is een nieuwe Solidariteitsovereenkomst afgesloten, opnieuw met instemming van de ACM. De onderdelen van deze overeenkomst lichten we hieronder toe.

De Solidariteitsafspraken 2021 zijn opgebouwd aan de hand van een opeenvolgend stappenplan, waarvan in aansluiting op de solidariteitsovereenkomst 2020, stap 1b is verdeeld over twee kalenderjaren.

Solidariteitsovereenkomst 2021
De regeling over 2021 wordt uitgevoerd op concernniveau, terwijl die over 2020 op Uzovi wordt uitgevoerd.

Stap 1a
De zorgkosten MSZ worden via een bandbreedteregeling herverdeeld. Dit houdt in dat zorgverzekeraars bij wie de MSZ-zorgkosten meer dan 0,75% van het genormaliseerd landelijk gemiddelde afwijken (hoger of lager) worden gecompenseerd. De MSZ kosten die buiten deze bandbreedte van ±0,75% vallen worden herverdeeld tussen de verzekeraars op basis van hun aandeel in de variabele landelijke vereveningsbijdrage 2021.

Stap 1b
De corona-gerelateerde kosten 2021 die niet in stap 1a worden herverdeeld, worden herverdeeld over alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2021. De bijdragen die uit naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar en die betrekking hebben op de onder 1a herverdeelde kosten, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars met een eigen behoud van 0,07% van de lenteherberekeningsbijdrage 2021. De bijdragen die uit naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar en die betrekking hebben op de onder 1b herverdeelde kosten, worden verdeeld conform de Lenteherberekening 2021 (zonder eigen behoud).

Stap 1c
De betalingen en ontvangsten van zorgverzekeraars uit hoofde van de margegarantieregeling op dure geneesmiddelen met ziekenhuizen, worden verdeeld met een eigen behoud van 5% van deze inbreng. De maximale betaling van een zorgverzekeraar bedraagt 4 euro per premiebetaler en de maximale ontvangst bedraagt 10 euro per premiebetaler.

Stap 4
Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2021 die overblijven na toepassing van stap 1a, 1b en 1c en die buiten de vastgestelde bandbreedte van 25 euro per premiebetaler vallen, worden verrekend tussen de zorgverzekeraars gezamenlijk.

Risicoverevening 2021 en 2022
Vanwege de grote onzekerheid over de zorgkosten zal over 2021 85 procent en in 2022 70 procent van het verschil tussen het landelijk afgegeven budget (de variabele deelbedragen van het 'macro prestatiebedrag' m.u.v. GGZ) en de daadwerkelijke kosten voor rekening van het Zorgverzekeringsfonds komen in plaats van voor rekening van de zorgverzekeraars. Dit besluit van het ministerie van VWS is aangeduid als 'stap 3' van de onderlinge solidariteit.

Effect op resultaat 2021
In het in dit verslag gepresenteerde verzekeringsresultaat 2021 is rekening gehouden met de financiële effecten van de Solidariteitsafspraken per 31 december 2021 zoals bij de ondertekening van het jaarverslag bekend. Deze bedragen € 69,7 miljoen en zijn verwerkt in de post [Bijdragen uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen en schade eigen rekening]. Hierbij is rekening gehouden met de latere verdeling van de kosten volgens de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars (zie betreffende paragraaf).

Risicomanagement samenhangend met de coronapandemie
Zoals hierboven omschreven bij de toelichting op de regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten (A), de Catastroferegeling (B) en de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars (C) brengt de coronapandemie onzekerheden met zich mee over het financieel resultaat van het verslagjaar. Dit hangt samen met onder meer de hardheidsclausules van de regelingen, de mate waarin de drempel van de Catastroferegeling wordt overschreden door de verschillende zorgverzekeraars (plus het feit dat deze over twéé kalenderjaren, 2020 en 2021, wordt berekend) en de toepassing van de Solidariteitsregelingen Zorgverzekeraars. Daarnaast heeft de pandemie ook impact op de betrouwbaarheid van de zorgkostenramingen, zowel retrospectief (wat is de impact van de pandemie op de kosten van 2020 en 2021?) als prospectief (hoe ontwikkelt de pandemie en de bestrijding daarvan zich in 2022 en verder?). Tot slot komen bij de uitvoering van alle regelingen intern operationele risico's kijken en zijn de zorgverzekeraars extern afhankelijk van verschillende partijen, waaronder zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars. Op alle fronten is vergaande samenwerking en transparantie van deze betrokken partijen noodzakelijk.

De geschetste onzekerheden brengen risico's met zich mee ten aanzien van het resultaat van de zorgverzekeraars zelf (dat hoger of lager kan uitvallen dan begroot), de premiestelling van 2022 (die gebaseerd is op zorgkostenramingen, de aannames ten aanzien van de eigen solvabiliteit en de financiële ontwikkelingen bij concurrenten) en daarmee op de concurrentiepositie van iedere zorgverzekeraar afzonderlijk.

Tegenover de geschetste onzekerheden staan de effecten van de mitigerende maatregelen van de Catastroferegeling (compensatie van de coronakosten indien deze boven een vastgestelde drempel uitkomen) en de Solidariteitsregelingen (evenredige verdeling van de coronagerelateerde kosten en ontvangen compensatie tussen de zorgverzekeraars, plus de vergoeding 70% - 2022 somatische zorg - resp. 85% - 2021 zowel somatische als GGZ - van het verschil tussen het landelijk afgegeven zorgkostenbudget en de werkelijk gemaakte zorgkosten door het Zorgverzekeringsfonds). Deze regelingen hebben op landelijk niveau een mitigerend effect. Op individueel verzekeraarsniveau kunnen de effecten ervan afwijken.

Voor een nadere toelichting over de onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen zie 2.5.2 'Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen'.

1.5.2 Financieel resultaat

Coöperatie Menzis is een financieel gezonde en stabiele coöperatie zonder winstoogmerk. Het behoud van een solide financiële positie is uitgangspunt bij de jaarlijkse premiestelling. Hierbij geven we behaalde resultaten zo mogelijk terug aan onze verzekerden in de vorm van een lagere premie

Ten opzichte van 2021 heeft Menzis voor 2022 de premies voor de basisverzekering met tussen de € 2 en € 3,75 per maand verhoogd. De premies voor de aanvullende verzekeringen zijn gemiddeld met 2,7% verhoogd. Om een hogere stijging te voorkomen, heeft Menzis per betalende verzekerde circa € 140 uit de reserves ingezet. Voor Coöperatie Menzis betekent dat voor circa 1.676.000 betalende verzekerden een bedrag van € 235,2 miljoen.

Als verzekeraar zijn wij wettelijk verplicht reserves (eigen vermogen) aan te houden om eventuele tegenslagen in zorgkosten en andere risico's op te vangen. Met het huidige niveau van de reserves is Menzis een financieel gezond bedrijf.

De opbouw van de omzet en het resultaat over 2021 en 2020 naar activiteiten voor Coöperatie Menzis U.A. hebben we in onderstaand overzicht weergegeven.

Coöperatie Menzis U.A.	2021	2020
Verdiende premies en bijdragen eigen rekening	6.340.885	6.630.230
Schaden eigen rekening	-6.327.609	-6.477.196
Bedrijfskosten	-171.306	-187.910
Overige technische lasten en baten eigen rekening	-2.581	-4.635
Resultaat technische rekening schadeverzekering	**-160.611**	**-39.511**
Opbrengst uit beleggingen	63.530	5.160
Overige baten en lasten	-9.602	-6.709
Resultaat na belastingen	**-106.683**	**-41.060**

Het coöperatieresultaat na belastingen over 2021 komt uit op € 106,7 miljoen negatief (2020: € 41,1 miljoen negatief).
In het resultaat 2021 is € 235,2 miljoen verwerkt ten laste van het resultaat in verband met de lager vastgestelde premie 2022 ten opzichte van de kostprijs van de premie. Het resultaat 2021 bestaat uit het resultaat van het verzekeringsbedrijf (technisch resultaat) van € 160,6 miljoen negatief (2020: € 39,5 miljoen negatief) en het resultaat uit met name beleggingen (niet-technisch resultaat) van per saldo € 53,9 miljoen (2020: € 1,5 miljoen negatief). De hogere beleggingsopbrengsten worden met name veroorzaakt door een positief beleggingsrendement op aandelen.

De opbrengsten uit premies en bijdragen, onderdeel van het technisch resultaat, kwamen in 2021 voor Coöperatie Menzis U.A. uit op € 6.340,9 miljoen (2020: € 6.630,2 miljoen). Dit is een afname van € 289,3 miljoen negatief of 4,4% negatief.

De zorgkosten, ook onderdeel van het technisch resultaat, namen af tot € 6.327,6 miljoen (2020: € 6.477,2 miljoen). Op basis van het zorginkoopbeleid maakt Coöperatie Menzis afspraken met zorgaanbieders om de zorgkostentoename zo mogelijk te beperken.

1.5.3 Premiedemping

Menzis heeft als coöperatie geen winstdoelstelling. Als de reserves groter zijn dan nodig, geven we de overreserve terug aan de verzekerden. Dat is momenteel het geval. Dat doen we door de overreserve te verrekenen in de premie. Daarbij kiezen we voor een stabiel beleid. Dit betekent dat de overreserve niet in één keer wordt verrekend, omdat dat zou kunnen leiden tot een schoksgewijze premiestijging in het daaropvolgende jaar. Dat zou verzekerden in problemen kunnen brengen.

1.5.4 Solvabiliteit

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2021 € 1.452,0 miljoen (2020: € 1.558,7 miljoen).

De solvabiliteit wordt met ingang van 1 januari 2016 bepaald op basis van Solvency II wetgeving. Solvency II is het toezichtsregime voor (her)verzekeraars in Europa. Op basis van dit regime worden stringente eisen gesteld aan het vereiste kapitaal, het risicomanagement en toezichtsrapportages.

De Europese wet- en regelgeving is in de Nederlandse wet- en regelgeving geïmplementeerd, voor zover deze geen rechtstreekse werking heeft. Het toezicht op de naleving van de Solvency II-regelgeving vindt plaats door de nationale toezichthouder (in Nederland De Nederlandsche Bank). EIOPA houdt toezicht op de nationale toezichthouders. Deze wetgeving betekent onder meer dat de waardering en rubricering van balansposten verschilt ten opzichte van de balans die is opgenomen in dit financieel jaarverslag dat volgens de BW2 norm is opgesteld (Nederlandse waarderingsgrondslagen). In de toelichting op de balans in dit verslag is het eigen vermogen zowel op basis van BW2 als op basis van Solvency II-grondslagen opgenomen.

In het kapitaalbeleid wordt vastgelegd welke solvabiliteit, op basis van de Solvency II-grondslagen, Menzis minimaal wil aanhouden. In 2020 heeft Menzis opnieuw het kapitaalbeleid voor 2021 vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat de doelsolvabiliteit voor Coöperatie Menzis 128% bedraagt van de wettelijk aan te houden solvabiliteit. Voor de afzonderlijke verzekeraars Menzis (Menzis Zorgverzekeraar N.V. en Menzis N.V) en Anderzorg (Anderzorg N.V.) bedraagt deze respectievelijk 120% en 125% samenhangend met het risicoprofiel en de omvang van de desbetreffende entiteit.

De wettelijk aan te houden solvabiliteit bedraagt eind 2021 € 993,2 miljoen (2020: € 993,7 miljoen), de doelsolvabiliteit bedraagt € 1.271,3 miljoen. Het beschikbare eigen vermogen op basis van de Solvency II-grondslagen bedraagt € 1.420,3 miljoen (2020: € 1.515,7 miljoen). De solvabiliteitsratio bedraagt daarmee 143% (2020: 153%). In de paragraaf 'Toelichting op de balans, onderdeel Eigen Vermogen', lichten we dit verder toe.

1.5.5 Liquiditeit

De liquiditeit nam eind 2021 af tot € 283,3 miljoen; € 149,9 miljoen lager ten opzichte van de stand ultimo 2020 (€ 443,2 miljoen). Het verloop van de liquiditeit in het boekjaar is weergegeven in het kasstroomoverzicht als onderdeel van de jaarrekening. Menzis heeft gedurende 2021 minder liquide middelen aangehouden dan nodig voor de eigen bedrijfsvoering, om zorgaanbieders middels de beschikbare regelingen te financieren.

In de bepaling van de waardering van balansposten en het wettelijk aan te houden vermogen zijn de kasstromen in het boekjaar 2021 en daarna van belang. De hiermee samenhangende onzekerheid is relatief beperkt. Immers, de inkomende kasstromen voor premie zijn goed voorspelbaar, evenals die van de vereveningsbijdragen.

De uitgaande kasstromen hebben betrekking op uit te betalen zorgkosten en beheerskosten. De uit te betalen zorgkosten over 2021 worden over meerdere jaren uitbetaald. Hier speelt de afhankelijkheid van het op gang komen van de declaratieprocessen van ziekenhuizen en GGZ-instellingen en het afsluiten van DOT's een belangrijke rol. We verwachten dat 73,4% van de zorgkosten van 2021 ook in 2021 is betaald.

Menzis voorziet in haar financieringsbehoefte door inzet van eigen middelen. Door middel van een *rolling forecast* van de liquiditeitsbehoefte kunnen we eventueel aanvullende benodigde middelen onttrekken aan de beleggingen. Andersom worden liquide middelen, die structureel niet nodig zijn, aanvullend belegd.

1.5.6 Continuïteit

Als onderdeel van het opstellen van de jaarrekening hebben we de continuïteitsveronderstelling voor de komende 12 maanden beoordeeld. Op basis van de huidige financiële positie (waaronder de solvabiliteitspositie en het kunnen beschikken over voldoende liquiditeiten voor de bedrijfsvoering) hebben wij geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Derhalve is de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

1.5.7 Fiscale positie

De belangrijkste geldstromen naar de Belastingdienst zijn de af te dragen loonheffing in verband met salarissen van eigen medewerkers en verschuldigde omzetbelasting in verband met *out of pocket* beheerskosten. Met de fiscus hebben we een convenant voor Horizontaal Toezicht gesloten ter bevordering van samenwerking en transparantie in de activiteiten en fiscale verplichtingen. De wijze waarop we omgaan met de beheersing van fiscale risico's is beschreven in het Tax Control Framework.

Coöperatie Menzis kent een fiscale eenheid voor zowel vennootschapsbelasting als omzetbelasting ter voorkoming van cumulatie van belastingdruk. Voor de drie zorgverzekeraarsentiteiten van Menzis geldt een vrijstelling van vennootschapsbelasting.

1.5.8 Duurzaam beleggen

In het voorjaar van 2020 is de omvang van de beleggingsportefeuille, na besluit van de Raad van Bestuur (RvB), verlaagd. Dit als gevolg van het coronavirus en de bijbehorende onzekerheid over de ontwikkeling van de zorgkosten en de impact daarvan op de balanspositie van Menzis.

Begin 2021 is hierover opnieuw een inschatting gemaakt. De onzekerheid over de ontwikkeling van de zorgkosten en de daaruit voortvloeiende verplichtingen was in 2021 vergelijkbaar met andere niet-coronajaren. De RvB heeft daarom in het voorjaar van 2021 besloten de omvang en samenstelling van de liquide beleggingscategorieën, conform het strategische beleggingsbeleid, weer te verhogen. De implementatie van het besluit is op een (kosten)efficiënte manier uitgevoerd door de omvang van de beursgenoteerde aandelen, langlopende staatsobligaties en bedrijfsobligaties te verhogen ten laste van de kortlopende staats- en staatgerelateerde obligaties. Het aankopen van de beleggingen is op verschillende momenten gedurende 2021 uitgevoerd, zodat het rendement op aankopen minder gevoelig was voor de volatiliteit en stand van de financiële markten op enig moment.

De waardering van de beleggingsportefeuille per 31 december 2021 was afgerond € 1.692,3 miljoen. Het behaalde rendement over 2021 is afgerond € 53,9 miljoen.

Het jaar 2021 werd gekenmerkt door de voortzetting van de coronapandemie. Naast prijsstijgingen door verstoringen in toeleveringsketens, zorgden ook energieprijzen voor een toename van de inflatie. De financiële markten hebben in 2021 de meeste zorgen afgeschud; afgelopen jaar was een zeer goed jaar voor aandelenmarkten en een matig jaar voor rentemarkten.

De verwachte hoofdthema's voor 2022 zijn:

- de coronapandemie;
- de stijgende inflatie;
- het rentebeleid van centrale banken.

Duurzaam beleggingsbeleid

Als institutionele belegger wil Coöperatie Menzis beleggen in bedrijven en landen die verantwoord ondernemen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur, zoals mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anticorruptie. Deze Environmental, Social & Governance (hierna: ESG) onderwerpen komen terug in wereldwijd aanvaarde principes en verdragen waar Menzis zich aan houdt. Sturen op ESG betekent het zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken en zo nodig herstellen van eventuele negatieve impact op mens, milieu en maatschappij.

Daarnaast heeft Menzis met haar beleggingsbeleid als doel een positieve bijdrage te leveren aan de Sustainable Development Goals (SDG's), met een focus op drie onderwerpen (zie: 1.2.3 onder het kopje Duurzaamheid). In onze bedrijfsobligatieportefeuille zetten wij bijvoorbeeld in op groene projecten, die worden gefinancierd via zogeheten groene obligaties. Ook is een deel van de hypothekenportefeuille beschikbaar voor het verduurzamen van huizen.

In 2021 heeft Menzis het duurzaam beleggingsbeleid verder in lijn gebracht met het ESG-due-diligence-proces van het IMVO-convenant. Daarvoor is het beleid in 2021 uitgebreid en zijn onderstaande ESG-instrumenten in het beleid opgenomen dan wel aangepast. Menzis streeft consistentie na bij het inzetten van de verschillende ESG-instrumenten voor het verduurzamen van de beleggingsportefeuille.

1) *Richtlijnen en principes:*
   Het beleid is uitgebreid met de principes van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's). Deze richtlijnen hebben betrekking op de risico's die ondernemingsactiviteiten met zich mee kunnen brengen voor mens, milieu en maatschappij.

2) *ESG risico screening:*
   Menzis identificeert sectoren die gevoelig zijn voor ESG-risico's op basis van de richtlijnen en principes.

3) *Engagement en stemmen*:
Engagement is in het beleid beter aangesloten op de screening en beoordeling van de beleggingsportefeuille op maatschappelijke thema's en relevante wet- en regelgeving en het integrale Duurzaamheidsbeleid van Menzis. Als institutionele belegger houden wij bijvoorbeeld rekening met de impact van onze beleggingsportefeuille op het klimaat en andersom. Op die manier dragen wij bij aan een duurzamere wereld en beperken wij de gezondheidsrisico's die klimaatverandering met zich meebrengt. Vanuit onze beleggingen voeren wij engagement op verschillende duurzaamheidsthema's. Het doel van deze engagementdialogen met de bedrijven waar we aandelen of bedrijfsobligaties van hebben gekocht, is:

- het voorkomen of verminderen van mogelijk potentiële negatieve effecten;
- het in gang zetten van verbetering en daarmee bijdragen aan een positieve invloed voor een leefbare wereld.
- het verbeteren van het duurzaam beleggingsresultaat op de lange termijn.

Daarnaast zetten wij thematische engagement in om positieve impact te creëren op de door ons gekozen focus-SDGs, zoals opgenomen in het integrale Duurzaamheidsbeleid.

4) *Uitsluiten:*
Menzis vindt klimaatverandering een belangrijk maatschappelijk thema. Daarom hebben wij ons beleid in 2021 aangepast. In 2022 worden onze beleggingen in bijvoorbeeld teerzanden, thermische kolen, arctische olie- en gasexploratie en olie en gas in lijn met dit beleid teruggebracht. Dit betekent dat het Uitsluitingenbeleid is uitgebreid met een aantal productgroepen, passend bij het integrale Duurzaamheidsbeleid van Menzis. Het Uitsluitingenbeleid bepaalt welke aandelen en obligaties van landen en bedrijven Menzis niet in portefeuille wil hebben.

5) *Transparantie en rapportage*:
In het kader van transparantie publiceren wij jaarlijks een lijst met de beleggingen 'Waarin Menzis belegt' en per kwartaal een ESG-risicobeoordeling van de beleggingsportefeuille en engagementactiviteiten. Per kwartaal publiceren wij ook een uitsluitingenlijst (zie: pag. 16) met de landen en bedrijven waarin wij niet beleggen, in lijn met ons duurzaam Beleggingsbeleid. Per 1 april 2022 zal de website (https://www.menzis.nl/over-menzis/over-de-cooperatie-menzis/vermogensbeheer) geactualiseerd worden.

Verder verduurzamen van de beleggingsportefeuille
Maatschappelijke betrokkenheid en duurzaamheid zijn voor ons vanzelfsprekend en richtinggevend; ook als institutionele belegger volgen we die leidraad. Maatschappelijke impact willen we bereiken door duurzaam beleggen en strategisch investeren. Naast een financieel rendementsdoel dient beleggen ook een maatschappelijke impact. Met onze strategische investeringen sluiten wij aan bij onze missie *"Ieder mens leefkrachtiger nu en in de toekomst"*. De visie daarbij is dat Menzis voorop gaat in de beweging naar een leefkrachtiger Nederland door het verzekeren van duurzaam toegankelijke zorg met meer inzet op preventie en het bieden van een scherpe premie voor onze leden. Onze overtuiging is dat financieel en duurzaam rendement samengaan. We richten ons op duurzaam rendement en beleggen voor de lange termijn.

In het IPCC-rapport 2021 is duidelijk aangegeven dat de temperatuur sneller stijgt dan verwacht. De oorzaak hiervan is de uitstoot van broeikasgassen door de mens. Menzis heeft eind 2021 besloten tot het verder verduurzamen van de aandelenportefeuille in 2022. In het vastgestelde beleid ligt de nadruk op een combinatie van het bereiken van klimaatdoelstellingen en best-in-class, waarbij behoud van flexibiliteit belangrijk is.

De benchmark voor het wereldwijde aandelenmandaat wordt de MSCI ACWI PAB. Dit is een benchmark die is afgestemd op het Klimaatakkoord van Parijs. Het doel van deze benchmark is de stijging van de mondiale temperatuur te beperken tot minder dan 2 graden Celsius. Hierop zijn de onderliggende bedrijven afgestemd, door ondernemingen te selecteren die voldoen aan de gestelde eisen rondom broeikasgasemissies. Deze benchmark heeft veel aansluiting met het duurzaamheidsbeleid van Menzis. Voor best-in-class, het realiseren van een verbetering van de ESG-risico's in de portefeuille ten opzichte van de MSCI All Country World Index (ACWI), streven wij een verbetering van ongeveer 15 tot 20% na.

Een deel van onze aandelenportefeuille investeren wij in de toekomst van de gezondheidszorg, waarmee wij een bijdrage leveren aan de focus SDG 3. Dit zijn niet beursgenoteerde beleggingen en met deze beleggingen willen wij bijdragen aan het waarborgen van kwalitatief goede, betaalbare en toegankelijke zorg, nu en in de toekomst. Bijvoorbeeld door te beleggen in innovatieve concepten die de zorg en gezondheid in Nederland verbeteren. Dit is in het voordeel van de leefkracht van iedere Nederlander.

Onze obligatieportefeuille bestaat uit staats- en bedrijfsobligaties, op duurzame wijze ingericht door middel van:

- een minimale duurzaamheidsnorm voor landen en bedrijven waarvan we de obligaties kopen;
- reserveringen voor Groene obligaties ('Green Bonds'): uitgegeven om een specifiek duurzaam project te financieren op bijvoorbeeld het gebied van duurzame energieopwekking, energiebesparing, afval, duurzaam landgebruik, biodiversiteit, schoon water en dergelijke.

Gebaseerd op de evaluatie uitgevoerd in 2021 voor de beleggingscategorie bedrijfsobligaties, het mandaat en de externe manager hebben we in ons beleggingsbeleid voor bedrijfsobligaties minimaal 10% van de portefeuille gealloceerd voor groene obligaties en verkennen wij in 2022 de mogelijkheden voor sociale bedrijfsobligaties.

Voor de staatsobligatieportefeuille geldt dat tot 15 procent van de langlopende staatsobligaties gealloceerd kunnen worden aan Groene obligaties. Per eind 2021 bestaat 7,6 procent van de staatsobligatieportefeuille en 16,3 procent van de bedrijfsobligatieportefeuille uit Groene obligaties.

Voorbeeld van een groene obligatie voor klimaatverandering

FMO (De Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden)

Het (met de Groene obligatie) opgehaalde kapitaal wordt gebruikt voor een aantal doelen:

- de beperking van klimaatverandering en de aanpassing aan de gevolgen ervan, dat wil zeggen duurzame energieproductie;
- energie-efficiëntie;
- schone vervoersoplossingen;
- duurzaam bodemgebruik.

Er gaat ook een percentage naar microfinanciering in lagelonenlanden. Per maart 2017 is het grootste project de constructie van een windpark van 300 MW bij het Turkanameer in Kenya. Op de tweede plaats staat een Turks project waarbij vast afval wordt omgezet in biogas.

EU-Taxonomieverordening

In 2020 is de EU-Taxonomieverordening (Verordening (EU) 2020/852) van kracht geworden. Op grond van artikel 8 van deze rechtstreeks werkende EU-Taxonomieverordening is Coöperatie Menzis verplicht om vanaf het verslagjaar 2021 te rapporteren over het in aanmerking komen (eligibility) van haar economische activiteiten voor de EU-Taxonomieverordening. Vanaf het verslagjaar 2023 geldt de verplichting om te rapporteren over het afgestemd zijn (alignment) van deze economische activiteiten op de EU-Taxonomieverordening.

In de EU-Taxonomieverordening worden voor verzekeraars twee economische activiteiten onderscheiden: verzekeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten. Coöperatie Menzis is van mening dat naar de huidige inzichten zorgverzekeringsactiviteiten niet in aanmerking komen voor (niet eligible) de EU-Taxonomieverordening, omdat dekking van klimaatgerelateerde risico's niet in de polisvoorwaarden is opgenomen. De wettelijk gedefinieerde verzekeringspakketten bieden geen mogelijkheid tot variatie van dekkingen in de polisvoorwaarden. Zorgverzekeraars hebben ook geen zicht op de oorzaak van de medische behandelingen die worden vergoed. Mede hierdoor is het zeer lastig, zo niet onmogelijk, om vast te stellen of een deel van de premieomzet wellicht toe te rekenen is aan klimaatadaptie.

Ten aanzien van onze beleggingsportefeuille beschikken wij niet over alle de data van de tabel conform artikel 10 van de Disclosure Delegated Act. Van de totale beleggingsportefeuille heeft 44,9% betrekking op uitgesloten blootstellingen conform de EU Taxonomy. Dit betreft staatsobligaties. Daarnaast is 4,1% van de totale beleggingsportefeuille eligible. Het deel dat eligable is betreft beleggingen in ASR hypotheken. Ten aanzien van de overige 51% van de beleggingsportefeuille beschikken wij op dit moment nog niet over de relevante data om een beoordeling conform de EU taxonomy te kunnen uitvoeren. In samenwerking met onze vermogensbeheerders wordt geïnventariseerd op welke wijze de overige data kan worden verkregen in komend jaar.

1.5.9 Fraudebeheersing

Als zorgverzekeraar hebben we de premiegelden van onze klanten in beheer. Die gelden gebruiken we voor het betalen van de zorgkosten aan onze relaties. We gebruiken het geld waarvoor het bedoeld is: het betalen van goede en toegankelijke zorg voor degenen die zorg daadwerkelijk nodig hebben. Wanneer er gefraudeerd wordt met verzekeringsgelden zal dat leiden tot een onnodig hogere premie. Bij zorgfraude denken we aan fraude door zorgaanbieders, zorgverleners, verzekerden, leveranciers en eigen medewerkers die opzettelijk de regels overtreden voor het eigen financieel gewin. Bijvoorbeeld door het indienen van valse facturen of declareren van duurdere zorg dan feitelijk geleverd.

Fraude schaadt het vertrouwen in de zorg- en de gehele verzekeringsbranche. Coöperatie Menzis werkt daarom actief aan het voorkomen, opsporen en aanpakken van fraude. We hebben een fraudebeleid, waarbij het voorkomen van fraude speerpunt van beleid is. Het fraudebeleid wordt door de Raad van Bestuur vastgesteld en iedere vijf jaar herzien. We houden bij onze processen en de ontwikkeling van onze producten en polisvoorwaarden rekening met het voorkomen van fraude. Ook worden onze medewerkers bij indiensttreding en bij verandering van functie gescreend op een fraudeverleden. Signalen van fraude worden opgevolgd. De signalen komen vanuit onze eigen organisatie en onze ketenpartners (zoals ZN, NZa, IGJ, IKZ, gemeenten, zorgaanbieders, budgethouders en verzekerden).

Fraudebeheersing is onderdeel van de gehele bedrijfsvoering. Dat wil zeggen dat alle bedrijfsonderdelen aandacht hebben om fraude te voorkomen en op te sporen. Het belangrijkste is natuurlijk fraude zoveel mogelijk te voorkomen. Uitbetaalde fraudegelden behoeven dan immers niet teruggevorderd te worden. We proberen fraude in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en vervolgschade te beperken. Voor de beheersing van fraude is een systeem van risicomanagement vereist dat ons helpt fraude zoveel mogelijk te voorkomen. Van het lijnmanagement wordt verwacht dat het bekend is met de frauderisico's en deze risico's aantoonbaar beheerst.

Bij bewezen fraude leggen we maatregelen op in overeenstemming met het uniform maatregelenbeleid van de gezamenlijke zorgverzekeraars. Ons uitgangspunt is dat iedere euro aan fraude wordt teruggehaald. In 2021 heeft Fraudebeheersing ruim € 5,4 miljoen aan onrechtmatige declaraties opgespoord en teruggevorderd of bespaard.

Met diverse ketenpartners (waaronder NZa, iSZW, IGJ, Belastingdienst en overige zorgverzekeraars) is verder gewerkt aan versterking van de onderlinge samenwerking op het gebied van fraudebeheersing. Menzis heeft geparticipeerd in een pilot rond Wijkverpleging, waarbij we met ketenpartners gezamenlijk enkele frauduleuze thuiszorgbedrijven hebben onderzocht. Ook zijn er initiatieven ontwikkeld voor het opzetten van een barrièremodel om frauduleuze aanbieders vroegtijdig te signaleren en een halt toe te roepen.

In het kader van preventie werken wij intern en extern aan het verder positioneren van de afdeling Fraudebeheersing. Intern is het vergroten van de bewustwording onder medewerkers van belang. Dit doen we onder meer door het geven van workshops en trainingen. Extern werken we onder meer samen met kerngemeenten en opleidingsinstituten als het ROC aan de ontwikkeling van een routekaart voor zorgopleidingen. Daarnaast organiseren we ook daar workshops en webinars om de bewustwording te vergroten en zo in te zetten op preventie.

1.6 Bedrijfsvoering

Sinds de jaarrekening 2018 is Coöperatie Menzis verplicht een niet-financiële verklaring als onderdeel van het bestuursverslag op te nemen. Menzis ondersteunt dit met een verklaring als onderdeel van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We geven informatie over hoe we omgaan met zaken als milieu, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping. We nemen geen separate niet-financiële verklaring op, omdat de betreffende informatie door het gehele bestuursverslag vermeld staat. Hieronder lichten we een aantal onderwerpen op sociaal en milieugebied toe.

1.6.1 Samenstelling, diversiteit en arbeidsparticipatie

Samenstelling Raad van Bestuur (RvB), Directieraad (DR) en Raad van Commissarissen (RvC)
Menzis heeft een diversiteitsbeleid voor de RvB in relatie tot de overige Directieraadsleden en de RvC. Gekozen is om ten aanzien van diversiteit rekening te houden met de volgende elementen:

- gebalanceerde man-vrouwverhouding;
- complementaire samenstelling van kennis, vaardigheden en professionele achtergrond;
- complementaire samenstelling van persoonlijkheden en culturele en maatschappelijke achtergrond;
- evenwichtige leeftijdsopbouw.

Daarbij hebben we een concrete doelstelling opgenomen ten aanzien van de gebalanceerde man-vrouwverhouding:

- De RvC bestaat uit minimaal 30% vrouwen en minimaal 30% mannen, waarbij we streven naar een verhouding van 50% vrouwen en 50% mannen;
  Op 1 januari 2021 is één vacature vervuld door een vrouwelijke commissaris. De andere vacature is op 1 april 2021 vervuld door een vrouwelijke commissaris. Daarmee bestaat de RvC in 2021 uit 50% vrouwen en 50% mannen.

- De DR, inclusief de leden van de RvB, kent een streefpercentage van minimaal 30% vrouwen en minimaal 30% mannen, waarbij we streven naar een verhouding van 50% vrouwen en 50% mannen. Op 1 maart 2021 is een vrouwelijke directeur voor het cluster Zorg gestart. Daarmee voldoet de Directieraad per 1 maart 2021 aan de doelstelling van minimaal 30% vrouw en minimaal 30% mannen.

Indien een bestuurder, directeur of commissaris vertrekt, houden we bij de werving van een nieuwe kandidaat rekening met de bovengenoemde elementen van diversiteit en met de gebalanceerde man-vrouwverhouding in het bijzonder.

Diversiteit
De kernwaarde *menselijk* hoort al sinds jaar en dag bij Coöperatie Menzis en komt ook terug in onze naam; de mens staat bij ons centraal. Wij hebben aandacht voor elkaar, zijn inclusief en behandelen elkaar respectvol. Ook als werkgever vinden we het belangrijk dat je echt jezelf kunt zijn en niemand wordt buitengesloten.

Vanuit de maatschappij komt steeds meer de behoefte om sociale ongelijkheid te bestrijden en vooroordelen en stigma's over bepaalde groepen te verminderen. Ook bij Menzis willen we steeds verder invulling geven aan deze behoefte en daarom zijn we vanaf eind 2020 concreet aan de slag gegaan met diversiteit en inclusie. Door een werkgroep zijn kennis en inzichten opgehaald bij andere organisaties, maar ook zijn we intern het gesprek met (groepen) collega's aangegaan. Vervolgens zijn we in 2021 gestart met het creëren van meer interne bewustwording rond dit thema. Dit is onder andere gedaan door gezamenlijk vanuit de Directieraad het volgende statement te formuleren:

Wij kijken bewust actief naar wat je kunt. Bij Coöperatie Menzis herkennen, erkennen en benutten we ieders talent. We zoeken de kracht in de overeenkomsten en de verschillen, met alle ongemakkelijkheden die er soms bij komen kijken. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn. Wij zijn samen verantwoordelijk voor een veilige omgeving. De dialoog is de basis voor actie. Zullen we samen Menzis nog mooier maken?

Dit statement is intern op 5 oktober (Diversity Day) gelanceerd en onder meer via intranet bekendgemaakt. Tevens is in 2021 gestart met het opzetten van interne medewerkersnetwerken. In deze netwerken bespreken medewerkers hoe we ervoor kunnen zorgen dat je echt jezelf kunt zijn bij Menzis en hoe we diversiteit met trots uitdragen. In overleg met de netwerken wordt beslist welke verandering ingezet wordt. In 2021 is gestart met de netwerkgroep LHBTI+ en zijn van daaruit een paar acties uitgevoerd: op zowel Diversity Day (5 oktober) als Coming Out Day (11 oktober) is de Progress vlag gehesen bij alle panden van Menzis. Daarnaast was er aandacht voor Paarse Vrijdag (10 december) door collega's op te roepen iets paars te dragen. Ook werd toen de Progress vlag opnieuw gehesen. Andere netwerken die gestart gaan worden, zijn culturele achtergrond / religie, gender, generatie en mentaal & fysiek vermogen. Tevens gaan we in 2022 besluiten over het hanteren van concrete doelstellingen op een aantal diversiteitsterreinen.

Arbeidsparticipatie

Voor bestaande functies hebben we een positief aannamebeleid voor sollicitanten uit de doelgroep van de Participatiewet (mensen met een beperking en Wajongers). In het kader van werving en selectie hebben we aandacht voor diversiteit in de volle breedte, dus niet alleen genderdiversiteit, maar ook het stimuleren van verjonging van de organisatie. Zo start jaarlijks een groep trainees en zoeken we actief, en doorlopend, (jonge) mensen die stage willen lopen. Ook investeren we door middel van een Talent Ontwikkel Programma (TOP) en een Young Professionals programma in de persoonlijke ontwikkeling van jonge mensen met drie tot vijf jaar werkervaring. Zo proberen we ook de jongere generatie binnen onze organisatie door te laten stromen naar cruciale posities en ze zo aan ons te binden.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste resultaten uit 2021 weergegeven.

Kwantitatieve indicator	2021	2020
Aantal medewerkers in fte per 31 december	1.382	1.456
Ziekteverzuim	5,0%	4,3%
Medewerkersonderzoek:		
- Bevlogenheid	7,6	7,5
- Betrokkenheid	8,0	7,8
- Proactiviteit	7,8	7,7

1.6.2 Milieu

Coöperatie Menzis is een organisatie die constant streeft naar kwaliteit, duurzaamheid, continuïteit en verbetering van milieu- en energieprestaties. Dat willen we niet alleen uitstralen, daar handelen we ook naar.

SDG 13 klimaatactie

We hebben een belangrijke, maatschappelijke rol in het zorglandschap. De keuzes die wij maken, hebben invloed op de maatschappij. Wij nemen onze verantwoordelijkheid door ervoor te zorgen dat onze impact zo groot mogelijk is. We verduurzamen onze bedrijfsvoering. Door rekening te houden met het klimaat dragen we bij aan een duurzamere wereld en beperken wij de gezondheidsrisico's die klimaatverandering met zich meebrengt. Daarmee dragen we door SDG 13 Klimaatactie indirect bij aan SDG 3 Goede gezondheid en welzijn (zie ook 1.2.3 onder kopje Duurzaamheid), waardoor ieder mens leefkrachtig in het leven kan staan, nu én in de toekomst.

Als gevolg van de coronapandemie zijn de panden van Menzis minimaal bezet geweest in 2021. Om het energieverbruik in deze periode te minimaliseren, hebben we de panden zo efficiënt mogelijk gebruikt, waarbij diverse installaties uitgezet zijn.

Milieubeleid en -management

Op het gebied van milieu voldoet Menzis aan de geldende wet- en regelgeving en overige eisen.
Middels het milieumanagementsysteem NEN–EN-ISO 14001:2015 werken we aan continue beheersing en waar mogelijk verbetering. Het systeem wordt door onafhankelijke partijen geverifieerd en bevestigd. Na de externe audit in november 2021 kunnen we het certificaat 'Milieumanagementsysteem – ISO 14001:2015', aangevuld met het CO_2-reductiemanagementcertificaat, continueren.

Duurzame inkoop

Duurzaamheid wordt zoveel mogelijk meegenomen bij het inkopen van facilitaire producten en diensten om zo een optimale bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Menzis. Van onze leveranciers verwachten we dat zij de ambitie van Menzis op het gebied van duurzaamheid delen en proactief ondersteunen. Afhankelijk van het product en/of de dienst nemen we duurzaamheidsaspecten als vast en aantoonbaar onderdeel mee in het selectie-, gunnings- en monitoringsproces.

Daar waar dit toegevoegde waarde oplevert, maken we concrete performance-afspraken (KPI's) en gedurende de samenwerking (met de leveranciers) rapporteren en monitoren we deze afspraken.

In 2021 heeft Menzis geïnvesteerd in slimme software, die onze klimaatinstallaties in Groningen en Wageningen nog efficiënter aanstuurt. Deze software denkt vooruit en benut de weersvoorspellingen en warmtecapaciteit van onze gebouwen om zo aangenaam en energie-efficiënt mogelijk te klimatiseren. Naar verwachting halen we hiermee een energiebesparing van minimaal 18%.

Kengetallen

De coronacrisis, waardoor we sinds eind maart 2020 thuiswerken, heeft grote invloed op de kengetallen mobiliteit en verbruik. We zien dan ook een grote daling in deze kengetallen, zie hieronder. Het verbruik tijdens het thuiswerken is niet meegenomen in de berekening.

Kengetallen mobiliteit en verbruik		2021	2020
Lease	CO_2 uitstoot in tonnen	342	521
	Aantal lease auto's (gemiddeld)	176	220
Woon-werkverkeer	Afgelegde kilometers met OV jaarabonnement	404	103.148
	Aantal OV-jaarabonnementen	1	30
	Aantal afgelegde kilometers met privéauto om op het werk te komen	535.897	2.666.393
Zakelijke kilometers (excl. lease)	Aantal gedeclareerde kilometers (zakelijke ritten met privéauto)	274.037	491.276
	Aantal vliegkilometers	0	5.282
	Afgelegde zakelijke kilometers met trein	31.264	136.852
Verbruik	Papierverbruik in kilogram	71.829	100.583
	Elektriciteitsverbruik in kWh	2.597.915	3.211.183
	Gasverbruik in m^3	219.594	189.024
	Waterverbruik in m^3	2.888	4.491
CO_2-footprint	Totale netto CO_2-uitstoot in tonnen	886	1.633

1.7 Vooruitblik op 2022

Corona

De coronacrisis die ons sinds maart 2020 in de greep houdt, laat duidelijk zien wat de waarde is van een goede gezondheid: mensen met gezondheidsrisico's lopen meer gezondheidsschade wanneer zij worden getroffen door het coronavirus. Dit brengt het belang van het behoud van een zo goed mogelijke gezondheid nadrukkelijker dan ooit in beeld. Dit bevestigt de richting die wij als Menzis al ingeslagen waren. We willen niet alleen een goede zorgverzekering aanbieden en zorgen voor duurzaam toegankelijke zorg, we willen vanuit onze positie ook een bijdrage leveren aan het behoud van gezondheid en het versterken van de leefkracht van ieder mens.

Nu is gebleken dat we in 2022 ook rekening moeten houden met patiënten die besmet zijn met corona, zijn eind 2021 afspraken tussen zorgverzekeraars en ziekenhuizen gemaakt over de financiering daarvan. In een gezamenlijke regeling is vastgelegd dat de Universitair Medisch Centrums (UMC's) en algemene ziekenhuizen via eenzelfde systematiek een vergoeding krijgen voor de zorg aan coronapatiënten, beschermingsmiddelen en voor de opschaling van bedden voor intensive care. Daarnaast is een passende compensatie afgesproken voor de gemiste inkomsten uit de reguliere zorg die door corona niet kan worden verleend. De overeengekomen wijze van compenseren faciliteert ziekenhuizen bij het volgen van landelijke richtlijnen voor het afschalen van de reguliere zorg. Over de vergoeding van de reguliere zorg en het inhalen van uitgestelde zorg maken ziekenhuizen en zorgverzekeraars individueel afspraken.

De koepels van zorgverzekeraars, UMC's en algemene ziekenhuizen hopen met de regeling de continuïteit van de zorg zeker te stellen. Nu onzekerheden zijn weggenomen, is de verwachting dat individuele ziekenhuizen en zorgverzekeraars, die nog geen afspraken hebben gemaakt over de zorg in 2022, dat in de komende periode doen. Zorgverzekeraars informeren hun verzekerden via hun website over de voortgang en de wijze waarop de zorg wordt vergoed, ook als de contracten nog niet rond zijn. De passende individuele afspraken dragen bij aan de toegankelijkheid van de verzekerde ziekenhuiszorg voor alle verzekerden.

We blijven de ontwikkelingen rondom de coronacrisis - die ook in 2022 impact zal hebben op de gezondheidszorg, de organisatie en de medewerkers - nauwlettend volgen.

Coöperatiedoelen

In 2021 hebben we vijf nieuwe coöperatiedoelen ten behoeve van de Strategie 2025 geformuleerd, die vanaf 2022 gaan gelden:

Strategische doelen:

1. *Transformeren naar duurzaam toegankelijke zorg*

   Door transformatie van zorg realiseren we duurzaam toegankelijke zorg. We sturen in het zorgveld op het reduceren van de wachttijden en het slimmer organiseren van de zorg, zodat onze leden de juiste zorg op de juiste plek krijgen als ze die nodig hebben.

Deze zorg voldoet aan de geldende kwaliteitseisen. Op basis van de regiovisie maken we in de Menzis regio's, samen met het zorgveld, werkagenda's met beoogde resultaten op preventie, gezondheid en zorg. Buiten de Menzis-regio's werken we aan de transformatie van zorg samen met marktleidende zorgverzekeraar(s).

2. *Verlagen kostprijs voor een scherpe premie*

   Door de kostprijs te verlagen, hebben we een scherpe premie en behouden we onze marktpositie. De scherpe premie kunnen we bieden, doordat we de zorg scherp inkopen en we onze bedrijfskosten reduceren. We bieden onze leden waarde door innovatieve dienstverlening en concurrerende producten, proposities en distributie.

3. *Meer leden in beweging voor leefkracht*

   Door meer leden in beweging te brengen, worden onze leden leefkrachtiger en blijven wij dé zorgverzekeraar die vooropgaat in de beweging naar een leefkrachtiger Nederland.

Organisatiedoelen:

4. *Vergroten wendbaarheid organisatie en medewerkers*

   Door als organisatie en medewerkers wendbaarder te worden, kunnen we onze drie strategische doelen beter en sneller bereiken. Ook kunnen we beter inspelen op externe ontwikkelingen. We vergroten onze wendbaarheid met de nieuwe Menzis manier van werken. We werken kort-cyclisch, met focus op resultaat en met meer verantwoordelijkheid en mandaat. We maken de beste keuzes door besluiten zo veel mogelijk te baseren op (interne en externe) data.

5. *Menzis financieel gezond, duurzaam en in control*

   Door financieel gezond, duurzaam en 'in control' te zijn, hebben we de juiste basis om onze drie strategische doelen te bereiken. Met een gezonde solvabiliteit blijven we financieel gezond. Menzis is 'in control' als we grip op de zaak hebben. Hiervoor zetten we een volgende stap in de interne beheersing en kunnen we beter op onze resultaten sturen en dit verantwoorden richting externe toezichthouders. We dragen bij aan het verduurzamen van de samenleving en hebben een duurzame Menzisorganisatie. Daarmee richten wij ons op een bijdrage aan 3 van de 17 door de Verenigde Naties vastgestelde Sustainable Development Goals (SDG's): (3) goede gezondheid en welzijn (1) geen armoede en (13) klimaatactie.

Nieuwe CEO
Per 1 mei 2022 verwelkomen we Wouter Bos als nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur van Coöperatie Menzis.

Coöperatie Menzis: onze nieuwe naam
Per 1 januari 2022 voeren we de naam Coöperatie Menzis. We zijn een organisatie met leden en vanaf 1 januari 2022 maken we dat heel zichtbaar door aan de organisatienaam Menzis het woord Coöperatie toe te voegen.

Waarom kiezen we hiervoor?

- De naam Coöperatie Menzis benadrukt dat we een organisatie zijn met leden, zonder winstoogmerk.
- Solidariteit tussen onze leden is het vertrekpunt voor onze coöperatie, daar zijn we trots op en dat mag gezien worden.
- Coöperatie Menzis, onze organisatie en de merken van de coöperatie, vervullen verschillende eigen rollen. Als coöperatie bijvoorbeeld kopen we zorg in voor de alle verzekerden. Als coöperatie mengen we ons in het maatschappelijke debat over de toekomst van zorg in Nederland. Als medewerkers werken we bij Coöperatie Menzis.

De naam Coöperatie Menzis gebruiken we in onze communicatie naar leden, medewerkers, zorgaanbieders, politiek, toezichthouders, strategische- en andere samenwerkingspartners, belangenverenigingen, leveranciers en media. Onze verzekerden zijn automatisch lid van Coöperatie Menzis, maar worden aangesproken vanuit één van de verzekeringsmerken Menzis, Anderzorg of VinkVink. Zij hebben een stem via onze Ledenraad, het hoogste orgaan van Coöperatie Menzis.

Zorgkosten
Samen met andere zorgverzekeraars, het ministerie van VWS en de zorgaanbieders blijft Menzis zich inzetten voor het behoud van de toegankelijkheid van goede zorg. Daar past wel de betaalbaarheid van zorg bij in het algemeen en voor onze klanten in het bijzonder. Menzis blijft zich daarom inzetten voor preventie in de zorg. Voor Menzis blijft het van groot belang te bewaken dat onze zorguitgaven en beheerskosten in de pas blijven lopen met onze concurrenten om klanten een concurrerende premie aan te kunnen bieden.

Financieel gezond
Menzis is financieel gezond en houdt op basis van vele risicoscenario's (onder andere op het gebied van beleggingen en zorgkosten) voldoende reserves aan om financiële tegenslagen op te vangen. Dit zodat in geval van een zware schok Menzis nog steeds in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen.

De afgelopen jaren heeft Menzis, net als veel andere zorgverzekeraars, de jaarlijkse toename van de zorgkosten beperkt doorberekend in een toename van de nominale premie. Dit is mogelijk gebleken door de inzet van reserves. Coöperatie Menzis heeft geen winstdoelstelling en kent geen aandeelhouders. Reserves niet benodigd voor de continuïteit van de bedrijfsvoering worden teruggegeven aan onze verzekerden middels een lagere premie die onze verzekerden in rekening wordt gebracht. Teruggave van reserves is wel eindig en dat betekent dat de nominale premie in de komende tijd zich meer richting kostprijs beweegt.

Oorlog Oekraïne / Rusland
Op donderdag 24 februari is Rusland een oorlog gestart tegen Oekraïne. De gevolgen voor de Oekraïense bevolking zijn verschrikkelijk. Menzis leeft mee met iedereen die hierdoor, op welke manier dan ook, getroffen is.

Als reactie op de oorlog is er inmiddels een zwaar sanctiepakket opgelegd door Westerse landen aan Rusland. Deze opgelegde sancties hebben ook impact op Menzis. In onze beleggingsportefeuille is een belang van afgerond € 260.000 (per ultimo 2021) opgenomen gerelateerd aan Russische bedrijven. Menzis heeft geen Russische staatsobligaties in portefeuille, omdat Menzis op basis van eerdere EU sancties Rusland uitsluit. De belangen in de Russische bedrijven zullen de komende tijd naar verwachting sterk afgewaardeerd moeten worden. De Raad van Bestuur heeft besloten de belangen in de Russische bedrijven te verkopen. Dit wordt uitgevoerd zodra de handelsbeperkingen voor buitenlandse investeerders zijn opgeheven. De directe financiële impact voor Coöperatie Menzis is niet materieel.

De toenemende onzekerheid rondom de situatie in de Oekraïne is bepalend voor de financiële markten en heeft negatieve impact op bijvoorbeeld Europese beurzen en daarmee op de rendementsportefeuille van Menzis. Naast de financiële impact zijn we alert op het gebied van cybersecurity; de dreiging dat Russische hackers (grote) Nederlandse bedrijven in problemen willen brengen nemen wij zeer serieus. Dit specifieke onderwerp heeft dan ook onze verhoogde aandacht.

Overig
Ten aanzien van investeringen, financiering en onderzoek/ontwikkeling zijn geen bijzondere projecten voor 2022 voorzien, behoudens op basis van de reguliere processen die voor 2022 zijn begroot en in het jaarplan 2022 zijn opgenomen.

Namens de Raad van Bestuur Coöperatie Menzis,

Drs. R. Wenselaar, voorzitter
Drs. H.J. Sloots AAG, CFRO

Wageningen, 17 maart 2022

Verslag van de Ledenraad

Over de Ledenraad

Verzekerden van Coöperatie Menzis zijn automatisch lid van Coöperatie Menzis U.A. Aan het hoofd daarvan staat de Ledenraad, het hoogste orgaan. Dit is een groep mensen die samen een stem geeft aan alle leden. En deze stem wordt gehoord, want de Ledenraad heeft een belangrijke rol, die mede de strategische koers van de organisatie bepaalt.

De Ledenraad toetst de visie, strategie en realisatie van beleid aan de werkelijkheid van alle dag en maakt signalen uit de praktijk bespreekbaar. De Ledenraad brengt de buitenwereld naar binnen, waardoor Menzis – door het doorvertalen van de wensen en behoeften van de buitenwereld - van meerwaarde kan zijn. Daarnaast heeft de Ledenraad een aantal formele bevoegdheden, waaronder het vaststellen van de jaarrekening van Coöperatie Menzis U.A., het goedkeuren van statutenwijzigingen en het (her)benoemen van leden van de Raad van Commissarissen.

Behandelde onderwerpen in 2021

In 2021 zijn de volgende onderwerpen besproken tijdens de (digitale) bijeenkomsten van de Ledenraad

Ledenraad februari	Zorginkoopbeleid 2022, Menzis Nota, voordracht en benoeming RvC-lid mevrouw Becker en eindejaarscampagne
Ledenraad maart	Digitale vaststelling Jaarrekening 2020, decharge Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen en aanvullende verzekeringen
Werkbezoek juni	Leefkracht en preventie
Ledenraad september	Strategie 2025 Coöperatie Menzis, algemene profielschets Raad van Commissarissen, voorbereidend crisisplan DNB en Wet verzekerdeninvloed Zvw
Extra Ledenraad november	Toelichting op totstandkoming premie, premiecommunicatie, strategische uitgangspunten en campagne 2021/2022
Ledenraad december	Zorginkoopbeleid 2023, herbenoeming Raad van Commissarissen-lid de heer Scheele, algemene profielschets Raad van Bestuur en update coronacrisis

Coronavirus

De komst en verspreiding van het coronavirus in Nederland heeft gevolgen voor iedereen. Zo ook voor het functioneren van de Ledenraad. In 2021 is de Ledenraad slechts twee keer fysiek bijeengekomen. De overige bijeenkomsten vonden digitaal plaats. In bijeenkomsten door het jaar heen werd de Ledenraad meegenomen in de stand van de coronacrisis aan de hand van vier assen, te weten klant, zorg, financiën en bedrijfsvoering. De Ledenraad kon vragen stellen over de continuïteit van de dienstverlening en de rol van Coöperatie Menzis in deze gezondheidscrisis. Tijdens de bijeenkomst van 15 maart 2021 heeft de Ledenraad de Jaarrekening 2020 van Coöperatie Menzis U.A. en Stichting Menzis Beheer digitaal goedgekeurd en tevens digitaal decharge verleend aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid en aan de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht in 2020.

Wet verzekerdeninvloed Zvw

Coöperatie Menzis hecht veel waarde aan verzekerdeninvloed. De Ledenraad brengt de buitenwereld binnen bij Menzis, door contact te houden met de mensen die zij vertegenwoordigen. Om de inspraak van de Ledenraad en verzekerden te versterken, is in 2020 het Inspraakreglement Verzekerden opgesteld. Dit Inspraakreglement Verzekerden volgt uit de Wet verzekerdeninvloed Zvw. Deze wet is op 1 januari 2021 in werking getreden. Met deze wet is de ledenbetrokkenheid, en in het bijzonder de rol van de Ledenraad, geformaliseerd en geïntensiveerd ten aanzien van de inspraak van verzekerden op het zorginkoopbeleid en het communicatiebeleid van de zorgverzekeraar. Daarnaast heeft de Ledenraad adviesrecht gekregen over het jaarlijkse zorginkoopbeleid en instemmingsrecht op het Inspraakreglement Verzekerden.

De Ledenraad heeft de acties volgend uit het Inspraakreglement Verzekerden nauwgezet gevolgd. Het Zorginkoopbeleid 2023 is in de Ledenraadbijeenkomst van december 2021 aan de orde gesteld. Daarnaast heeft een delegatie vanuit de Ledenraad input geleverd op de visie op zorginkoop, het meerjarenbeleid op het gebied van zorginkoop. Ook denkt een afvaardiging vanuit de Ledenraad actief mee over het thema ouderenzorg en zijn verzekerden uitgenodigd om via een klantpanel met Coöperatie Menzis mee te denken. Verzekerden delen via dit klantpanel anoniem hun mening in onderzoeken over bijvoorbeeld de dienstverlening van Coöperatie Menzis en inkoop van zorg.

Het klantpanel over 2021 in vogelvlucht:

- klantpanel opgezet voor drie labels: Menzis, Anderzorg en HEMA;
- ruim 14.000 bezoekers bezochten de webpagina's/denkmee;
- 1.091 verzekerden hebben zich voor het klantpanel aangemeld;
- 10 klantonderzoeken zijn uitgevoerd;
- 548 verzekerden hebben deelgenomen aan het klantonderzoek.

Wanneer verzekerden willen meedenken met Menzis dan kunnen zij zich aanmelden op www.menzis.nl/klantenservice/denk-mee.

“De stuurgroep verzekerdeninvloed , bestaande uit Ledenraadsleden en medewerkers van Menzis, is voor mij een heel goed voorbeeld, waarbij er een heel mooie coproductie is tussen leden van de Ledenraad en medewerkers van Coöperatie Menzis. We doen het echt sámen en onze stem telt mee. Zo kun je als Ledenraad dus daadwerkelijk van betekenis zijn.”
Irene Piksen, Ledenraadslid van Coöperatie Menzis

Werkbezoek
In 2020 kon het werkbezoek als gevolg van de geldende coronamaatregelen niet doorgaan en ook in 2021 kon het werkbezoek niet zonder aanvullende maatregelen plaatsvinden. Als gevolg van de maatregelen was het niet toegestaan om de Ledenraad op één locatie te ontvangen. Om binding te houden met Coöperatie Menzis vond het werkbezoek daarom fysiek op twee Menzis locaties plaats: Wageningen en Enschede. Er werden twee groepen geformeerd en het programma vond deels digitaal en deels fysiek plaats met als centraal onderwerp ‘leefkracht’. De Ledenraadsleden hebben het werkbezoek als bijzonder positief ontvangen.

“Ondanks de coronabeperkingen is Menzis er toch in geslaagd een bijzonder, leerzaam, leuk en gezellig werkbezoek te organiseren. Op twee locaties stond alles in het teken van leefkracht, bewegen en gezondheid. Boeiende workshops en begeleid wandelen waren onderdeel van het programma. En niet te vergeten, de uitstekende verzorging droeg zeker bij aan het tevreden gevoel na afloop.”
Joop de Jager, Ledenraadslid van Coöperatie Menzis

Duurzaamheid
Een Werkgroep duurzaamheid is in 2021 binnen Coöperatie Menzis gestart met het ontwikkelen van een visie op een integraal duurzaamheidsbeleid. Het belang van duurzaamheid wordt steeds zichtbaarder in de maatschappij. Ook de Ledenraad is hiervan overtuigd. De werkgroep heeft via workshops op meerdere momenten in 2021 de Ledenraad geconsulteerd. Tijdens deze workshops zijn ambities en doelstellingen voor duurzaamheid binnen Coöperatie Menzis opgesteld. Om impact te realiseren, is gekozen voor het leggen van focus op drie Sustainable Development Goals (SDG’s), te weten 1) geen armoede, 2) goede gezondheid & welzijn en 3) klimaatactie. Voor het duurzaamheidsbeleid van Coöperatie Menzis werden vijf aandachtsgebieden geformuleerd. In 2022 zal de Ledenraad verder worden geïnformeerd over de concrete invulling van het duurzaamheidsbeleid.

Strategie 2025 Coöperatie Menzis
2021 heeft in het teken gestaan van de herijking van de concernstrategie. De wereld van de zorg verandert. De zorg staat onder druk en politiek gezien is er onzekerheid. In het voorjaar van 2021 is dan ook gestart met het herijken van de concernstrategie van Coöperatie Menzis. Dit heeft geleid tot een basis voor de conceptstrategie met een nieuwe missie, visie, kernwaarden en coöperatiedoelen. In de Ledenraadbijeenkomst van september 2021 heeft de Ledenraad feedback gegeven op de conceptstrategie. Op basis hiervan is de strategie nader geconcretiseerd. In vervolg hierop is in november 2021 met een afvaardiging van de Ledenraad een verdiepend gesprek gevoerd. Daarna zijn de laatste reflecties verwerkt. Begin 2022 zal in de Ledenraad de Strategie 2025 Coöperatie Menzis ter afronding nogmaals de revue passeren.

"We zijn op intensieve wijze, samen met de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, in gesprek geweest over de concernstrategie. Het waren goede sessies, waarin we open met elkaar van gedachten hebben gewisseld en wat mij betreft waardevolle input hebben kunnen leveren. Deze werkwijze bevestigt mijn mening dat de stem van een lid ook écht gehoord wordt door Coöperatie Menzis."
Rita Kleinhesselink, Ledenraadslid van Coöperatie Menzis

(Her)benoeming Raad van Commissarissen
Conform de procedure voor de (her)benoeming van leden voor de Raad van Commissarissen wordt de Ledenraad in een tijdig stadium betrokken bij de gespreksfase ten behoeve van de (her)benoeming van een commissaris. Hierdoor kan de Ledenraad een goede bijdrage leveren aan de (her)selectie van de gewenste kandidaat.

In 2021 doorliep de Ledenraad verschillende (her)benoemingsprocedures. Bij de werving- en selectie van een commissaris met een transformatieprofiel is een delegatie van de Ledenraad nauw betrokken geweest. Dit heeft geresulteerd in de benoeming per 1 april 2021 van mevrouw Becker tot commissaris in de Ledenraadsbijeenkomst van 11 februari 2021. Verder heeft een delegatie van de Ledenraad in het kader van zijn herbenoeming een gesprek gevoerd met de heer Scheele. Hij is per 1 januari 2022 herbenoemd.

Menzis Academy
Op verzoek van de Ledenraad is in 2020 een mooi, gevarieerd cursusaanbod met trainingen uit de Menzis Academy samengesteld. Ledenraadsleden kunnen deze trainingen, samen met medewerkers van Coöperatie Menzis of uitsluitend met andere leden van de Ledenraad, volgen. Ook in 2021 hebben Ledenraadsleden weer, met succes, deelgenomen aan cursussen.

MenzisFonds
Het MenzisFonds is in 2018, op initiatief van de Ledenraad, gestart om - vooral lokale en regionale - initiatieven met een maatschappelijke insteek te ondersteunen. Zo kan Coöperatie Menzis samen met verenigingen, stichtingen, coöperaties of andere niet-commerciële organisaties werken aan innovatie in de zorg en verbetering van leefkracht .

In 2021 ontvingen 29 initiatieven in totaal € 69.000 uit het MenzisFonds. Naast de regionale fondsen is er ook een landelijk fonds. In elk van onze vijf kernregio's (Achterhoek, Noord, Midden, Twente en West) en landelijk kwamen verschillende projecten in aanmerking voor een financiële bijdrage. Alle initiatieven hebben een gezamenlijk doel: innovatie in de zorg en werken aan de verbetering van leefkracht.

Een commissie met Ledenraadsleden heeft uit alle ingebrachte initiatieven 29 projecten geselecteerd, die het meest bijdragen aan het hierboven omschreven gezamenlijke doel. Naast zes landelijke initiatieven gaat het onder meer om vier initiatieven in de Achterhoek, twee in Twente, twee in West, acht in Noord en zeven in Midden. De projecten ontvingen hun bijdrage tijdens een fysieke uitreikingsbijeenkomst. Het zijn projecten ingebracht door zowel verzekerden van Menzis als niet-verzekerden.

“Kleinschalige en laagdrempelige projecten kunnen écht het verschil maken en hiermee een bijdrage leveren aan de maatschappij. Als Ledenraad zijn wij hiervan overtuigd. Betrokken organisaties weten wat er speelt en waar de behoefte ligt. Ik ben er trots op dat we hen met het MenzisFonds kunnen ondersteunen en zo mensen stimuleren om in beweging te komen.”
Niek Brekelmans, Ledenraadslid van Coöperatie Menzis

De Ledenraad

Wageningen, 17 maart 2022

Verslag van de *Raad van Commissarissen*

Over de Raad van Commissarissen

Als Raad van Commissarissen (hierna: RvC) houden wij toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur (hierna: RvB) van Coöperatie Menzis en op de algemene gang van zaken binnen de coöperatie en de ondernemingen die daaraan verbonden zijn. Het toezicht gaat onder meer over de strategie, leiding en organisatie, het vermogensbeheer, het uitoefenen van de bestuurstaak en over de manier waarop de coöperatie zich richt op maatschappelijke en sociale belangen. De RvC staat de RvB met raad ter zijde. Daartoe spreken we in reguliere vergaderingen met de RvB en onderhouden we (tijdens bijeenkomsten) contact met leden van de Ledenraad, de Directieraad, de Ondernemingsraad en de medewerkers.

Belangrijkste onderwerpen in 2021

2021 stond voor de RvC in het teken van de premies en de producten, het beleid van de toekomstige regering na de Tweede Kamerverkiezingen, de nieuwe coöperatiestrategie, de werving van een nieuwe CEO en, voor het tweede jaar op rij, de gevolgen van de coronapandemie. Daarnaast zijn vanuit onze werkgevers- en toezichthoudersrol in 2021 diverse, veelal jaarlijkse terugkerende, documenten besproken en besluiten genomen.

Premies en producten

Het verlies van verzekerden in de overstapperiode 2020-2021 is door de RvB en de Directieraad met de gehele organisatie grondig geanalyseerd en diverse keren met de RvC besproken. Het heeft geleid tot een aanpak om de betaling van zorg bij zorgaanbieders overeenkomstig het aantal leden bij Menzis te laten zijn en tevens het verder reduceren van bedrijfskosten in de organisatie. Ook de producten en de distributie zijn onder de loep genomen. Dit heeft onder andere geleid tot de introductie van het nieuwe verzekeringsmerk VinkVink, maar ook innovatieve producten als de Anderzorg-bundel. In het verlengde hiervan heeft de RvC in het najaar ook uitgebreid stil gestaan bij de (te verwachten) dynamiek op de verzekeringsmarkt en wat dit betekent voor de premiestelling van de merken van Menzis. Wij hebben ons mede door middel van de gesprekken met de RvB een goed beeld gevormd van de onzekerheden en de inhoudelijke afwegingen die door de RvB zijn gemaakt bij de premievaststelling binnen deze context. Volgens de RvC is er een goede reflectie uitgevoerd over de overstapperiode en zijn binnen Menzis de gekozen acties en vastgestelde premieposities weloverwogen gemaakt met behoud van de identiteit van Menzis.

Dit heeft helaas nog niet geleid tot een groei van het aantal leden in de overstapperiode 2021-2022. De RvC heeft de overtuiging dat er in 2021 een goede basis is gelegd om in toekomstige jaren het ledenaantal bij Menzis weer te laten groeien. Naast de activiteiten van de verzekeraars van de coöperatie heeft de RvC stil gestaan bij de wijze waarop Menzis Zorgkantoor de langdurige zorg regelt in de regio's Groningen, Twente en Arnhem.

Tweede Kamerverkiezingen en toekomstige regeringsbeleid

In het vroege voorjaar van 2021 is diverse keren gesproken over de toekomst van onze Nederlandse gezondheidszorg en de rol en inzet van Menzis en de zorgverzekeringsbranche hierbij. De RvC onderstreept het belang dat Menzis, samen met zorgverzekeraars CZ en Zilveren Kruis, een heldere inzet heeft geformuleerd over betere samenwerking in de regio en meer preventie. De kabinetsformatie heeft geruime tijd in beslag genomen.

De RvC verwacht dat Menzis samen met andere partijen in de regio, andere zorgverzekeraars en in afstemming met het kabinet de komende jaren de noodzakelijke stappen zet om de curatieve en langdurige zorg toegankelijk en van hoge kwaliteit te houden tegen een acceptabele prijs. Gelijktijdig constateert de RvC dat de inzichten in de veranderende klantvraag, de werking van het risicovereveningssysteem en het wetsvoorstel om de collectiviteitskorting af te schaffen dynamiek op de zorgverzekeringsmarkt geeft in de komende jaren. Voor zowel RvB als RvC is het een aandachtpunt in 2022, en verder, hoe hiermee om te gaan bij premiestelling en productaanbod

Gevolgen coronapandemie
De gevolgen van de coronapandemie zijn ook in 2021 een terugkerend onderwerp van gesprek geweest bij de RvC. Anders dan in 2020 was er geen noodzaak meer voor ad hoc overleg en konden de besprekingen hierover plaatvinden in reguliere overleggen. De RvC heeft aandacht gehad voor de impact op de bedrijfsvoering en de invloed op het klantcontact. Daarbij is gebleken dat alle bedrijfsprocessen doorgang hebben kunnen vinden en andere wijzen van klantcontact die noodzakelijk waren door de coronapandemie, zoals beeldbellen, nu structureel vorm hebben gekregen binnen Menzis.

In 2021 kende de coronapandemie een grillig verloop, waarbij de druk voor zorgverleners groot is gebleven en meermaals andere zorg moest worden uitgesteld. Dit heeft geleid tot beperkte prioriteit bij zorgaanbieders voor (regionale) samenwerkingen en veranderingen in het zorglandschap om de langetermijnuitdagingen in de zorg het hoofd te kunnen bieden. De RvC spreekt de hoop en de verwachting uit dat Menzis samen met zorgaanbieders in de Menzis-regio's de transformatie van de zorg in het komend jaar weer verder vorm kan geven.

De coronapandemie heeft, in het bijzonder bij de ziekenhuizen, ook druk gegeven op de contractsonderhandelingen voor 2022. De RvC is blij dat de zorgverzekeraars met de ziekenhuizen eind 2021 gezamenlijke afspraken hebben gemaakt over spreiding van coronapatiënten en het inhalen van uitgestelde zorg. Hierbij zijn ook de financiële gevolgen voor ziekenhuizen door corona weggenomen, waardoor voor nagenoeg alle zorgaanbieders contracten over de zorg in 2022 zijn afgesloten voor 31 december 2021.

Tot slot is de beschikbaarheid, gezondheid en belastbaarheid van Menzis-medewerkers ook diverse keren binnen de RvC besproken. De RvC vindt het goed dat Menzis deze punten heeft gemonitord en het blijkt dat er zich geen grote knelpunten op dit terrein hebben voorgedaan. Gelijktijdig is er ook aandacht geweest voor de structurele gevolgen van meer en vaker thuiswerken, de impact hiervan op de flexibiliteit van de arbeidsmarkt (waar afstand een minder grote rol heeft), de betekenis voor de kantoorpanden en het behoud van binding met de medewerkers binnen de organisatie. De eerste stappen voor structurele veranderingen zijn in 2021 op deze terreinen gezet. Als RvC kijken wij uit om in 2022 als klankbord voor en toezichthouder van de RvB hier verder over te spreken om als Menzis een wendbare organisatie te blijven met leefkrachtige medewerkers.

Werving nieuwe CEO
Ruben Wenselaar heeft in september 2021 aangekondigd om in het voorjaar 2022 na bijna 20 jaar terug te treden als voorzitter van de RvB. Hoewel hij pas op 1 mei 2022 vertrekt, danken wij hem nu al voor zijn enorme inzet, energie en visie waarmee hij zich de afgelopen twee decennia heeft ingezet. Hij heeft een grote bijdrage geleverd aan de aanpak van de maatschappelijke uitdagingen in de zorg.

Wij zijn hem daarvoor zeer erkentelijk. De RvC is na de bekendmaking van zijn vertrek gelijk gestart met de werving- en selectieprocedure, hetgeen heeft geleid tot een voorgenomen benoeming in december 2021 door de RvC. Na de toetsingen door toezichthouders is op 31 januari 2022 bekend geworden dat de heer Wouter Bos per 1 mei 2021 de nieuwe CEO van Menzis wordt. Wij zijn ervan overtuigd dat wij met Wouter Bos een bestuursvoorzitter hebben gevonden, die op een inspirerende en daadkrachtige wijze leiding gaat geven aan Menzis. Hij neemt veel ervaring en expertise mee om de strategie van Menzis te realiseren.

Nieuwe coöperatiestrategie
De basis hiervoor is de nieuwe coöperatiestrategie, die afgelopen jaar is opgesteld voor de periode 2022-2004. Menzis heeft breed gekeken naar de relevante trends en ontwikkelingen en tevens inzichten over Menzis intern en extern opgehaald. Ook heeft de RvC aan haar klankbordrol nadrukkelijk invulling kunnen geven richting de RvB tijdens het gehele proces van de strategievorming. Zo zijn het onderscheidend karakter van Menzis, de invulling van leefkracht en de rol en betekenis van duurzaamheid binnen de nieuwe strategie onderwerpen van gesprek geweest. De RvC is van mening dat de coöperatiestrategie, zoals deze eind 2021 is vastgesteld en door ons is goedgekeurd, leidt tot het voorop gaan in de beweging naar een leefkrachtig Nederland.

Commissiewerkzaamheden in 2021

Audit, Risk en Compliance Commissie
Op grond van de nieuwe reglementen van de RvC kent de RvC met ingang van 1 april 2021 een ARC-commissie. Het betreft een nieuwe naamgeving voor de voormalige GRC-commissie.

De vergaderingen van de ARC-commissie vonden circa twee weken voorafgaand aan de opvolgende RvC-vergadering plaats. De voorzitter van de ARC-commissie had voorafgaand aan elke vergadering contact met de manager Internal Audit om belangrijke actuele ontwikkelingen bilateraal door te nemen en signalen te bespreken. Bij elke vergadering waren de sleutelfunctiehouders Risk & Compliance en Internal Audit aanwezig. Ook was de externe accountant (KPMG) op uitnodiging diverse keren aanwezig, waarbij op plezierige en constructieve manier is samengewerkt.

In de ARC-commissie zijn de belangrijke thema's op het gebied van risicobeheersing, premiestelling en zorgkostenontwikkeling voorbereid. De commissie vergaderde tevens over onder andere de interne controle, het beleggingsbeleid, de financiële verslaglegging en de externe accountant.

Ook hadden we dit jaar extra aandacht voor vraagstukken met betrekking tot datagovernance, privacy en cyberweerbaarheid. Zo is stil gestaan bij de implicaties van de Scherms II-uitspraak over bescherming van persoonsgegevens en de continue aandacht voor de informatiebeveiliging binnen Menzis.

Tenslotte zijn governance-aspecten uitvoerig besproken. Zo is stil gestaan bij het nieuwe ARC-reglement en de governance van de Wlz-uitvoerder. Ook is het functioneren van de sleutelfuncties (Actuarieel, Compliance, Risicomanagment en Internal Audit) besproken aan de hand van de door hen opgestelde charters, rapporten en (zelf)evaluaties. De Raad van Commissarissen heeft daarbij kennisgenomen van de paragraaf van het Verslag van de Raad van Bestuur inzake de beschreven procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving en hebben daarbij geen andere observaties. De commissie is tevreden over het goede functioneren van de sleutelfuncties en de stappen die in de governance zijn gezet.

Selectie-, Benoeming- en Remuneratiecommissie
Op grond van de nieuwe reglementen van de RvC kent de RvC met ingang van 1 april 2021 een SBR-commissie waarbij de werkzaamheden van de voormalige Selectie- en benoemingscommissie en de Remuneratiecommissie zijn samengevoegd. Aangezien beide commissies dezelfde bezetting hadden, zijn er geen mutaties opgetreden in de commissarissen die zitting hebben in de commissie.

Voor de SBR-commissie zijn de voorbereiding en de begeleiding van de werving- en selectie van de nieuwe CEO van Menzis dit jaar een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden geweest. De SBR-commissie blikt terug op een goed proces. waarbij nauw is samengewerkt met de overige commissarissen en ook de Ledenraad, de Ondernemingsraad en de Directieraad op gepaste wijze zijn betrokken. In de werving- en selectie van de nieuwe CEO is rekening gehouden met het diversiteitsbeleid waarbij wordt gestreefd naar een goede verdeling in geslacht en leeftijd binnen de Directieraad, waar de RvB onderdeel van uit maakt. Ondanks dat de komst van Wouter Bos de gelijke verhouding tussen mannen en vrouwen in de Directieraad niet dichter bij brengt, blijft de verhouding in de Directieraad wel passend binnen het vastgestelde beleid dat de Directieraad bestaat uit minimaal 30% vrouwen en minimaal 30% mannen. Als Wouter Bos per 1 mei 2022 CEO van Menzis wordt, blijft 38% vrouwen en 62% mannen.

Naast voorbereiding en begeleiding van de werving- en selectie van de nieuwe CEO heeft de SBR-commissie zorggedragen voor de herbenoeming van de heer Scheele per 1 januari 2022. Aangezien Fedde Scheele voorzitter van de SBR-commissie is, is de feitelijke herbenoemingsprocedure uitgevoerd door Hanny Kemna, vicevoorzitter RvC en Peter van Lieshout, voorzitter RvC en lid SBR-commissie.

Daarnaast bereidde de SBR-commissie de besluitvorming van de RvC voor met betrekking tot het beloningsbeleid van Menzis en de beloning van de topfunctionarissen. De commissie stelde vast dat de beloning van de commissarissen, bestuurders en overige topfunctionarissen van Menzis ook in 2021 voldoet aan de normen van de WNT. Menzis kent een gematigd beloningsbeleid voor de top. Conform het eerder vastgestelde en door de Ledenraad goedgekeurde beloningsbeleid vindt jaarlijks een indexatie plaats op geleide van de vastgestelde indexatie in de geldende WNT-norm. Per 1 januari 2021 is het nieuwe WNT-maximum geïndexeerd met 2,9% (en verhoogd naar € 306.000). Conform dit beleid heeft, op voorstel van deze commissie, de RvC besloten de beloning van de bestuurders en commissarissen te indexeren met hetzelfde percentage. De nieuwe CEO gaat in 2022 een vergelijkbare beloning ontvangen als zijn voorganger. Zie voor nadere informatie het remuneratierapport 2021. Tot slot voerde de commissie in 2021 het reguliere jaargesprek met de CEO en CFRO.

Toezichthouders

Menzis heeft veel toezichthouders. Als RvC zijn we goed op de hoogte gehouden van de verschillende periodieke en reguliere onderzoeken door de toezichthouders. Binnen de RvC hebben we met name gesproken over het toezicht door DNB op de verzekeraars en NZa op de verzekeraars en Wlz-uitvoerder.

Samenwerken

Als RvC stellen we een goede, constructieve samenwerking met de verschillende gremia binnen Menzis op prijs. We kijken tevreden terug op een goed jaar, waarin de overgrote meerderheid van de overleggen digitaal heeft plaatsgevonden. We hebben hierbij geleerd om ook via de digitale weg goede interactie en discussie te kunnen voeren. Gelukkig heeft dit jaar overleg ook met enige regelmaat fysiek plaatsgevonden. De mix tussen digitaal en fysiek willen wij de komende jaren, ook als de noodzaak vanwege de coronapandemie is vervallen, voortzetten.

We hebben goede gesprekken gevoerd met de RvB, maar ook met andere leden van de Directieraad, bijvoorbeeld wanneer zij aanwezig waren bij (sommige) RvC-vergaderingen. Ook spraken wij diverse keren met de OR en met de Ledenraad. Het contact met alle raden is goed. Dat blijkt ook uit de betrokkenheid bij de gedachtenuitwisselingen over de nieuwe coöperatiestrategie en de betrokkenheid bij de werving van de nieuwe CEO.

Wij zijn van mening dat de Ledenraad haar formele, toetsende en signalerende rol goed heeft kunnen vervullen en de OR ons goed inzicht heeft geboden om de medezeggenschap van medewerkers invulling en vorm te geven.

Zelfevaluatie

In de RvC-zelfevaluatie in het voorjaar van 2021 is stilgestaan bij het functioneren van de RvC. Daarbij hebben we allereerst gekeken naar de samenstelling van de RvC. Ons oordeel is dat de samenstelling een adequate mix van kennis, ervaring en achtergrond kent. Ook teameffectiviteit en het doorlopend trainings- en opleidingsprogramma en de rolvervulling van de RvC zijn aan bod gekomen. Hieruit zijn geen belangrijke aandachtpunten naar voren gekomen.
Ook is besproken de wijze waarop onderwerpen in de RvC-vergaderingen worden besproken. Geconcludeerd is dat de juiste onderwerpen ter tafel komen en wij de verbinding tussen bedrijfsvoering en executie van de strategie dit jaar sterker aan elkaar hebben verbonden. Om onze rol als klankbord en toezichthouder verder te verbeteren, hebben wij vastgesteld dat wij de RvB goed challengen op het gebied van politieke en maatschappelijke context. Nadrukkelijker willen wij de RvB ook gaan bevragen op de relatieve positie van Menzis ten opzichte van andere zorgverzekeraars. In het verlengde hiervan willen we in het aankomende jaar meer aandacht gaan besteden aan de dynamiek op de zorgverzekeringsmarkt en de inhoudelijke agenda van de zorginkoop. Tot slot hebben we ook kritisch gekeken hoe de ondersteunende commissies functioneren, alsmede de voorzitter en vice-voorzitter. We zijn content over de rolvervulling van de (vice-) voorzitter en het functioneren van de commissies.

Deskundigheidsbevordering

Met het doorlopend trainings- en opleidingsprogramma zorgt de RvC voor voldoende kennis over Menzis en de omgeving om zo taken adequaat te kunnen uitvoeren. Educatie door werkbezoeken hebben als gevolg van de coronapandemie in 2021 niet plaatsgevonden. In 2021 zijn wel twee uitgebreide bijeenkomsten georganiseerd gericht op deskundigheidsbevordering van de RvC:

- Langdurige zorg en de rol(vervulling) Wlz-uitvoerder
- (Digitale) ecosystemen

Samenstelling

De samenstelling van de RvC is in 2021 gewijzigd. Met ingang vanaf 1 januari 2021 is Tanja Cuppen commissaris bij Menzis. Resi Becker is per 1 april 2021 toegetreden tot de RvC. De samenstelling gedurende 2021 is als volgt:

Naam	Functie	Commissie	Datum benoeming	Datum herbenoeming	Datum aftreden
Peter van Lieshout	Voorzitter RvC	Lid SBR-commissie	1-1-2016	1-1-2020	1-1-2024
Hanny Kemna	Vice-voorzitter RvC	Voorzitter ARC-commissie	2-4-2015	2-4-2019	2-4-2023
Theo Rinsema	Lid	Lid ARC-commissie	1-1-2017	1-1-2021	1-1-2025
Fedde Scheele	Lid	Voorzitter SBR-commissie	1-1-2018	1-1-2022	1-1-2026
Tanja Cuppen	Lid	Lid ARC-commissie	1-1-2021		1-1-2025 (herbenoembaar)
Resi Becker	Lid		1-4-2021		1-4-2025 (herbenoembaar)

Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van best practice bepalingen 2.1.7, 2.1.8 en 2.1.9 van de Nederlandse Corporate Governance Code. Nevenfuncties van de leden van de RvC worden vooraf gemeld aan de RvC en staan hieronder vermeld. Het aantal en de aard van de nevenfuncties van iedere commissaris zijn zodanig dat een goede taakvervulling is gewaarborgd.

Dhr. prof.dr. P.A.H (Peter) van Lieshout – voorzitter

• Hoogleraar Theorie van de Zorg	Universiteit Utrecht
• Zelfstandig gevestigd bestuursadviseur	
• Voorzitter Raad van Toezicht	Waarborgfonds voor de Zorg
• Voorzitter Raad van Toezicht	Nictiz, expertisecentrum voor ICT in de zorg
• Voorzitter Raad van Advies	Inspectie van het Onderwijs
• Voorzitter Raad van Commissarissen	Woningbouwcorporatie De Alliantie
• Voorzitter Raad van Toezicht	Nederlands Jeugd Instituut (NJi)
• Lid van het Curatorium	VNG
• Voorzitter	Onderzoeksprogrammeringscommissie Aanpak Huiselijk Geweld
• Lid Raad van Commissarissen	Berenschot

Mw. drs. J.M.A. (Hanny) Kemna RE CISA - vicevoorzitter

• Lid Raad van Toezicht	Nederlands Instituut voor ICT in de Zorg (NICTIZ)
• Voorzitter Raad van Commissarissen	MN Services N.V.
• Lid Curatorium	Governance University
• Lid Raad van Toezicht	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
• Non-executive Director	ASA International plc
• Lid Audit and Risk Assessment Committee	Vereniging Géant
• Lid IBD (plaatsvervanger)	College Algemene Rekenkamer
• Lid Supervisory Board	Athora NL (VIVAT)
• Lid Raad van Advies	Holland Financial Network
• Lid Kiesraad	Kiesraad (sinds 1 juli 2021)
• Lid Raad van Commissarissen	SPIE Nederland BV (sinds 1 juli 2021)

Dhr. T. (Theo) Rinsema

• Directeur	Shift Patrol
• Voorzitter en niet-uitvoerende bestuurder	Fellowmind Holding AB (te Zweden)
• Lid Raad van Commissarissen	Kinly Holding BV
• Lid Raad van Toezicht	Make-a-wish Foundation
• Lid Raad van Commissarissen	Olympia Uitzendbureau BV
• Non Executive Board Member	Ortec Finance BV

Dhr. prof.dr. F. (Fedde) Scheele

- Gynaecoloog — OLVG
- Hoogleraar — Beta faculteit VU en Amsterdam UMC
- Decaan — Leerhuis OLVG
- Deelproject interprofessioneel leren — FMS
- Commissielid — Commissie Zingeving van ZonMw

Mw. drs. T.J.A.M. (Tanja) Cuppen

- Lid Executive Board / CRO — ABN AMRO

Mw. ir. M.T.J.Y. (Resi) Becker

- lid Executive Committee / directeur Mail NL — PostNL
- Bestuurslid — Prinses Maxima Centrum Foundation
- Bestuurslid — Data Driven Marketing Association (DDMA)

Overlegmomenten en besproken onderwerpen in 2021

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de gehouden bijeenkomsten van de RvC en de aanwezigheid van de commissarissen. De RvC heeft daarnaast twee bijeenkomsten gehad als onderdeel van het doorlopend training- en opleidingsprogramma, twee vergaderingen met de OR gehad en vier Ledenraadsvergaderingen bijgewoond.

Naam	RvC[1]	ARC-commissie[2]	SBR-commissie
Peter van Lieshout	6/6	-	3/3
Hanny Kemna	6/6	4/4	-
Theo Rinsema	6/6	3/4	-
Fedde Scheele[3]	6/6	-	3/3
Tanja Cuppen	6/6	4/4	
Resi Becker[4]	4/4		
Presentie	100%	94%	100%

1 De externe accountant heeft 2 van deze vergaderingen deels bijgewoond.

2 De externe accountant heeft 3 van deze vergaderingen deels bijgewoond.

3 De heer Scheele heeft als toehoorder ook alle GRC-commissievergaderingen bijgewoond.

4 Mevrouw Becker is gestart per 1 april 2021. Alleen de vergaderingen gedurende haar termijn zijn meegenomen. Zij heeft de overige 2 vergaderingen in 2021 bijgewoond als toehoorder.

Tijdens de vergaderingen heeft de RvC formele documenten en besluiten besproken en goedgekeurd. De belangrijkste besproken documenten en besluiten zijn hieronder weergegeven:

- Menzis Kwartaalrapportage Q4 2020 en Q1, Q2 en Q3 2021
- Kwartaalmemo/rapportage Risk & Compliance Q4 2020 en Q1, Q2 en Q3 2021
- Kwartaalrapportage Internal Audit Q4 2020 en Q1, Q2 en Q3 2021
- Jaarrekening 2020 van Coöperatie Menzis U.A. met bijbehorende controleverklaring
- Financieel verslag 2020
- Actuariële Functie rapport 2020
- Compliance Functie rapport 2020
- Risicomanagement Functie rapport 2020
- Risicobereidheidsverklaring 2021
- Voorbereidend Crisis Plan
- Kapitaalbeleid 2021
- Controleplan jaarrekeningen 2021 KPMG
- Rapport ORSA 2021
- Premies 2022
- Charter Internal Audit 2022
- Audit Plan Internal Audit 2022
- Jaarplan 2022
- Begroting 2022
- Remuneratierapport 2020
- Reglementen RvC en onderliggende commissies en Reglement RvB
- Coöperatiestrategie 2025
- Voordracht herbenoeming commissaris F. Scheele per 1-1-2022
- Benoeming W. Bos tot CEO Menzis per 1-5-2022
- Statuten Stichting MenzisFonds
- Interne herfinanciering tussen juridische entiteiten van de Coöperatie Menzis. U.A.
- Interne overdracht van activiteiten tussen juridische entiteiten van de Coöperatie Menzis. U.A.
- Beloning voor bestuurders 2022
- Nieuwe (en herbenoeming van) nevenfuncties van RvC leden en RvB leden

De Raad van Commissarissen

Wageningen, 17 maart 2022

Verslag van de Ondernemingsraad

Over de Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (hierna: OR) van Menzis bestaat uit 15 medewerkers uit alle geledingen van de organisatie. De OR krijgt ondersteuning - op organisatorisch, beleidsmatig, inhoudelijk en administratief gebied - van een ambtelijk secretaris en een managementondersteuner.

Terugblik

Na een in vele opzichten bijzonder 2021 (onder andere Covid-19, herinrichtingen binnen de organisatie, de gevolgen van het ledenverlies uit 2020) stond Menzis het afgelopen jaar voor verschillende uitdagingen. Daardoor was herijking van strategische keuzes nodig. We willen namelijk onze positie in de top vier van zorgverzekeraars vasthouden. Als OR kijken we met een trots gevoel terug op 2021, omdat we ondanks al die uitdagingen veel werk verzet hebben.

Campagne 2020

Eind 2020 heeft Menzis een teleurstellend campagneresultaat behaald en zijn we veel klanten verloren. Uit een landelijke benchmark onder alle zorgverzekeraars is gebleken dat het zorginkoopresultaat en de beheerskosten van Menzis niet in de pas liepen met die van de concurrenten. Daarom is vanaf begin 2021 gestart met het ontwikkelen van vijf bouwblokken voor nieuwe plannen om de premiepositie te verbeteren en in 2024 weer 2,2 miljoen leden te hebben. Deze bouwblokken hebben veel aandacht gevraagd van de OR.

Jaarthema's

Jaarlijks formuleert de OR thema's. Gezien de omstandigheden werden in 2021 de volgende drie thema's als belangrijkste gedefinieerd: samenwerken tijdens en ná Covid-19, de bouwblokken in samenhang met de herijking van strategische keuzes en verdere verdieping van het onderwerp Strategische Personeelsplanning (SPO). Naast deze thema's heeft de OR veel aandacht besteed aan de uitgevoerde herinrichtingen:

Samenwerken tijdens en na Covid-19

Ook 2021 stond voor de OR vooral in het teken van het Covid-19, het virus dat ook grote impact heeft (gehad) op de Menzis-organisatie. Veel collega's werkten gedurende het jaar voornamelijk vanuit huis. Onze grootste uitdaging was én blijft: hoe kunnen we onze achterban blijven(d) aanhaken, boeien en binden aan onze organisatie?

Herijking strategische keuzes

In 2021 ging een groot deel van onze aandacht uit naar de adviesaanvragen van het cluster GRC, de herinrichting van de afdeling Inkoop en de doorontwikkeling van het team Service PGB. Tevens hebben we instemming verleend voor het gebruik van het reserveringssysteem Mapiq voor werkplekken tijdens Covid-19, wijziging van de regelingen pre-employment screening en de eed of belofte, het verzuim- en BHV-beleid 2021, het ontwikkel- en beloningsbeleid, beleid kanaalstrategie 1e lijn, wijziging structureel roosteren afdeling Service en de verruimde openings- en werktijden tijdens de najaarscampagne 2021-2022.

Verdieping op Strategische Personeelsplanning (SPO)
In 2020 is de OR-commissie SPO ingesteld om verder verdieping op dit onderwerp aan te brengen. SPO is een methode die door steeds meer HR-professionals binnen organisaties wordt gebruikt. Het geeft inzicht in de ontwikkeling van de organisatie in de afgelopen jaren en geeft een actueel beeld van de huidige populatie. Samen met P&O hebben we hier verdiepende analyses op uitgevoerd, onder andere op bezetting, leeftijden en arbeidsduur. Een aantal P&O-adviseurs is aan de slag gegaan met SPO in de diverse clusters.

Blik op 2022

Naast de reguliere behandeling van adviesaanvragen en instemmingsverzoeken zijn voor de OR in 2022 de belangrijkste thema's: SPO, werkomgeving en –beleving, achterbanraadpleging, binding met de Menzis-organisatie, inspraak en oordeelsvorming. Ook de voorbereiding op en de start van een nieuwe zittingstermijn binnen de OR, startend vanaf oktober 2022, vraagt het komende jaar volop onze aandacht.

De Ondernemingsraad

Wageningen, 17 maart 2022

Jaarrekeningen

2 Geconsolideerde jaarrekening 2021

Coöperatie Menzis U.A.

2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2021

(na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)					
ACTIVA			**2021**		**2020**
Immateriële vaste activa	**1**				
Concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		140		436	
			140		**436**
Beleggingen	**2**				
Terreinen en gebouwen		23.967		25.596	
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		40		40	
Overige financiële beleggingen		1.692.254		1.686.478	
			1.716.261		**1.712.114**
Vorderingen	**3**				
Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers		119.709		96.676	
Vordering op Zorginstituut Nederland		1.187.494		1.196.550	
Overige vorderingen		147.527		143.156	
			1.454.730		**1.436.382**
Overige activa	**4**				
Materiële vaste activa		16.469		18.025	
Liquide middelen		283.310		433.246	
			299.779		**451.271**
Overlopende activa	**5**				
Lopende rente en huur		378		29	
Overige overlopende activa		2.901		4.578	
			3.279		**4.607**
Afgeleide financiële instrumenten	**6**		**2.844**		**834**
Totaal activa			**3.477.033**		**3.605.644**

PASSIVA			2021		2020
Eigen vermogen	**7**				
Wettelijke reserves		4.761		5.057	
Statutaire reserves		14.815		15.338	
Overige reserves		1.432.472		1.538.336	
			1.452.048		**1.558.731**
Technische voorzieningen	**8**				
Voor niet verdiende premies en lopende risico's		235.248		134.998	
Voor te betalen schaden		1.403.120		1.400.093	
			1.638.368		**1.535.091**
Voorzieningen	**9**				
Voor pensioenen		2.663		3.740	
Overige voorzieningen		23.618		28.858	
			26.281		**32.598**
Schulden	**10**				
Schulden uit directe verzekering		328.494		444.326	
Schulden aan Zorginstituut Nederland		1.946		10.651	
Overige schulden		28.012		23.751	
			358.452		**478.728**
Overlopende passiva	**11**		**1.884**		**496**
Totaal passiva			**3.477.033**		**3.605.644**

2.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021

(in duizenden euro's)			2021		2020
TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING	**12**				
Verdiende premies en bijdragen eigen rekening	**13**				
Bruto premies		2.934.575		2.959.897	
Bijdrage uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen		3.522.819		3.726.180	
Uitgaande herverzekeringspremies		-16.260		-14.458	
			6.441.134		**6.671.619**
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's, bruto		-100.249		-41.389	
			-100.249		**-41.389**
			6.340.885		**6.630.230**
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	**14**		**0**		**0**
Overige technische baten eigen rekening	**15**		**417**		**460**
Schaden eigen rekening	**16**				
Bruto schaden		-6.305.051		-6.359.470	
Aandeel herverzekeraars		15.672		13.810	
			-6.289.379		**-6.345.660**
Wijziging voorziening voor te betalen schaden, bruto		-38.230		-131.536	
			-38.230		**-131.536**
			-6.327.609		**-6.477.196**
Bedrijfskosten	**17**				
Acquisitiekosten		-37.488		-44.683	
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen		-133.818		-143.227	
			-171.306		**-187.910**
Overige technische lasten eigen rekening	**15**		**-2.998**		**-5.095**
Resultaat technische rekening schadeverzekering (transporteren)			**-160.611**		**-39.511**

(in duizenden euro's)					
		2021		2020	
NIET-TECHNISCHE REKENING					
Resultaat technische rekening schadeverzekering			**-160.611**		**-39.511**
Opbrengsten uit beleggingen	**18**				
Opbrengst uit terreinen en gebouwen		5.200		5.029	
Opbrengst uit overige beleggingen		16.205		15.578	
Gerealiseerde winst op beleggingen		27.071		49.569	
			48.476		**70.176**
Niet gerealiseerde winst op beleggingen			**84.900**		**54.591**
Beleggingslasten					
Beheerskosten en rentelasten		-4.806		-4.136	
Waardevermindering van beleggingen		-17.526		0	
Gerealiseerde verlies op beleggingen		-6.274		-7.390	
			-28.606		**-11.526**
Niet gerealiseerde verlies op beleggingen			**-41.240**		**-108.081**
Andere baten	19		28.618		27.139
Andere lasten	20		-38.220		-33.848
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			**-106.683**		**-41.060**
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	**21**		**0**		**0**
Resultaat na belastingen			**-106.683**		**-41.060**

2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. (in duizenden euro's)		2021		2020
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat na belasting		-106.683		-41.060
Correcties voor :				
Vermeerdering technische voorziening eigen rekening		103.277		160.108
Mutaties van de voorzieningen		-6.317		-1.227
Afschrijving (im)materiële vaste activa		5.964		6.579
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva		-118.888		83.260
Mutatie vorderingen en overlopende activa		-17.020		-35.698
Ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen en afgeleide financiële instrumenten		-45.669		56.738
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**-185.336**		**228.700**
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten				
- Beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	-178.091		-76.136	
- Overige beleggingen	-3.135.384		-3.622.565	
- Afgeleide financiële instrumenten	-19.616		0	
- (Im)materiële vaste activa	-2.543		-3.564	
		-3.335.634		-3.702.265
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen				
- Beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	91.092		212.890	
- Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	0		-4.004	
- Overige beleggingen *)	3.281.093		3.615.586	
- Afgeleide financiële instrumenten	0		3.691	
- Aanschafwaarde (Im)materiële vaste activa	10.494		13.941	
- Cumulatieve afschrijvingen (Im)materiële vaste activa	-10.463		-13.898	
		3.372.216		3.828.206
Opbrengsten uit deelnemingen		0		4.004
Waardeveranderingen overige financiële beleggingen *)		-1.182		-48.921
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		**35.400**		**81.024**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Kapitaalstortingen	0		0	
Verstrekte andere obligaties en onderhandse leningen	0		-500	
Dividenduitkeringen	0		0	
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	0		-13.908	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		**0**		**-14.408**
Mutatie liquide middelen		**-149.936**		**295.316**
Beginstand liquide middelen		433.246		137.930
Mutatie liquide middelen		-149.936		295.316
Eindstand liquide middelen		**283.310**		**433.246**

*) De waardeveranderingen overige financiële beleggingen betreft de gerealiseerde winst op overige financiële beleggingen. Deze is tevens opgenomen onder de verkopen overige beleggingen.

2.4 Overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving

Activiteiten

Coöperatie Menzis U.A (KvK-nummer 02065142), kantoorhoudende aan de Lawickse Allee 130, 6709 DZ Wageningen en statutair gevestigd te Wageningen heeft als kernactiviteiten:

- de uitvoering als zorgverzekeraar van de verplichte verzekering tegen ziektekosten, voortvloeiend uit de Zorgverzekeringswet (Zvw);
- de uitvoering als Zorgkantoor en als uitvoeringsorgaan van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor de instellingen die gevestigd zijn in de regio's Groningen, Arnhem en Twente;
- het verzekeren van aanvullende ziektekostenrisico's, die niet door de verplichte wettelijke verzekering tegen ziektekosten worden gedekt;
- naast zorgverzekeringen biedt Menzis ook dienstverlening aan, zoals zorgadvies;
- het beheer, het bestuur en financiering van de met de groep verbonden ondernemingen.

Groepsverhoudingen

In de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Menzis U.A zijn de volgende entiteiten voor 100% meegeconsolideerd, als onderdeel van de Menzis groep:

Entiteit	Statutaire zetel
• Coöperatie Menzis U.A. bestaande uit:	
◦ Menzis Zorgverzekeraar N.V.	Wageningen
◦ Anderzorg N.V.	Wageningen
◦ Menzis N.V.	Wageningen
• Stichting Beleggingen Menzis	Wageningen
• Coöperatie Beheerder Beleggingen Menzis U.A.	Wageningen
• Stichting Zorgkantoor Menzis	Wageningen
• Stichting MenzisFonds	Wageningen
• Stichting Menzis Beheer bestaande uit:	
◦ Menzis Holding B.V. bestaande uit:	
▪ Menzis Participaties B.V.	Wageningen
▪ Menzis Leefkracht B.V.	Wageningen
▪ Menzis Bemiddeling B.V.	Wageningen
▪ Stichting de Groene Sector	Wageningen
▪ Stichting Beter Verzekerd	Wageningen
▪ Stichting Leefkracht	Wageningen

Coöperatie Menzis U.A. wordt als hoofd van de groep aangemerkt.

Naamswijzigingen

Op 1 juli 2021 hebben er twee naamswijziging plaatsgevonden. Ten eerste Stichting Menzis/Azivo RVVZ naar Stichting MenzisFonds en ten tweede Menzis WerkGezond B.V. naar Menzis Leefkracht B.V.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. In de risicoparagraaf staat een nadere toelichting op de COVID-19 regelingen die van invloed zijn op de schattingen in de jaarrekening 2021.

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de tot de Menzis groep behorende groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waar door de Menzis groep beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend en er sprake is van een groepsmaatschappij vanwege bestuurlijke eenheid. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen.

De groepsmaatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats vanaf de datum dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Deelnemingen waarop geen overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) worden niet betrokken in de consolidatie. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Alle onderlinge verhoudingen en transacties worden in de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening geëlimineerd.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Menzis groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Menzis groep.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook een natuurlijk persoon of juridische entiteit met beleidsbepalende invloed over de verslaggevende entiteit wordt als verbonden partij aangemerkt. Een verbonden partij heeft de mogelijkheid om significante invloed uit te oefenen op het financiële of operationele beleid van de andere partij. Als verbonden partijen zijn te onderscheiden de verschillende dochterondernemingen binnen de groepsconsolidatie Coöperatie Menzis U.A. Als natuurlijke personen zijn dit de leden van de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur, de clusterdirecteuren, manager Bestuurszaken & Strategie, senior manager Personeel & Organisatie en de gedefinieerde sleutelfunctionarissen of nauwe verwanten van deze natuurlijke personen. Sleutelfunctionarissen zijn medewerkers die op basis van hun functie of werkzaamheden het risicoprofiel van de verslaggevende entiteit materieel kunnen beïnvloeden.

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Alle transacties met verbonden partijen worden gerealiseerd op marktconforme basis, tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn voor transacties met derden.

Transacties met verbonden partijen als natuurlijke personen

De natuurlijke personen, zoals bedoeld onder de definitie van verbonden partijen, genieten een renumeratie zoals vermeld in de beloningsparagraaf in de jaarrekening van Coöperatie Menzis U.A. Naast deze bezoldiging kunnen zij op vrijwillige basis, onder marktconforme voorwaarden, een zorgverzekering afsluiten bij één van de gevoerde labels voor zorgverzekeringen bij de werkgeverscollectiviteit.

Transacties met verbonden partijen als dochterondernemingen

De dochterondernemingen binnen de groep gaan op regelmatige basis transacties met elkaar aan voor de reguliere uitvoering van hun activiteiten. De verrekening van onderlinge transacties worden periodiek verwerkt via interne rekeningcourant verhoudingen. Op maandelijkse basis vindt vereffening plaats, waardoor over deze saldi geen renteverrekening hoeft te worden toegepast. Voor de dochterondernemingen worden de volgende materiële transacties uitgevoerd:

Bedrijfskosten

De beheerskosten worden grotendeels geadministreerd in Menzis Zorgverzekeraar N.V. en worden naar de desbetreffende entiteiten doorbelast op basis van het principe ‘at arms length’. Hierin begrepen zijn de kosten voor huur van de bedrijfspanden.

Deposito’s, leningen

Middels een lastgevingsovereenkomst worden de deposito’s via Menzis Zorgverzekeraar N.V. uitgezet. Binnen de groep kunnen leningen worden verstrekt, waarbij de rente op leningen marktconform is.

Ontvangsten premie en uitbetaling zorgkosten
De premiegelden en uitbetaling van zorgkosten voor de aanvullende verzekeringen worden ontvangen en uitbetaald via de basisverzekeraars.

Overige transacties
Menzis Zorgverzekeraar N.V. neemt diensten af voor haar werknemers, voor de personeelscollectiviteit voor zorgverzekeringen en gezondheidsmanagement ter bevordering van vitale medewerkers. Op groepsniveau betreffen dit géén materiële transacties.

Algemene grondslagen

Algemene grondslagen geconsolideerde jaarrekening
De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, inclusief de specifieke voorschriften van Afdeling 15 voor verzekeringsbedrijven, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen en de Wet Normering Topinkomens.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteit
Als onderdeel van het opstellen van de jaarrekening is de continuïteitsveronderstelling voor de komende 12 maanden beoordeeld. Op basis van de huidige financiële positie (waaronder de solvabiliteitspositie en het kunnen beschikken over voldoende liquiditeiten voor de bedrijfsvoering) zijn geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Derhalve is de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar
De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de eventueel toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Schattingswijziging

Tot en met 2021 is het deel van de grensoverschrijdende zorg waarvan de kosten via het CAK verrekend worden, op kasbasis in de risicoverevening verantwoord. Het Zorginstituut Nederland heeft in samenspraak met de NZa en VWS besloten om met ingang van 1 januari 2022 ook deze kosten op transactiebasis in de risicoverevening te verantwoorden in plaats van op kasbasis. Verantwoording op kasbasis van deze zorgkosten geeft geen goed beeld geeft van de daadwerkelijke geleverde zorg in een bepaald jaar.
Omdat in het macro kader 2022 hiermee rekening is gehouden, is uit hoofde van deze afspraak eind 2021 een vordering op het Zorginstituut Nederland opgenomen ad € 37,0 miljoen.

Omrekening van vreemde valuta

Activa en passiva luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta en de daaruit voortvloeiende baten en lasten worden berekend tegen de koersen op transactiedatum.

Koerswinsten respectievelijk -verliezen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Operationele leasing

Bij de Menzis groep is sprake van leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) worden de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector gevolgd en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Gehanteerde uitgangspunten COVID-19 kosten

2020

Menzis heeft zich voor de verwachte COVID-19 schade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling, voor 2020 gebaseerd op de eigen declaratiedata. Daarnaast is er gebruik gemaakt van de landelijke regelingen en inschattingen.

2021

Voor 2021 zijn de schade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling gebaseerd op landelijke ramingen die zijn opgesteld door Gupta Strategists. Deze raming heeft Menzis, waar mogelijk, gevalideerd op basis van eigen data en inzichten. Voor de verdeling van de COVID-19 schade 2021 is onder meer gebruik gemaakt van de gegevens afkomstig van de Dutch Hospital Data (DHD) en NICE data. Voor de vaste meerkosten en ex-post hardheidsclausules zijn vanuit de verschillende regelingen de landelijke kosten ingeschat die verdeeld zijn naar zorgverzekeraars aan de hand van de relevante marktaandelen.

Menzis heeft bij het ramen van de verwachte COVID-19 schade, aanvullende bijdragen vanuit de catastroferegelingen en solidariteitseffecten alleen rekening gehouden met de per heden door ZIN goedgekeurde COVID-19 zorg trajecten. Naar verwachting zal de omvang van de trajecten waar nog geen goedkeuring voor is gekregen in materieel opzicht beperkt zijn. De inschattingen van de COVID-19 kosten vallende onder art.33 beperken zicht tot de jaren 2020 en. 2021. Vanaf 1 januari 2022 is artikel 33 Zorgverzekeringswet niet meer van toepassing.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur of tegen lagere marktwaarde. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen indien de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. De kosten van software anders dan intern gegenereerde activa, waaronder concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur met een maximum van 3 jaar.

Beleggingen

Terreinen en gebouwen

De waardering van terreinen, gebouwen en installaties vindt plaats tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum aanwezig zijn.

Indien er op balansdatum indicaties bestaan dat de realiseerbare waarde duurzaam lager zal zijn dan de boekwaarde vindt een extra bijzondere waardevermindering plaats. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De bepaling van de realiseerbare waarde vindt tenminste eens per jaar plaats door onafhankelijke en ter zake kundige taxateurs.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen en materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de onderneming in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), gekochte leningen en obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen, investeringen in eigenvermogensinstrumenten, overige financiële verplichtingen en derivaten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten. Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en als derivaat verwerkt als zijn economische kenmerken en risico's niet nauw verbonden zijn met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat, en het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Bij de entiteit is geen sprake van in contract opgenomen financiële instrumenten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen
Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen
Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Saldering in de balans
Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.
- De derivaten bestaan uit valutatermijncontracten en futures. De valutatermijncontracten worden gewaardeerd met de forward valutakoersen gebaseerd op de WM Reuters 4 PM close. Indien er geen forward koers aanwezig is voor exact dezelfde looptijd als het valutatermijncontract, dan wordt de forward valuta koers geïnterpoleerd bepaald. De valuta koers wordt geïnterpoleerd per looptijd van het valutatermijncontract gebruikmakend van een berekende valuta koers per looptijdsegment. De futures worden gewaardeerd op marktprijs (Bloomberg futures close prijs).

Bijzondere waardeverminderingen financiële vaste activa

Overige vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering worden collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen en de stijging van het aantal betalingsachterstanden in de portefeuille. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

De boekwaarde van vorderingen wordt verminderd met de voorziening voor dubieuze vorderingen. Vorderingen die niet incasseerbaar zijn worden afgeboekt van de voorziening. Andere toevoegingen en onttrekkingen aan de voorziening worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Overige financiële beleggingen

Beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde

De aandelen, kortlopende vastrentende waardepapieren en obligaties zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde per ultimo boekjaar. De marktwaarde is gelijk aan de beurswaarde. De deposito's zijn gewaardeerd tegen nominale waarde inclusief toe te rekenen rente.

Gerealiseerde, niet-gerealiseerde koersverschillen, (nog te) ontvangen couponrente, dividenden en interest onder aftrek van betaalde administratie- en beheerskosten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Langlopende vorderingen

De onder de overige financiële beleggingen opgenomen langlopende vorderingen omvatten vorderingen uit hypothecaire leningen en andere verstrekte leningen. Deze langlopende vorderingen zijn gewaardeerd tegen aflossingswaarde, rekening houdend met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers

De vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. Bij de bepaling van de voorziening voor vorderingen op verzekeringsnemers is rekening gehouden met de regeling wanbetalers.

Vorderingen op Zorginstituut Nederland

De rekening-courant verhouding met het Zorginstituut Nederland (ZiNL) betreft het per saldo te vorderen bedrag c.q. schuld tegen geamortiseerde kostprijs van de te verrekenen bedragen uit hoofde van de Zorgverzekeringswet.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met lineair bepaalde afschrijving op basis van de geschatte economische levensduur, dan wel lagere realiseerbare waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden bij banken. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Afgeleide financiële instrumenten

In de beleggingsportefeuille wordt gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) in de vorm van valutatermijncontracten en renteswaps. Derivaten worden bij eerste opname in de balans opgenomen tegen reële waarde, de vervolgwaardering van afgeleide financiële instrumenten ('derivaten') is afhankelijk van het feit of het onderliggende van het derivaat beursgenoteerd is of niet. Indien het onderliggende beursgenoteerd is, dan wordt het derivaat tegen reële waarde opgenomen. Indien het onderliggende niet-beursgenoteerd is, wordt het derivaat tegen kostprijs of lagere marktwaarde opgenomen. De wijze van verwerking van waardeveranderingen van het afgeleide financieel instrument hangt af van de vraag of er hedge-accounting wordt toegepast.
De per balansdatum uitstaande valutatermijncontracten worden gewaardeerd tegen reële waarde en onder de afgeleide financiële instrumenten op de balans gepresenteerd. De waardeverandering van de derivaten worden in de winst-en-verliesrekening onder de opbrengst uit overige beleggingen verantwoord.

Eigen vermogen

Wettelijke reserves

De wettelijke reserves bestaan uit dat deel van het eigen vermogen waarover de bestuurders van de rechtspersonen op grond van wettelijke regelingen niet vrijelijk kunnen beschikken. De wettelijke reserves bestaat uit:

- de wettelijke reserve uitvoering Wlz, deze reserve komt ten behoeve van de uitvoering van de Wet langdurige zorg toe aan de zorgkantoren die met ingang van de inwerkingtreding van deze wet in de desbetreffende regio's werken.

Het maximum van de wettelijke reserve uitvoering Wet langdurige zorg bedraagt 20% van het beheerskostenbudget van dat jaar.

Statutaire reserves

De statutaire reserves betreffen het bestemmingsfonds RVVZ en het voormalig Burchtfonds van Stichting De Burcht. Het bestemmingsfonds RVVZ is ontstaan doordat de Voormalig Vrijwillige Ziekenfondsverzekering in 1986 van overheidswege werd opgeheven. Het was van oorsprong een particuliere verzekering die geheel voor eigen rekening en risico van de verzekeraar kwam. Bij de beëindiging van deze verzekering hebben de toenmalige uitvoerders van deze verzekering het beheer gekregen over deze vermogens. Op de opgebouwde vermogens rust een lastgeving.

Dit betekent dat het bestemmingsfonds alleen mag worden aangewend voor de in het "Convenant besteding reserves voormalige vrijwillige ziekenfondsverzekering" opgenomen criteria voor aanwending van het fonds.

Het Burchtfonds betreft het in de statuten van Menzis Zorgverzekeraar N.V. genoemde afgescheiden vermogen dat apart wordt beheerd. Het Burchtfonds dient primair ter dekking van arbeidsrechtelijke verplichtingen die Menzis is aangegaan of zal aangaan met haar (oud) werknemers.

Overige reserves

Tot en met 2017 was de regelgeving met betrekking tot de Reserve Ziekenfondswet van toepassing op zorgverzekeraars. De wettelijke reserve Ziekenfondswet bedroeg ultimo 2017 € 345,2 miljoen. De Reserve Ziekenfondswet is ontstaan bij de invoering van de Zorgverzekeringswet per 1 januari 2006 waarbij is bepaald dat de (voormalige) ziekenfondsen de reserves die zij tot die tijd hadden opgebouwd mochten houden onder voorwaarde dat in de statuten een bepaling zou worden opgenomen dat de zorgverzekeraar geen winstoogmerk heeft. Deze verplichting gold tot 1 januari 2018. Menzis heeft aan deze voorwaarden voldaan.

Technische voorzieningen

Voor niet verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte voordelen van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. De onvermijdbare kosten zijn de kosten die tenminste moeten worden gemaakt om van de overeenkomst af te komen, zijnde de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen. Deze voorziening wordt berekend op basis van schattingen van toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen en bedrijfskosten. Ook wordt er rekening gehouden met de verwachte in- en uitstroom van verzekerden. De voorziening is gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs, gezien de looptijd van de voorziening (korter dan één jaar).

Voor te betalen schaden

De voorziening voor nog te betalen schaden betreft de kosten van nog uit te keren vergoedingen van behandelingen van verzekerden welke zijn gestart vóór balansdatum. De voorziening is opgebouwd uit een schatting van de na balansdatum nog te ontvangen declaraties en verminderd met de aan zorgverleners verstrekte kortlopende voorschotten en voorschotten voor reeds verrichte, nog niet gedeclareerde zorgverrichtingen en de verwachte opbrengsten van verhaal. De voorziening voor nog te betalen schaden heeft een overwegend kortlopend karakter en is gevormd op basis van ervaringscijfers verkregen uit statistische gegevens over 2021 en eerdere jaren.

Een belangrijk deel van de voorziening heeft betrekking op DBC/DOT-declaraties van ziekenhuizen en GGZ instellingen. De DOT-systematiek brengt met zich mee dat laat inzicht bestaat in de werkelijke kosten, doordat DOT's lang openstaan, maar verantwoord moeten worden op de openingsdatum. Bij het opstellen van de jaarrekening moet derhalve gewerkt worden met schattingen van met name de kosten van Medisch Specialistische Zorg en GGZ. Bij de schatting van de kosten van ziekenhuizen en GGZ-instellingen wordt rekening gehouden met de inkoopplafonds die Coöperatie Menzis U.A. met de ziekenhuizen en GGZ-instellingen heeft afgesproken. Door de toepassing van een inkoopplafond is de omvang van de door de zorgverlener in een jaar te declareren kosten gemaximeerd. Eventuele overschrijdingen van het inkoopplafond worden in het volgende jaar verrekend en zijn verantwoord onder de vorderingen op zorgverleners.

De voorziening voor te betalen schaden bevat een voorziening voor schadeafhandelingskosten inzake de per balansdatum nog lopende schaden. Deze wordt bepaald op basis van de integrale kosten van de afhandeling van de ziektekostendeclaraties.

Voorzieningen

Algemeen

De voorzieningen hebben betrekking op risico's ter zake van te verwachten verplichtingen en verliezen, die samenhangen met de bedrijfsvoering en op in volgende boekjaren te maken kosten, die hun oorsprong vinden in het boekjaar of in een voorafgaand boekjaar.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorzieningen waarvan het effect van de tijdswaarde materieel is, deze voorzieningen worden tegen contante waarde gewaardeerd.

Voor pensioenen

De voorziening voor pensioenen betreft de voorziening voor uitkeringsverplichtingen aan (oud) werknemers (VUT) en is gevormd ter voldoening van structurele verplichtingen uit hoofde van collectieve regelingen zoals opgenomen in de Cao voor de Zorgverzekeraars. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen en zijn, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. De voorziening heeft een overwegend middellang karakter.

Overige voorzieningen

Ziektekostenvoorziening

De voorziening ziektekosten voor (oud)medewerkers en hun gezinsleden betreft de toegezegde verplichting als werkgever tot het doen van een werkgeversbijdrage in de ziektekosten. De hoogte van de bijdrage en de voorwaarden om ervoor in aanmerking te komen zijn opgenomen in de collectieve ziektekostenregeling Menzis én in een set individuele afspraken, die in het verleden zijn gemaakt met oud-medewerkers. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen en zijn, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Jubileumvoorziening

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen en zijn, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Reorganisatievoorzieningen
In deze voorzieningen zijn de kosten verantwoord die als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk zijn, waaronder wachtgeld, en niet in verband staan met de doorlopende activiteiten. De wachtgeldvoorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde. De dan gehanteerde discontovoet wordt gebaseerd op de Solvency II risicovrije rentecurve van EIOPA per balansdatum. De wachtgeldvoorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter. De reorganisatievoorziening heeft een overwegend kortlopend karakter.

Gebeurtenissen na balansdatum
Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tussen de datum van het opmaken en de datum van het vaststellen van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening indien dit onontbeerlijk is voor het inzicht. Gebeurtenissen die blijken na het vaststellen van de jaarrekening worden niet verwerkt in de jaarrekening. Als echter blijkt dat de jaarrekening door deze gebeurtenissen in ernstige mate tekortschiet in het geven van inzicht, worden de gebeurtenissen onverwijld gemeld aan de aandeelhouders en wordt ter zake een mededeling gedeponeerd bij het Handelsregister.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde:

- Onder vlottende activa opgenomen effecten;
- Afgeleide financiële instrumenten die niet zijn aangemerkt als dekkingsinstrument.

Verdiende premies en bijdragen eigen rekening

De verdiende premies betreffen de aan verzekerden in rekening gebrachte bruto premies onder aftrek van kortingen uit hoofde van vrijwillig eigen risico en collectiviteitskortingen alsmede de premiebedragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) vergoedt voor de verzekerden waarvan het CAK de incasso heeft overgenomen in het kader van de wanbetalersregeling.

De bijdragen van het ZiNL bestaan uit de ter beschikking gestelde budgetten voor verstrekkingen en beheerskosten inclusief de (landelijke) vereveningsbijdragen Zvw inzake schade en beheerskosten. Een zorgverzekeraar maakt voor zijn jaarrekening een zo goed mogelijke schatting van de vereveningsbijdragen van het ZiNL. De hoogte van de bedragen wordt bepaald door de meest recente correspondentie vanuit het ZiNL, gecorrigeerd met verwachte aanpassingen. Tevens wordt rekening gehouden met de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars) bij de bepaling van de bijdragen van het ZiNL. In de schattingen zijn alle geschatte te verrekenen bedragen begrepen uit hoofde van ex-post compensatiemechanismen van de risicoverevening Zvw. Een definitieve afrekening op de exploitatie van 2021 is pas op zijn vroegst mogelijk in het najaar van 2024.

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt derhalve gewerkt met schattingen van de bijdragen die betrekking hebben op vooral de kosten ziekenhuis- en GGZ-zorg, waaronder de splitsing in vaste kosten, variabele kosten en de effecten van hoge kosten compensatie en nacalculaties. Bij de bepaling van de vereveningsresultaten is tevens per verstrekkings-categorie rekening gehouden met de gevolgen van de onzekerheden zoals genoemd in de paragraaf risico's en onzekerheden. Onder de bijdragen vereveningsfonds is tevens begrepen de bijstelling van de schattingen over voorgaande jaren.

De uitgaande herverzekeringspremie bestaat uit de afdracht aan het Zorgverzekeringsfonds in het kader van de Hoge Kosten Compensatie (HKC) en de premie van de aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De Hoge Kosten Compensatie houdt in dat de voor de schaden per verzekerde boven een bepaald normbedrag in een landelijke pool tussen zorgverzekeraars worden verevend. Voor de GGZ is deze regeling weer van toepassing vanaf schadejaar 2020.

Toegerekende Opbrengst uit Beleggingen

Omdat de beleggingen niet rechtstreeks kunnen worden toegewezen aan de schadeverzekering, worden de opbrengsten uit beleggingen toegerekend aan de schadeverzekering. De Toegerekende Opbrengst uit Beleggingen (TOB) is gebaseerd op de gemiddelde hoogte van de technische voorzieningen voor te betalen schaden verminderd met de voorschotten onder aftrek van de vorderingen op het Zorginstituut Nederland uit hoofde van de bijdragen uit het Zorgverzekeringsfonds van het huidig boekjaar, berekend tegen een gemiddeld 1-maands Euribor. Indien de Euribor negatief is zal geen toerekening plaats vinden. De toegerekende opbrengst uit beleggingen wordt toegepast door alle verzekeraars van Menzis.

Overige technische baten en lasten eigen rekening

Onder de overige technische baten en lasten worden de direct met het verzekeringsbedrijf samenhangende technische baten en lasten, welke niet onder de verdiende premie of schaden eigen rekening vallen, verantwoord.

Schaden eigen rekening

De schaden eigen rekening bestaan uit de bruto schaden onder aftrek van het aandeel herverzekeraar. Onder de bruto schaden worden de aan het boekjaar toe te rekenen schaden voortvloeiend uit de uitvoering van de Zorgverzekeringswet en aanvullende verzekeringen verantwoord.

Als gevolg van de DBC-systematiek is de hoogte van de post medische zorg in ziekenhuizen en GGZ-instellingen met onzekerheid omgeven. Omdat bij het opmaken van de jaarrekening slechts een deel van de totale jaarlast gedeclareerd is en onbekend welk deel van het totaal dat is en er bovendien onzekerheden zijn met het bepalen van de nog te verrekenen over- of onderdekking van de instellingsbudgetten, is het moeilijk om een goede schatting van de totale kosten te maken. Het financiële risico wordt substantieel gemitigeerd als gevolg van contracterings-bepalingen en het risicovereveningssysteem. Door de overgang naar DOT-zorgproducten en de verkorting van de doorlooptijden van deze producten bij de ziekenhuizen moeten bovendien nieuwe ervaringscijfers opgebouwd worden. Echter, door het karakter van de contracten met de ziekenhuizen en GGZ-instellingen worden deze onzekerheden voor een belangrijk deel weggenomen.

De bruto schaden worden opgenomen inclusief afwikkelingskosten en onder aftrek van opbrengsten uit verhaal. De afwikkelingskosten betreffen de integrale kosten van de interne organisatorische eenheden, die belast zijn met de afhandeling van declaraties.

Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening

De bedrijfskosten betreffen alle kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering van het boekjaar en zijn verdeeld over de categorieën acquisitie-, beheers-, personeels- en afschrijvingskosten. Onder de acquisitiekosten worden de kosten begrepen die middellijk of onmiddellijk samenhangen met het sluiten van verzekeringsovereenkomsten. Alle acquisitiekosten worden direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. De beheerskosten worden grotendeels geadministreerd in Menzis Zorgverzekeraar N.V. en worden naar de desbetreffende groepsentiteiten doorbelast op basis van het principe ‘at arms length’. De kosten voor herstel en groot onderhoud worden jaarlijks ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Belastingen

Coöperatie Menzis U.A. is op grond van haar activiteiten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, zij is niet belastingplichtig voor de omzetbelasting.

Binnen de Menzis groep zijn een tweetal fiscale eenheden ingericht namelijk één fiscale eenheid voor de omzetbelasting en één fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Voor de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, wordt de vennootschapsbelasting berekend over het resultaat voor belastingen van de fiscale eenheid tegen het geldende tarief, waarbij rekening wordt gehouden met fiscale faciliteiten. De eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting wordt verantwoord in de jaarrekening. Aan de vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, wordt vennootschapsbelasting doorbelast. De zorgverzekeraars maken gebruik van vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

Binnen een fiscale eenheid omzetbelasting zijn alle gevoegde maatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelasting die door de fiscale eenheid omzetbelasting is verschuldigd en binnen een fiscale eenheid vennootschapsbelasting zijn alle dochtermaatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting die door de fiscale eenheid is verschuldigd.

Tot de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting behoren per 31 december 2021 de volgende entiteiten:

- Menzis Holding B.V.
- Menzis Participaties B.V.
- Menzis Leefkracht B.V.
- Menzis Bemiddeling B.V.

Tot de fiscale eenheid voor de omzetbelasting behoren per 31 december 2021 de volgende entiteiten:

- Stichting Menzis Beheer
- Menzis Zorgverzekeraar N.V.
- Menzis N.V.
- Anderzorg N.V.
- Menzis Holding B.V.
- Menzis Leefkracht B.V.
- Menzis Bemiddeling B.V.
- Menzis Participaties B.V.
- Stichting MenzisFonds
- Stichting Zorgkantoor Menzis

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele- , financierings-, en investerings- en beleggingsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Onder de kasstroom uit operationele activiteiten zijn de ontvangen premies, de betaalde schaden en kortingen opgenomen, alsmede de ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden. Daarnaast zijn hieronder de betaalde bedrijfs- en acquisitiekosten opgenomen en de betaalde belastingen. Kasstromen uit hoofde van aan- en verkopen van beleggingen en materiële en immateriële vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten. Onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten worden de ontvangsten uit hoofde van nieuw opgenomen langlopende schulden verantwoord alsmede de aflossingen op langlopende schulden. Kapitaalstortingen en terugbetalingen van kapitaal worden eveneens onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten opgenomen.

2.5 Risicoprofiel

2.5.1 SCR en risicocategorieën

Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)

Het vereiste eigen vermogen, ook wel de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) genoemd, is een risicogebaseerde buffer en dus afhankelijk van de risico's die daadwerkelijk op de balans staan. Dit betekent bijvoorbeeld dat verzekeraars met risicovollere beleggingen, zoals aandelen, een hogere buffer moeten aanhouden dan verzekeraars met beleggingen in minder risicovolle activa, zoals staatsobligaties.

Het beoogde zekerheidsniveau voor (zorg)verzekeraars is vastgesteld op 99,5% over een eenjarige horizon. Een Solvency II-ratio van 100% betekent dat Menzis dusdanig kapitaal heeft dat zij na een zware schok, die naar verwachting eens in de 200 jaar voorkomt, nog steeds in staat is om haar verplichtingen na te komen.

Naast de solvabiliteitskapitaalvereiste kennen we de minimumkapitaalvereiste (MCR), ook wel het minimum vereist eigen vermogen.

Menzis is een coöperatie zonder winstoogmerk. Behaalde resultaten worden toegevoegd aan het eigen vermogen en er is geen sprake van winstuitkeringen aan aandeelhouders. Vermogen dat niet nodig is voor de dekking van het verplicht aan te houden vermogen, geven we terug aan onze klanten door middel van een lagere premie. Dit is vastgelegd in het premiebeleid als onderdeel van het kapitaalbeleid.

De omvang van het eigen vermogen dient voldoende te zijn om mogelijke tegenvallers op te vangen en daarmee financieel gezond te blijven: we willen een financieel stabiele en betrouwbare zorgverzekeraar zijn en daarnaast niet nodeloos vermogen aanhouden. Bij de premiestelling voor een volgend jaar is dat steeds de te maken afweging.

We hebben in ons kapitaalbeleid vastgelegd dat we met een grote mate van zekerheid te allen tijde aan onze verplichtingen willen kunnen voldoen, ook bij mogelijke tegenvallers Daarom is een interne doelsolvabiliteit bepaald van 128% van de wettelijk vereiste solvabiliteit. Dit is van toepassing voor de coöperatie als geheel. Daarmee is dit voor de RvB het belangrijkste sturingsmiddel om de solvabiliteit te monitoren.

Voor de drie verzekeringsentiteiten van Menzis is eveneens een doelsolvabiliteit vastgesteld. Voor Menzis Zorgverzekeraar N.V. en Menzis N.V. is dit 120% van de SCR en voor AnderZorg N.V. is de doelsolvabiliteit vastgesteld op 125%. De doelsolvabiliteit van AnderZorg N.V. is hoger vastgesteld op basis van het risicoprofiel van Anderzorg N.V.

Ultimo boekjaar 2021 is de opbouw van het vermogen ter dekking van de SCR als volgt weer te geven:

Solvabiliteit (x € 1 miljoen)	31/12 2021	31/12 2020
Groepsvermogen in geconsolideerde jaarrekening	1.452	1.559
Aanpassingen in waarderingsgrondslagen	-12	-23
Eigen vermogen SII	**1.440**	**1.536**
Vermogensbestanddelen niet ter dekking van de SCR	-20	-20
Vermogen ter dekking van de SCR	**1.420**	**1.516**

Risicocategorieën

Voor de berekening van de SCR hanteert de Coöperatie Menzis de standaardformule. De standaardformule is de Europees vastgestelde berekening voor het meten van risico's. In deze standaardformule zijn per risicocategorie parameters gedefinieerd op basis waarvan de totale SCR wordt berekend. We kennen vijf risicocategorieën die samen ook de wettelijk vereiste solvabiliteit (SCR) bepalen.

A. Verzekeringstechnisch risico;
B. Marktrisico;
C. Tegenpartij-kredietrisico;
D. Operationeel risico.

Daarnaast kennen we ook het liquiditeitsrisico, maar dit risico heeft geen invloed op de hoogte van de SCR. Het liquiditeitsrisico is het risico dat Menzis geen beleggingen en andere activa te gelde kan maken om aan haar financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn. Menzis beheerst het liquiditeitsrisico door het periodiek opstellen van een liquiditeitsprognose en te beleggen in met name beursgenoteerde effecten. Alle beleggingen, met uitzondering van de beleggingen in de zorg en hypotheken, zijn liquide en vrij verhandelbaar. Menzis heeft in 2021 geen liquiditeitsrisico's en/of kasstroomrisico's gelopen.

Binnen deze hoofdcategorieën zijn subcategorieën gedefinieerd. Voor elk van de subcategorieën wordt een kapitaaleis berekend. De verschillende kapitaalseisen worden samengevoegd tot één enkele kapitaalseis (SCR). Hierbij houden we rekening met diversificatie-effecten binnen en tussen de risicocategorieën. De solvabiliteitseis eind 2021 bedraagt € 993,2miljoen (2020: € 993,7 miljoen) en heeft betrekking op de geconsolideerde cijfers van de Coöperatie Menzis U.A. De solvabiliteitsratio ultimo 2021 bedraagt 143% (2020: 153%). Ultimo boekjaar 2021 voldoet Menzis hiermee aan de solvabiliteitseisen van de wetgever en is het beschikbare vermogen hoger dan de door Menzis vastgestelde doelsolvabiliteit van 128%.

Beheersing van risicocategorieën

De beheersing van de (individuele) risicocategorieën lichten we hierna toe (zie ook paragraaf 1.4.5 van het Bestuursverslag).

A. ***Verzekeringstechnisch risico***

Het verzekeringstechnisch risico definiëren we als het risico dat de huidige en toekomstige zorgkosten (incl. uitvoeringskosten) die de Coöperatie Menzis betaalt voor haar verzekerden onvoldoende gefinancierd kunnen worden vanuit de premie-inkomsten, bijdragen vanuit de overheid (vereveningsbijdragen) en de schadevoorziening.

Deze risico's kunnen ontstaan tijdens het ontwikkelen en verkopen van zorgverzekeringen, het inkopen en contracteren van zorg en het uitbetalen en verrekenen van zorgkosten. Voor Menzis is dit het grootste risico.

Onder Solvency II onderscheiden wij drie subrisico's:

1. *Premierisico*
   Het premierisico is het risico op verliezen door een ondeugdelijke prijsstelling.

   In de zorgverzekeringsmarkt is prijs één van de belangrijkste elementen waarmee geconcurreerd wordt. Voor Menzis is een stabiele ontwikkeling van de premie een belangrijk uitgangspunt. Menzis steekt daarom veel energie in het beheersen van de kwaliteit van de zorg en in het beheersen van de hoogte van de zorgkosten. Daarnaast zet Menzis, net als veel andere zorgverzekeraars, de afgelopen jaren telkens een deel van haar reserves in om de premie te dempen. Menzis stelt eenmaal per jaar de premies vast en deze kunnen tussentijds niet worden aangepast.

   De verwachte zorgkosten en de te ontvangen risicovereveningsbijdrage zijn de belangrijkste elementen voor het vaststellen van de premie. Andere elementen zijn de verwachte beheerskosten en de kosten en baten vanwege het verplichte en vrijwillige eigen risico.

   Door de grote bedragen die in de zorg omgaan, kunnen procentueel kleine afwijkingen al snel een behoorlijke impact hebben. Bij de basisverzekering hebben we bovendien te maken met een complex risicovereveningssysteem, waarvan de uitkomst pas na een aantal jaren bekend is.

2. *Voorzieningenrisico*
   Het voorzieningenrisico is het risico op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door inadequate aannames met betrekking tot de voorzieningen.

   De prognose van de zorgkosten is gebaseerd op declaraties uit het verleden, de ontwikkelingen die we hierin zien en op de afspraken die we met zorgaanbieders hebben gemaakt. De prognoses worden per schadejaar gemaakt op het niveau van zorgsoorten, zoals huisartsen of ziekenhuizen. Met name bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen kan het lang duren voordat Menzis declaraties ontvangt dan wel schadejaren worden afgerekend. Hierdoor bestaat er vooral in de meest recente schadejaren een behoorlijke mate van onzekerheid in de prognoses. Voor de aanvullende verzekeringen geldt dat de onzekerheid in de zorgkostenprognoses veel beperkter is. Dit komt voornamelijk doordat de declaraties hier veel sneller worden ontvangen.

3. *Catastroferisico*

   Het catastroferisico is het risico dat als gevolg van concentratie van een groep verzekerden (in locatie en/of aard van verzekerde risico's), een bepaalde (externe) ontwikkeling of gebeurtenis, waaronder catastrofes en calamiteiten, leidt tot bovengemiddelde zorgkosten waardoor onvoorziene verliezen optreden. Bij de aanvullende verzekering is hier, gezien de aard en omvang van de verstrekkingen, nauwelijks sprake van een risico. Bij de basisverzekering is dit risico wel aanwezig.

Beheersing

Het verzekeringstechnisch risico wordt door Menzis beheerst door goede processen in de 1e lijn en adequate monitoring hierop vanuit de 2e lijn. Het premieproces voeren we jaarlijks uit in een projectgroep, waarin ervaren medewerkers vanuit alle organisatieonderdelen participeren. De zorgkostenprognoses worden opgesteld door kwantitatieve specialisten in samenspraak met de verantwoordelijken voor de inkoop van de zorg. De 2e lijn wordt in beide processen uitgevoerd door de Actuariële Functie en de Financial Risk Officer.

De beheersing van het catastroferisico bestaat uit twee onderdelen. Allereerst is wettelijk geregeld dat de overheid zorgverzekeraars compenseert ingeval van een grote ramp. Ten tweede is Menzis aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorisme Schaden (NHT).

Gevoeligheden

In onderstaande tabellen presenteren we de gevoeligheden voor het premierisico en het voorzieningenrisico. De gevoeligheid voor het premierisico geven we door het effect van een onderschatting van de reguliere zorgkosten (niet-zijnde coronakosten) van het komende jaar met 2% weer. De gevoeligheid voor het voorzieningenrisico geven we door het effect van een tekort van 1% in de verwachte reguliere schadelast weer (niet-zijnde coronakosten). Beide subrisico's geven we weer als een verlaging van het solvabiliteitsoverschot (het verschil tussen het aanwezige en het vereiste solvabiliteitsvermogen).

Effect premierisico

In geval de zorgkosten het komend jaar 2% hoger zouden blijken uit te vallen, dan zou de solvabiliteitsratio 2021 van 143% met 13% afnemen naar een ratio van 130%.

Effect premierisico (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
2% hogere schadelast 2022	220.790	143%	130%	-130.033	-130.033	0

Effect voorzieningenrisico

Als de hoogte van de schadelast over het afgelopen jaar met 1% toeneemt, betekent dit een verlaging van het vermogen en een verhoging van de technische voorziening schade. Ook de SCR neemt toe; de solvabiliteitsratio neemt af van 143% naar een ratio van 141%.

Effect schadelast +1% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Technische voorziening te betalen schade	1.523.031	143%	141%	-16.817	-7.426	9.391

Overig

De verzekeringstechnische risico's die samenhangen met de activiteiten van de Coöperatie Menzis, zijn ondergebracht in de ziektekosten- en zorgverzekeraarsentiteiten behorende tot de Coöperatie Menzis. Deze entiteiten staan onder toezicht van De Nederlandsche Bank en worden alle bestuurd door de Raad van Bestuur van de Coöperatie Menzis.

B. ***Marktrisico***

Het marktrisico betreft het risico op verliezen of op ongunstige veranderingen in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten.

Het beleggingsbeleid van Menzis is in lijn met het Prudent Person Principle van Solvency II, wat voorschrijft dat er belegd moet worden op de wijze zoals een prudent persoon dat zou doen. Menzis hanteert een behoudend beleggingsbeleid dat afgestemd is op de maatschappelijke rol die we als verzekeraar hebben. Het Prudent Person Principle is hiermee dus leidend voor Menzis bij haar beleggingsactiviteiten.

Het beleggingsbeleid is gericht op het genereren van een duurzaam en redelijk rendement met een geringe kans op verliezen op lange termijn. Hierbij streven we naar een beleggingsresultaat dat een stabiele ontwikkeling in de tijd laat zien. Door middel van periodieke ALM-studies herijken we de samenstelling van de beleggingsportefeuille. Deze herijking heeft tot doel inzicht te geven in de onderlinge afhankelijkheden in de ontwikkeling van rechten en verplichtingen van de organisatie. Met de uitkomsten van de ALM-studie bepalen we welke marktrisico's nog acceptabel zijn. Deze mogen geen risico vormen voor het nakomen van de verplichting: het betalen van zorgkosten.

Menzis-portefeuille
De Menzis-portefeuille bestaat uit twee deelportefeuilles met ieder een eigen beleggingsstrategie:

- *Rendementsportefeuille*
  De Rendementsportefeuille belegt voor de Menzis entiteiten de aanwezige solvabiliteit of, indien lager, de doelsolvabiliteit (volgens Solvency II) van de entiteit voor de lange termijn. Deze portefeuille heeft tot doel een stabiele rendement ontwikkeling te behalen op de lange termijn. Dit betekent dat het risicoprofiel van deze deelportefeuille iets hoger mag zijn. De portefeuille die aan deze norm voldoet, bestaat voor 42,25% uit geldmarktbeleggingen, 8,25% uit staatsobligaties, 22,75% uit bedrijfsobligaties en 26,75% uit aandelen. De portefeuille bestaat naast de beursgenoteerde (liquide) beleggingscategorieën ook uit twee niet-beursgenoteerde beleggingscategorieën namelijk: 1) Private Equity (beleggingen in de zorg) en 2) Nederlandse Hypotheken.

- *Liquiditeitsportefeuille*
  De Liquiditeitsportefeuille belegt het restant van het beschikbare vermogen en heeft tot doel negatieve effecten van het risico van grote (gedwongen) kasstromen op te vangen. De beleggingen in deze portefeuille hebben een korte looptijd, de beleggingen zijn daardoor relatief snel beschikbaar en het risico van negatieve effecten door gedwongen verkopen is op deze manier naar verwachting beperkt. Het risicoprofiel van deze deelportefeuille is defensief. Dat betekent: gericht op het behouden van het vermogen en zo min mogelijk beleggingsverlies maken. De portefeuille die het best aan deze norm voldoet bestaat voor 100% uit geldmarktbeleggingen.

Het onderscheid tussen deze twee deelportefeuilles geeft een duidelijk beeld van de risico's van de beleggingen. Daardoor kunnen beleggingsportefeuilles worden samengesteld, die afgestemd zijn op de individuele Menzis entiteiten.

Risicotolerantie
Afwijkingen van de strategische beleggingsmixen kunnen passief ontstaan door verschil in (autonome) waardemutaties tussen beleggingscategorieën. Aan dergelijke passieve afwijkingen is in het strategisch beleggingsbeleid een grens gesteld, die wordt gemonitord. Bij een overschrijding hiervan vindt een herallocatie plaats om terug te gaan naar de strategische beleggingsmix. Voor de verschillende financiële risico's binnen het marktrisico hebben we aanvullende beheersmaatregelen genomen voor het: renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en concentratierisico.

- *Renterisico*
  Renterisico is de gevoeligheid van de waardering van de vastrentende waarden en de technische voorzieningen voor veranderingen in de rentetermijnstructuur. Menzis meet het renterisico van de beleggingsportefeuille (vastrentende waarden) met de modified duration-maatstaf. Modified duration is de gevoeligheid van de waarde van de portefeuille voor een 1%-punt verandering van de marktrente. Daarbij geldt dat bij een stijgende marktrente de waarde van de rentegevoelige *beleggingen* daalt. De langlopende rentegevoelige beleggingen hebben op dit moment een modified duration van circa 7,0 per 31 december 2021. De geldmarktbeleggingen kennen een korte looptijd en zijn daardoor minder gevoelig voor rentewijzigingen. De gevoeligheid van het renterisico op de betreffende balansposities is in onderstaand overzicht opgenomen.
-

Effect rente schok 1% (x € 1.000)		Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
verhoging rentecurve +1%	activa:	2.243.126	143%	141%	-21.055	-24.521	-3.465
verlaging rentecurve -1%	passiva:	2.102.811	143%	146%	26.864	30.677	3.813

- *Aandelenrisico*
  Het aandelenrisico is de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau van de marktprijzen van aandelen. Met de beleggingen in de aandelenportefeuille neemt Menzis bewust en beheerst dit risico, met als doel om op de langere termijn een positief rendement te behalen binnen de gestelde risiconormen. In onderstaand overzicht is de gevoeligheid voor het aandelenrisico weergegeven door de aandelenportefeuille met een daling van 40% te schokken.

  Het effect van een daling van de aandelenportefeuille heeft een negatief gevolg voor de SCR-ratio, die dan daalt van 143% naar een waarde van 133%.

Effect waarde aandelen - 40% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Aandelenportefeuille	355.735	143%	133%	-113.215	-142.294	-29.079

- *Vastgoedrisico*
  Vastgoedrisico is de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau van de marktprijzen van vastgoed. Menzis heeft het beleggen in vastgoed uitgesloten in haar strategisch beleggingsbeleid. Menzis kent alleen vastgoedrisico voor het vastgoed dat voor eigen gebruik dient. Als de waarde van het vastgoed vermindert met 40%, betekent dit een verlaging van de SCR-ratio met 2% naar een SCR-ratio van 141%.

Effect waarde vastgoed - 40% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Waarde onroerend goed	45.730	143%	141%	-16.586	-18.292	-1.706

- *Spreadrisico*
  Het spreadrisico vloeit voort uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau van de kredietspreiding boven de risicovrije rentetermijnstructuur. Hoe lager de kredietwaardigheid van de vastrentende waarden, hoe hoger het risico. Het effect is groter voor de langer lopende vastrentende waarden. Er wordt met name spreadrisico gelopen in de bedrijfsobligaties portefeuille. De kredietwaardigheid wordt weergegeven met een kredietrating, zoals afgegeven door rating bureaus (Standard & Poors, Moody's en Fitch). Om het spreadrisico te beheersen, moeten beleggingen in langlopende staatsobligaties minimaal een rating van AA hebben. Langlopende bedrijfsobligaties moeten minimaal een rating van BB hebben en de geldmarktbeleggingen een minimale rating van BBB.

  De totale portefeuille vastrentende waarden (langlopende en kortlopende obligaties) kent de volgende inrichting naar kredietrating:

Kredietrating (x € 1.000)	**Staats-obligaties**	**Bedrijfs-obligaties**	**Totaal**	**%**
AAA	217.171	1.761	218.932	17,98%
AA	140.563	129.038	269.602	22,15%
A	158.761	130.944	289.705	23,80%
BBB	242.672	193.988	436.660	35,87%
BB	0	2.463	2.463	0,20%
B	0	0	0	0,00%
N/C	0	0	0	0,00%
Totaal	**759.167**	**458.194**	**1.217.361**	**100,00%**

- *Valutarisico*
  Valutarisico vloeit voort uit veranderingen in het niveau en de volatiliteit van valutakoersen. Er is alleen valutarisico aanwezig in de beleggingsportefeuille. Om risicospreiding in de beleggingsportefeuille te realiseren, wordt er wereldwijd belegd. Hierdoor zitten er beleggingen in de portefeuille die in andere valuta zijn genoteerd dan de euro. Menzis heeft een valuta-afdekkingsbeleid, dat periodiek wordt geëvalueerd. Het afdekken van het valutarisico gebeurt via valutatermijncontracten (derivaten). Het valutabeleid geldt voor de hele portefeuille van Menzis en alleen USD, GBP en JPY worden voor 75% afgedekt. Over ca. 68,8% van de activa in portefeuille wordt er geen valutarisico gelopen.

- *Concentratierisico*
  Marktrisicoconcentratie is het risico dat ontstaat door een gebrek aan diversificatie in de beleggingsportefeuille of door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent van effecten of een groep van verbonden emittenten. De beleggingsportefeuille is breed gespreid en bevat slechts enkele grote vastrentende waarden posities uitgegeven door overheden.

Vastrentende waarden naar land (x € 1.000)	%	31/12 2021	31/12 2020
Italië	32,0%	242.672	312.228
Spanje	18,9%	143.729	210.598
Duitsland	13,8%	105.010	203.091
Nederland	8,7%	65.670	28.418
Finland	7,7%	58.092	31.589
Europa	5,1%	39.020	0
Frankrijk	5,0%	37.620	130.148
Verenigd Koninkrijk	4,9%	37.512	16.961
Ierland	2,0%	15.032	0
Oostenrijk	0,7%	5.078	1.681
België	0,3%	2.415	18.818
Denemarken	0,3%	1.971	1.016
Zwitserland	0,2%	1.824	884
Zweden	0,2%	1.397	1.095
Noorwegen	0,1%	1.018	530
Azië (supranationaal)	0,1%	593	615
Europa (supranationaal)	0,1%	403	406
Luxemburg	0,0%	110	114
Totaal	**100,0%**	**759.167**	**958.191**

**Europa: dit betreffen vastrentende waarden die zijn uitgegeven door de Europese Unie.*

Op basis van de RJ 290.916 worden diverse methodes gehanteerd om de reële waarde van de financiële beleggingen te bepalen:

- Categorie 1: de reële waarde is afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen;
- Categorie 2: de reële waarde is afgeleid van onafhankelijke taxaties;
- Categorie 3: de reële waarde is afgeleid van een berekening van de netto contante waarde (NCW); of
- Categorie 4: de reële waarde is afgeleid van een andere geschikte waarderingsmethodiek.

Onderstaande tabel laat per beleggingscategorie zien op basis van welke methode de balanswaarde is bepaald.

Levels (x € 1.000)	Staats-obligaties	Bedrijfs-obligaties	Aandelen	Hypothecaire leningen	Deposito's	Overige	Totaal
Genoteerde marktprijzen	704.409	305.728	323.238				1.333.375
Onafhankelijke taxaties							0
Netto-contante waardeberekening	54.759	152.465			53.452		260.676
Overige methode			28.902	68.971			97.873
Totaal	**759.167**	**458.194**	**352.140**	**68.971**	**53.452**	**0**	**1.691.924**

In de situatie dat er een marktprijs bekend is voor het financiële instrument wordt deze gewaardeerd tegen de genoteerde marktprijzen. Dit geldt voor het merendeel van de financiële beleggingen namelijk: aandelen en (staats)obligaties. Echter, voor de instrumenten waar geen marktprijs van bekend is, worden de andere methoden gehanteerd. Voor de kortlopende leningen wordt bijvoorbeeld de netto contante waarde methode gebruikt om de reële waarde te bepalen. Voor de fondsbeleggingen in de Zorg en Hypotheken wordt de reële waarde bepaald door de waardering over te nemen uit de fondsrapportages van de vermogensbeheerder.

C. ***Tegenpartij-kredietrisico***

Tegenpartij-kredietrisico (of vorderingenrisico) is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van schommelingen in de kredietwaardigheid van tegenpartijen als zorgverleners, financiële instellingen, overheden, aan overheid gelieerde instellingen en verzekerden.

Menzis onderscheidt binnen het tegenpartij-kredietrisico de volgende subcategorieën:

- *Zorgverlenersrisico*

  Menzis kan risico lopen dat zorgverleners niet of niet tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldoen. Het zorgverlenersrisico en de in 2021 ook vooruitbetaalde continuïteitsbijdragen bestaat voor Menzis uit een aantal onderdelen, namelijk:
  - Voorschotten onderhanden werk (GGZ, ziekenhuizen);
  - Declaratievoorschotten;
  - Opbrengstverrekening incl. onverschuldigde betalingen boven een plafond/aanneemsom;
  - Vorderingen uit formele en materiële controles (incl. zelfonderzoeken).

  Instellingen die medisch specialistische zorg of GGZ-zorg verlenen, declareren in de vorm van zorgproducten. Omdat zorgproducten pas na afronding van de behandeling gedeclareerd mogen worden, ontstaat bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen een liquiditeitsbehoefte. Hiervoor zijn door de Coöperatie Menzis aan zorgverleners voorschotten verstrekt op reeds verrichte, maar nog niet gedeclareerde prestaties (het onderhanden werk). Voor de toegankelijkheid van de zorg is het namelijk van belang dat zorgverleners voorschotten ontvangen.

  Bij de beheersing van dit risico wordt uitgegaan van het risico op faillissement, het uitstaande bedrag aan voorschotten en de mogelijkheid om in geval van faillissement dit bedrag te kunnen verrekenen met de nog niet gedeclareerde prestaties. Menzis wil vorderingen die niet door onderhanden werk worden gedekt (overschrijding van plafondbedragen, FMC vorderingen, opbrengstverrekening) zo snel mogelijk na ontstaan verrekenen en voert een actief debiteurenbeheer uit.

- *Financiële instellingen*
  Kredietrisico op financiële instellingen ontstaat op het moment dat Menzis een vordering heeft op banken of verzekeraars die niet wordt aangemerkt als belegging. Menzis heeft vorderingen op deze partijen als gevolg van de dagelijkse bedrijfsuitoefening. Kredietrisico wordt standaard uitgedrukt in een maatstaf voor kredietwaardigheid, de krediet-rating. Een kredietrating zegt iets over de kans dat de partij niet meer in staat is kredieten terug te betalen. Kredietratings worden uitgegeven door internationale ratingbureaus en kennen een schaal van AAA (hoogste kredietwaardigheid) tot C/D (laagste kredietwaardigheid). Dit jaar loopt Menzis ook risico vanuit de overeengekomen solidariteitsregeling. Deze regeling hebben zorgverzekeraars onderling opgezet om de gevolgen van de coronacrisis eerlijk te verdelen.

  De bereidheid van Menzis om risico's te lopen bij financiële instellingen is beperkt, omdat het 100% afdekken van vorderingen risico voor financiële instellingen onmogelijk is. Menzis heeft uit hoofde van de dagelijkse bedrijfsuitoefening posities bij de huisbank en BNY Mellon.

- *Verzekerdenrisico*
  Het verzekerdenrisico is het risico dat een verzekerde van Menzis een vordering niet zal voldoen. Het betreft hier een groot aantal vorderingen voor premies en eigen risico/eigen bijdragen met een beperkte omvang per verzekerde. Binnen het debiteurensaldo zijn geen grote concentraties aanwezig. Tussen de overheid en zorgverzekeraars zijn voor de basisverzekering specifieke afspraken gemaakt om het risico van wanbetaling door verzekerden/debiteuren te verminderen. Het tegenpartijrisico voor de verzekeraar blijft bij deze maatregelen beperkt tot maximaal zes maandpremies basisverzekering per verzekerde. Voor de aanvullende verzekeringen zal, bij wanbetaling door een verzekerde, de polis opgeschort of beëindigd worden.

Effect vorderingenpositie + 100% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Hoogte vorderingen op zorgverleners	73.688	143%	143%	-3.032	0	3.032

Met betrekking tot vorderingen op verzekeringnemers, zorgverleners en financiële instellingen dient kapitaal te worden aangehouden. Bij een 100% hogere vorderingspositie per 31 december 2021 (waarover tegenpartij-kredietrisico wordt gelopen) vermindert het saldo eigen vermogen en SCR met € 3,0 miljoen. Op de solvabiliteitsratio van 143% heeft dit slechts een effect van 0%.

D. ***Operationeel risico***

Het operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet door inadequate of falende interne processen, personeel, systemen, alsmede inadequate (naleving van) uitbestedingen. Menzis onderscheidt binnen het operationeel risico de volgende subcategorieën:

- Keten-/ procesbeheersing: het risico van onvoldoende doelmatige en/of onvoldoende doeltreffende bedrijfsketens /-functies / -processen inclusief (keten)samenwerking.

- Personeel (incl. kwaliteit van management): het risico van inadequate bedrijfsvoering door een kwantitatief en/of kwalitatief tekort aan personeel (incl. management) als gevolg van onvoldoende kennis of verzuim en/of kritische bedrijfsinformatie en kennis die bij een of enkele medewerkers is belegd.
- Informatie: het risico op niet tijdige, onjuiste en/of onvolledige informatie door bijvoorbeeld onvoldoende controles of overmatig gebruik van spreadsheets, waardoor externe verantwoordingen (zoals jaarrekeningen en Solvency II rapportages) onjuist zijn of onvoldoende sturing op de bedrijfsvoering mogelijk is.
- IT: het risico dat de Menzis bedrijfsfuncties onvoldoende worden ondersteund met een betrouwbare en flexibele informatievoorziening door veroudering of verkeerde keuzes, waardoor de Menzis-strategie niet kan worden verwezenlijkt of IT-dienstverlening niet voldoet aan de eisen.
- Beveiliging: het risico op verlies, misbruik of vernietiging van gegevens en/of informatiesystemen door aanvallen of malware (cyber dreiging), molest of verlies van apparatuur, of ontoereikende toegangsbeveiliging waardoor systemen corrupt raken of uitvallen, of (persoons)gegevens worden geopenbaard.
- Continuïteit: het risico dat de continuïteit van de (kritische) bedrijfsprocessen, of van heel Menzis, in gevaar komt door (externe) catastrofale gebeurtenissen.
- Externe fraude: het risico dat personen of organisaties buiten Menzis bewust handelingen uitvoeren die een effect hebben op de realisatie van de Menzis-doelstellingen en die in strijd zijn met wet- en regelgeving, of het opzettelijk niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens.
- Uitbesteding: het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van (een deel van) de bedrijfsvoering van Menzis wordt geschaad door tekortkomingen in uitbestede werkzaamheden of door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel.
- Integriteit: het risico dat de integriteit van Menzis (negatief) wordt beïnvloed, doordat medewerkers van Menzis wet- en regelgeving, maatschappelijke en/of door Menzis opgestelde normen overtreden (niet integere, onethische gedragingen). Ook het risico op interne fraude valt hieronder.
- Compliance: het risico dat de maatschappelijke reputatie van Menzis (negatief) wordt beïnvloed doordat het beleid en/of de bedrijfsvoering van Menzis niet voldoen aan wet- en regelgeving, alsmede de eigen voorgeschreven beleidskaders, processen en procedures.
- Omgeving: het risico dat de financiële gezondheid en/of de maatschappelijk reputatie van Menzis negatief wordt beïnvloed door externe ontwikkelingen in de politiek, maatschappij en bij zorgaanbieders, concurrenten en commerciële partners.

2.5.2 Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen

De COVID-19 pandemie brengt onzekerheden met zich mee over het financieel resultaat van het verslagjaar.

Dit hangt samen met onder meer de hardheidsclausules van de regelingen, de mate waarin de drempel van de Catastroferegeling wordt overschreden door de verschillende zorgverzekeraars (plus het feit dat deze over twee kalenderjaren (2020 en 2021) wordt berekend) en de toepassing van de Solidariteitsregelingen Zorgverzekeraars. Daarnaast heeft de pandemie ook impact op de betrouwbaarheid van de zorgkostenramingen, zowel retrospectief (wat is de impact van de pandemie op de kosten van 2020 en 2021) als prospectief (hoe ontwikkelt de pandemie en de bestrijding daarvan zich in 2022 en verder). Tot slot komen bij de uitvoering van alle regelingen intern operationele risico's kijken en zijn de zorgverzekeraars extern afhankelijk van verschillende partijen, onder wie zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars. Op alle fronten is vergaande samenwerking en transparantie van deze betrokken partijen noodzakelijk.

De geschetste onzekerheden brengen risico's met zich mee ten aanzien van het resultaat van de zorgverzekeraars zelf (dat hoger of lager kan uitvallen dan wat begroot is), de premiestelling van 2022 (die gebaseerd is op zorgkostenramingen, de aannames ten aanzien van de eigen solvabiliteit en de financiële ontwikkelingen bij concurrenten) en daarmee op de concurrentiepositie van iedere zorgverzekeraar afzonderlijk. Tegenover de geschetste onzekerheden staan de effecten van de mitigerende maatregelen van de Catastroferegeling (compensatie van de COVID-19 kosten indien deze boven een vastgestelde drempel uitkomen) en de Solidariteitsregelingen (evenredige verdeling van de COVID-19 gerelateerde effecten op de kosten en ontvangen compensatie tussen de zorgverzekeraars), Voorts ontvangen zorgverzekeraars een vergoeding (macronacalculatie) van 70% (2022 somatische zorg) resp. 85% (2021 zowel somatische als GGZ) van het verschil tussen het landelijk afgegeven zorgkostenbudget rekening houdend met het wettelijke eigen risico en de werkelijk gemaakte zorgkosten door het Zorgverzekeringsfonds). De macronacalculatie heeft op landelijk niveau een mitigerend effect op het resultaat. Op individueel verzekeraarsniveau kunnen de effecten van de catastrofe- en solidariteitsregelingen afwijken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien.

Voornaamste coronaregelingen die van invloed zijn op de schattingen in de jaarrekening 2021

De uitbraak van de wereldwijde coronapandemie in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland gehad. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen en ook overige zorgaanbieders te staan. Verpleegafdelingen en IC's raakten overvol en vanwege zowel de besmettelijkheid van het virus als de noodzaak om beschikbaar personeel zoveel mogelijk in te zetten op de coronazorg, kwam de reguliere zorg zo goed als tot stilstand. Naast de zorginhoudelijke uitdagingen, bracht dit financiële onzekerheden voor zorgaanbieders met zich mee.

Zorgverzekeraars hebben zich ingezet om te voorkomen dat de zorgverlening onnodig wordt belast met financiële onzekerheden of administratieve belasting, zodat de aandacht van zorgaanbieders maximaal kon uitgaan naar het verlenen van de noodzakelijke coronazorg en het zoveel mogelijk in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Na de eerste toezegging van voorschotten en afspraken over versnelde uitbetaling van declaraties, zijn voor zorgaanbieders die zorg aanbieden die binnen de basisverzekering en/of aanvullende verzekering valt, regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld.
Hiermee kunnen zij een beroep doen op financiële bijdragen ter compensatie van doorlopende kosten en meerkosten voor coronakosten.

COVID-19-regelingen met zorgaanbieders

In 2020 hebben de zorgverzekeraars onder meer de volgende regelingen beschikbaar gesteld:

- Generieke Continuïteitsbijdrage zorgaanbieders;
- Continuïteitsbijdrage Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2020) en MSZ Accent;
- Continuïteitsbijdrage Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Continuïteitsbijdrage Wijkverpleging, Geriatrische Revalidatiezorg en Eerstelijnsverblijf;
- Meerkostenregelingen voor diverse sectoren.

En voor 2021 zijn onder meer de volgende regelingen beschikbaar gesteld:

- Specifieke regeling Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2021), Revalidatie en Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis/Psychiatrische Universitaire Klinieken (PAAZ/PUK);
- Continuïteitsregelingen categorale ziekenhuizen en centra voor epilepsie, audiologie, radiotherapie en bijzondere tandheelkunde;
- Specifieke regeling Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Specifieke regeling Wijkverpleging, Eerstelijnsverblijf en Geriatrische Revalidatiezorg;
- Regeling Zelfstandige Behandelcentra (ZBC's) personele inzet.

Het uitgangspunt van alle regelingen is dat de continuïteit van zorg – ook na de pandemie – gewaarborgd moet zijn. Daarom is de basis van de regelingen dat doorlopende kosten van de zorgaanbieder worden vergoed. Hierop kan bijstelling plaatsvinden als een zorgaanbieder kan aantonen dat dit gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld doordat er meer zorg is geleverd dan wat in de bijdrage als basis is aangenomen. Ook de coronagerelateerde zorgkosten worden vergoed via een bijdrage. Dit kan zowel om directe zorg gaan als om kosten die te maken hebben met het bestaan van de pandemie (zoals het vrijhouden van capaciteit voor coronazorg). Tot slot wordt met een hardheidsclausule in de meeste regelingen gewaarborgd dat zorgaanbieders niet een bovenmatig positief of negatief effect kunnen ervaren door de effecten van de coronapandemie.

Catastroferegeling Zorgverzekeringswet (Artikel 33)

Artikel 33 van de Zorgverzekeringswet betreft de catastroferegeling. In deze regeling is vastgelegd dat een zorgverzekeraarsentiteit een extra bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds kan ontvangen wanneer de zorgkosten per verzekerde ten gevolge van een pandemie gerekend over het kalenderjaar van de uitbraak én het opvolgende kalenderjaar boven een bepaalde drempel uitkomen. In het geval van de huidige coronapandemie gaat het om de kalenderjaren 2020 en 2021 tezamen en bedraagt de 1e drempel 4% (2e drempel 10% en de derde drempel 20%) van de extra corona gerelateerde zorgkosten ten opzichte van de (ex-ante) landelijk gemiddelde vereveningsbijdrage over 2020. Deze 4% is ongeveer 60 euro per verzekerde.

De (extra) compensatie van artikel 33 is afhankelijk van de hoogte van de COVID-19 schadelast en de drempel die wordt overschreden. Tot de drempel van 4% vindt geen enkele compensatie plaats, tussen de drempel van 4-tot 10% is de compensatie 5/3, tussen de drempel van 10% tot 20% is de compensatie 100% en boven de 20% vindt er geen compensatie plaats. De vergoeding kan niet meer bedragen dan de ingebrachte zorgkosten.

Tot de zorgkosten waarop de Catastroferegeling betrekking heeft, worden gerekend:
1. Reguliere directe kosten voor COVID-zorg voor COVID-patiënten;
2. Toeslagen op reguliere tarieven in verband met verhoogde kosten als gevolg van de coronapandemie;
3. Indirecte meerkosten.

Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars
De financiële effecten die samenhangen met de coronapandemie zijn onevenredig verdeeld over de zorgverzekeraars. De ene zorgverzekeraar heeft met meer corona-gerelateerde kosten te maken dan de andere, afhankelijk van de regio waarin de verzekeraar het meest actief is en / of het aantal verzekerden dat coronazorg nodig heeft. Hieruit volgt dat de bijdrage uit de Catastroferegeling ook onevenredig verdeeld is. De meeste zorgverzekeraars bereiken wel de eerste drempel om voor bijdrage in aanmerking te komen, voor een aantal zorgverzekeraars geldt dat ze ook de tweede drempel zullen bereiken. Bovendien is de bijdrage niet gelijk verdeeld. Omdat het naar waarschijnlijkheid om substantiële bedragen gaat, kan dit een verstoring van het speelveld van zorgverzekeraars onderling opleveren die niet wenselijk is. Om dit te voorkomen, hebben de zorgverzekeraars - met instemming van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) - een solidariteitsovereenkomst 2020 en 2021 opgesteld om zowel de coronakosten, de bijdragen uit de Catastroferegeling en overige corona-effecten te herverdelen.

De Solidariteitsafspraken zijn opgebouwd aan de hand van een opeenvolgend stappenplan dat verdeeld is over twee kalenderjaren:

Solidariteitsovereenkomst 2020
De onderstaande stappen van de solidariteitsafspraken voor 2020 zijn goedgekeurd door ACM:

Stap 1a
Alle variabele kosten van zorgaanbieders die via de regelingen voor Continuïteitsbijdragen MSZ 2020 en MSZ accent worden vergoed, worden in 2020 verdeeld tussen de zorgverzekeraars op basis van hun aandeel in de totale landelijke vereveningsbijdrage 2020.

Stap 1b
De coronagerelateerde kosten 2020 die niet in stap 1a worden verdeeld alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling van de zorgkosten vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2020. De herverdeling van de bijdragen volgend uit de catastroferegeling worden verdeeld op basis van het aantal premie equivalenten.

Stap 2
Verschillen in de verwachte en werkelijke relatieve vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2020 die overblijven na toepassing van stap 1a en 1b en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden verrekend tussen de zorgverzekeraars gezamenlijk.

Solidariteitsafspraken 2021
Inzake de solidariteitsafspraken 2021 is in ZN-verband een bestuurlijk commitment uitgesproken. Inmiddels zijn de afspraken ook goedgekeurd door de ACM.

Stap 1a
Voor 2021 is voor de zorg onder een MSZ-contract bij instellingen waarvoor in 2021 een landelijke regeling geldt (vooral ziekenhuizen en Universitair Medische Centra (UMC's), geen ZBC's) een zogenaamde vangnetwaarde geïntroduceerd. Indien de realisatie 2021 ten opzichte van de 100%-Continuïteitsbijdrage(CB) vangnetwaarde dusdanig verschilt van het landelijk gemiddelde en daarmee buiten de bandbreedte valt, verdelen zorgverzekeraars de kosten buiten de bandbreedte solidair (zowel positief als negatief). De verdeling vindt op concernniveau plaats.

Stap 1b
De coronagerelateerde kosten 2021 die niet in stap 1a worden verdeeld en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2021. In de solidariteitsovereenkomst MSZ 2021 is hieraan toegevoegd dat er een eigen behoud komt op de bijdrage uit artikel 33 die toegewezen wordt aan 2021 en betrekking heeft op de patiëntgebonden MSZ-kosten.

Stap 1c
In de MSZ regeling 2021 is een margegarantie op dure geneesmiddelen (DGM) afgesproken. In stap 1C worden de extra betalingen als gevolg van de margegarantiebedragen onderling herverdeeld op basis van de lenteherberekeningsbijdrage voor deelbedrag Variabel. Hierbij is een eigen behoud afgesproken.

Stap 4
Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een zorgverzekeraarsconcern over het jaar 2021 die overblijven na de toepassing van stappen 1a, 1b, 1c en 3 (zie hierna) en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden opgevangen door de aan de solidariteitsafspraken deelnemende zorgverzekeraars gezamenlijk.

Risicoverevening 2021 en 2022
Vanwege de grote onzekerheid over de zorgkosten zal over 2021 85 procent en in 2022 70 procent van het verschil tussen het landelijk afgegeven budget (de variabele deelbedragen van het 'macro prestatiebedrag' m.u.v. GGZ) en de daadwerkelijke kosten voor rekening van het Zorgverzekeringsfonds komen in plaats van voor rekening van de zorgverzekeraars." Dit besluit van het ministerie van VWS is aangeduid als 'stap 3' van de onderlinge solidariteit.

De voornaamste schattingen in de jaarrekening 2021 zien (voor wat betreft COVID-19) voornamelijk toe op de volgende posten en onderdelen:

Schattingen inzake Artikel 33 in combinatie met de solidariteitsregeling (RC ZiN, Bijdrage ZiN en solidariteitsregeling)

De overheid compenseert zorgverzekeraars voor de kosten als gevolg van de COVID-19 pandemie conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw). De mate waarin zorgverzekeraars gecompenseerd worden door deze regeling, hangt af van de totale kosten die door de COVID-19 pandemie gedurende twee jaar (2020 en 2021) zijn ontstaan. Daarnaast worden zowel de catastrofe-schadelast als de catastrofebijdrage voor 2020 en 2021 tussen de zorgverzekeraars herverdeeld op basis van de solidariteitsregeling.
De inschatting van catastrofe-schadelast, de catastrofebijdrage en de hoogte van de onderlinge verrekening uit hoofde van de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars kent als gevolg van COVID-19 een aantal belangrijke onzekerheden:

- Het grootste deel van de COVID-19 kosten betreft MSZ. Er is voor 2021 nog geen informatie (BSN's) vanuit ziekenhuizen beschikbaar (ten behoeve van de zorgverzekeraars) om individuele COVID-19 patiënten volledig te kunnen identificeren en tevens is het zicht op de declaraties beperkter dan voor 2020. Voor 2020 is de informatie (BSN's) vanuit ziekenhuizen wel beschikbaar en zijn de kosten voor artikel 33 redelijk nauwkeurig te bepalen. Voor 2021 is de inschatting van de artikel 33 kosten en bijdrage voornamelijk gebaseerd op macrodata en is de onzekerheid groter.

- Het Zorginstituut Nederland (ZIN) heeft een beleidsregel opgesteld met daarin opgenomen de geaccordeerde directe kosten voor COVID-19 zorg voor COVID-19 patiënten. Eind 2021 heeft er een aanpassing van de beleidsregel plaatsgevonden waarbij een aantal vergoedingen zijn toegevoegd. Nog niet alle COVID-19 vergoedingen zijn door het ZIN goedgekeurd als 'in te brengen in de catastroferegeling'. Voor een beperkt deel van de vergoedingen vindt in 2022 nog afstemming plaats tussen zorgverzekeraars en ZIN.

- COVID-19 kosten ontstaan na 1 januari 2022 vallen niet meer onder de catastroferegeling. Deze kosten worden in de reguliere risicoverevening betrokken.

- Om zorgaanbieders tegemoet te komen in de dekking van doorlopende kosten en meerkosten als gevolg van COVID-19 zijn diverse regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld. In de balans ultimo 2021 is hiervoor een best estimate inschatting opgenomen als onderdeel van de technische voorzieningen. Het is mogelijk dat zich na het opstellen van de jaarrekening zorgkosten manifesteren die samenhangen met regelingen doordat deze op een later tijdstip bijgesteld worden als gevolg van nacalculaties en aanspraken op hardheidsclausules die mogelijk worden gedaan maar waarvan de omvang op dit moment nog niet (volledig) betrouwbaar is in te schatten.

De effecten voortvloeiende uit de bovenstaande onzekerheden kunnen een materieel effect hebben op de schattingen die het bestuur heeft gemaakt in de jaarrekening 2021. De grootste onzekerheden betreffen met name het schadejaar 2021.

De Coöperatie Menzis heeft zich voor de verwachte COVID-19 schade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling, voor 2020 voornamelijk gebaseerd op eigen declaratiedata en voor 2021 gebaseerd op landelijke ramingen die zijn opgesteld door Gupta Strategists. Deze laatste raming heeft de Coöperatie Menzis, waar mogelijk, gevalideerd op basis van eigen data en inzichten.

Voor de verdeling van de COVID-19 schade 2021 over de individuele zorgverzekeraars is onder meer gebruik gemaakt van gegevens afkomstig van Dutch Hospital Data (DHD) en NICE data. Voor de vaste meerkosten en ex-post hardheidsclausules zijn vanuit de verschillende regelingen de landelijke kosten ingeschat die verdeeld zijn naar zorgverzekeraar aan de hand van de relevante marktaandelen.

De zorgverzekeraar heeft bij het ramen van de verwachte COVID-19 schade, aanvullende bijdragen vanuit de catastroferegeling en solidariteitseffecten rekening gehouden met de per heden door het ZIN goedgekeurde COVID-19 zorg trajecten en de nog goed te keuren meerkostenregeling 2021 Wijk/ GRZ/ ELV. De overige trajecten waar nog geen goedkeuring voor is gekregen en waarvan de impact nog niet te bepalen is, zijn niet meegenomen. De omvang van deze overige trajecten zal in materieel opzicht beperkt zijn.

De inschattingen van de COVID-19 kosten vallende onder art. 33 beperken zich tot de jaren 2020 resp. 2021. Vanaf 1 januari 2022 is art. 33 niet meer van toepassing.

Schattingen inzake de solidariteitsregelingen

- *Stap 2*
  De solidariteitsregeling stap 2 zorgt ervoor dat het verschil tussen het werkelijk relatieve vereveningsresultaat (inclusief herverdelingen uit stap 1A en 1B van de solidariteitsregeling) en het relatieve vereveningsresultaat zonder COVID-19 voor schadejaar 2020 niet meer bedraagt dan de afgesproken bandbreedte van € 10 per premie-equivalent ten opzichte van de gemiddelde afwijking van alle participerende zorgverzekeraars tezamen.

  Er bestaat voor 2020 een beperkte onzekerheid omtrent de splitsing tussen reguliere zorgkosten, vallend onder de risicoverevening en de gemaakte COVID-19 kosten. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de werkelijke vereveningsbijdragen afwijken van de ex-ante budgetbrief en tussentijdse afrekeningen. De inschatting van dit effect wordt bemoeilijkt door de late indiening van de gegevens hierover bij ZIN. Daarnaast kan per individuele zorgverzekeraar sprake zijn van een onevenredig (financieel) effect van vraaguitval in de zorg als gevolg van COVID-19. De solidariteitsregeling stap 2 heeft als doel om de voornoemde (overige) ongewenste resultaateffecten voor 2020 als gevolg van COVID-19 tussen de zorgverzekeraars te mitigeren.

- *Stap 4*

  Stap 4 is vergelijkbaar met stap 2, maar dan voor vereveningsjaar 2021. Daarnaast zijn er een aantal verschillen:
  - Omdat voor deelbedrag GGZ voor 2021 een klassieke bandbreedteregeling (= bandbreedte t.o.v. een landelijk gemiddelde) geldt, loopt deelbedrag GGZ niet mee in stap 4. Deze klassieke bandbreedteregeling betreft een ministeriële regeling en staat hiermee los van de solidariteitsregeling 2021.
  - Niet alle zorgverzekeraars doen mee aan stap 4.
  - Voor stap 4 wordt gecorrigeerd voor modeleffecten (vanwege veranderingen in het risicovereveningsmodel) en verzekerdenmutatie-effecten (overstap-effect) van 2020 naar 2021. Net als voor stap 2 is het relatieve vereveningsresultaat voor 2019 de basis. Voor stap 2 wordt gecorrigeerd voor het modeleffect 2019-2020, het verzekerdenmutatie-effect 2019-2020 en een effect voor Meerjarig Hoge Kosten (MHK) MHK/ Meerjarig Hoge Verpleging & Verzorging-kosten (MVV) 2019-2020. Voor stap 4 komen daar dus het modeleffect 2020-2021 en verzekerdenmutatie-effect 2020-2021 bij.
  - Stap 4 wordt (net als stap 1A voor 2021) uitgevoerd op concernniveau, waar stap 2 op uzovi-niveau wordt uitgevoerd.
  - De bandbreedte betreft + en - € 25 per premie-equivalent (ppe) rondom het “normale” resultaat, waar dit voor 2020 € 10 ppe betreft.

Er bestaat voor 2021 een grotere onzekerheid ten opzichte van 2020 omtrent de splitsing tussen reguliere zorgkosten, vallend onder de risicoverevening en de gemaakte COVID-19 kosten. De inschatting van dit effect wordt bemoeilijkt door de late indiening van de gegevens hierover bij ZIN. Daarnaast kan per individuele zorgverzekeraar sprake zijn van een onevenredig (financieel) effect van vraaguitval in de zorg als gevolg van COVID-19. De solidariteitsregeling stap 4 heeft als doel om de voornoemde (overige) ongewenste resultaateffecten voor 2021 als gevolg van COVID-19 tussen de zorgverzekeraars te mitigeren.

Voor het benaderen van de normale situatie behorende bij stap 2 en stap 4 zijn door Zorgverzekeraar Menzis berekeningen gemaakt gericht op de bepaling van het verwachte vereveningsresultaat (referentiejaar 2019) dat als maatstaf dient voor de toepassing van de bandbreedteregeling. Door de samenhang met stap 1A, 1B en 1C van de solidariteitsregeling en het (nog) ontbreken van definitief landelijke cijfers is een inschatting van een relatieve positie ten aanzien van de bandbreedte onzeker.

Bij een landelijk evenwichtige spreiding van de COVID-19 effecten over de verschillende zorgverzekeraars bedraagt de uitkomst van deze regeling nihil voor de individuele zorgverzekeraar. De inschatting van het bestuur is dat de zorgverzekeraars Menzis en Anderzorg voor 2020 en 2021 buiten de bandbreedte zullen vallen. De uit dien hoofde te ontvangen bedragen betreffen voor Menzis Zorgverzekeraar € 8,8 miljoen (2021) resp. € 4,7 miljoen (2020). Bij Anderzorg gaat het om € 6,5 miljoen(2021) resp. € 15,0 miljoen (2020).

Technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor (niet verdiende premies en) lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte voordelen van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de beste schatting van de toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen en toegerekende beleggingsopbrengsten en bedrijfskosten.

De inschatting van het voorcalculatorische negatieve resultaat voor 2022 kent als gevolg van COVID-19 een aantal belangrijke onzekerheden:

- De contractering met zorgaanbieders voor 2022 loopt achter. Eind december 2021 hebben de ziekenhuizen en zorgverzekeraars gezamenlijk landelijke afspraken gemaakt over de COVID-meerkosten en zorguitval door COVID-19 als aanvulling op de individuele zorgcontractering 2022. Over de vergoeding van reguliere zorg en inhalen van uitgestelde zorg in 2022 maken ziekenhuizen en zorgverzekeraars individueel afspraken. Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van COVID-19. Mogelijk worden voor nog meer sectoren (toekomstige) landelijke afspraken over de bekostiging van inhaalzorg, meerkosten COVID-19 en zorguitval gemaakt.
- Mede in relatie tot het voorgaande kunnen mogelijk nog (toekomstige) afspraken worden gemaakt ten aanzien van de verdeling van (meer)kosten COVID-19 voor 2022 tussen zorgverzekeraars onderling.

Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van COVID-19. Het verdere verloop van COVID-19 kan een materiële impact hebben op de verwachte (COVID-19) schade en eventuele vraaguitval van reguliere zorg. Met ingang van 1 januari 2022 is art. 33 niet meer van toepassing en vallen COVID-19 kosten en reguliere kosten beide onder de reguliere risicoverevening. Voor zorgverzekeraars worden de hieruit voortvloeiende risico's bij de somatische zorg gedekt door de zogenaamde macro nacalculatie waarbij 70% van eventuele macro over- resp. onderschrijdingen worden verrekend met het zorgverzekeringsfonds.

De eventuele potentieel (toekomstige) effecten voortvloeiende uit de bovenstaande onzekerheden kunnen een materieel effect hebben op de schattingen die het bestuur heeft gemaakt in de jaarrekening 2021.

Bij het inschatten van de verwachte schade 2022 is rekening gehouden met de per heden bekende informatie omtrent gemaakte afspraken met zorgaanbieders. De voor 2022 van toepassing zijnde macronacalculatie van 70% bij de somatische zorg zorgt voor een sterke demping van het netto-effect van het schattingsrisico. Bij het bepalen van de verwachte resultaatseffecten heeft het bestuur hier rekening mee gehouden.

Het bestuur heeft bij de inschatting van de schaderaming in de premietekortvoorziening op de volgende wijze rekening gehouden met de potentiële (vervolg) effecten van het verdere verloop van COVID-19 in 2022. Er zijn een tweetal scenario's uitgewerkt uitgaande van een kort- dan wel langdurig verloop van COVID-19 in 2022. In de jaarrekening is uitgegaan van een kortdurend verloop van COVID-19.

Zorgkostenraming en solidariteit (Schadelast, schadevoorziening en solidariteitsregeling)
De raming van de zorgkosten is nauw verbonden met Stap 1A van de solidariteitsregeling. Stap 1A richt zich op de onderlinge solidariteit tussen zorgverzekeraars met betrekking tot continuïteitsbijdrage-regelingen MSZ en MSZ-accent. Het doel van deze stap is het evenredig verdelen van de COVID-schade van deze regelingen over de participerende zorgverzekeraars. Voor schadejaar 2020 zijn tussen zorgverzekeraars en ziekenhuizen aanneemsommen afgesproken met een maximumvergoeding van 97,6% uitgaande van een productie van 80% (ten opzichte van productieniveau 2019) en 12% variabele kosten. Iedere zorgverzekeraar neemt op basis van contractwaarde 2020 haar aandeel in de MSZ-kosten 2020. Als de productie 2020 hoger is dan 80%, dan geldt voor volume boven de 80% een vergoeding van 14% van de variabele kosten. Daarnaast kunnen zorgaanbieders een compensatie krijgen voor COVID-19 meerkosten en gederfde opbrengsten van parkeren en restaurantfaciliteiten. Zorgaanbieders kunnen mogelijk een extra vergoeding krijgen op het moment dat zij een beroep kunnen doen op een hardheidsclausule. Dit kan indien een ziekenhuis a) een negatief resultaat heeft dat direct het gevolg is van COVID-19 effecten of b) aantoont onvoldoende ex-ante vergoeding te ontvangen met betrekking tot de meerkosten. En andersom kunnen de zorgverzekeraars een beroep op de hardheidsclausule doen indien een zorgaanbieder onevenredig is bevoordeeld.

Ten opzichte van 2020 zijn de solidariteitsafspraken in 2021 dusdanig aangepast dat individuele zorgverzekeraars meer financieel risico dragen. Voor 2021 worden de kosten van ziekenhuizen tegen de 100%-CB vangnetwaarde 2021 afgezet. Afrekening gebeurt op basis van individueel productieniveau van een zorgverzekeraar bij het betreffende ziekenhuis. Indien de realisatie ten opzichte van de 100%-CB vangnetwaarde dusdanig verschilt van het landelijk gemiddelde en daarmee buiten de bandbreedte valt, verdelen zorgverzekeraars de kosten buiten de bandbreedte solidair (zowel positief als negatief). Daarnaast kunnen zorgaanbieders een compensatie krijgen voor COVID-19 meerkosten en inhaalzorg. Inhaalzorg is de productie boven de contractafspraken en de COVID-zorg, die valt binnen het goedgekeurde inhaalzorgplan.
De hoogte van de inhaalzorgbijdrage is zeer onzeker, dit is mede afhankelijk of zorgaanbieders kunnen opschalen in hun productie en van de vraag in hoeverre de bezetting van de ziekenhuizen wordt beïnvloed door COVID-19. Ook voor 2021 kunnen zorgaanbieders en zorgverzekeraars een beroep doen op een hardheidsclausule.

In de MSZ-regeling 2021 is margegarantie op DGM afgesproken, omdat als gevolg van het doorrollen (geen bilaterale onderhandeling) van bepaalde niet DGM-zorgcontracten er ook geen onderhandelingsruimte meer was voor DGM. De margegarantieregeling DGM beperkt het mogelijke financiële nadeel voor ziekenhuizen. In de solidariteitsregeling 2021 worden de betalingen uit hoofde van de margegarantieregeling DGM met een eigenbehoud van 5% worden herverdeeld. Deze herverdeling is op twee manieren begrensd: een maximale impact van €10 per premie equivalent en maximale kosten van €4 per premie equivalent. Dit gebeurt op concernniveau en op basis van aandeel op basis van de lenteherberekeningsbijdrage voor het deelbedrag Variabel.

Voor MSZ wordt de onzekerheid voor schadejaar 2019 mede bepaald door eindafrekeningen van de contractafspraken met de ziekenhuizen. Voor schadejaar 2020 geldt daarentegen, dat door de impact van COVID-19 (er ten opzichte van de MSZ-raming eind 2019) meer zekerheid bestaat omdat met de ziekenhuizen aanneemsommen zijn afgesproken. De DGM maken overigens geen onderdeel uit van de aanneemsom. Deze middelen worden conform voorgaande jaren op basis van nacalculatie vergoed.

Voor GGZ zijn de schadejaren 2020 en 2021 relatief onzeker vanwege de impact die COVID-19 mogelijk heeft op de zorgvraag en declaraties. Daarnaast is sprake van beperkte onzekerheden die voortvloeien uit wetswijzigingen rond de verplichte GGZ. Belangrijke ontwikkeling voor de GGZ is de invoering van het zorgprestatiemodel in 2022. Het zorgprestatiemodel wordt met ingang van 1 januari 2022 geïmplementeerd. Dat betekent dat vanaf schadejaar 2022 gefactureerd gaat worden op basis van de nieuwe structuur, die niet meer uitgaat van Diagnose Benhandel Combinaties (DBC's), maar een structuur opgebouwd aan de hand van losse verrichtingen. Vanwege deze invoering zijn de DBC's van de GGZ in 2021 afgekapt, waardoor de schadelast in 2021 eenmalig met meer dan 1/3e is gedaald,
Het macro risico bij de GGZ komt in 2022 voor rekening en risico van de zorgverzekeraars. Voor de zorgverzekeraars geldt wel een zogenaamde bandbreedteregeling met een bandbreedte van +/- € 10 per premie equivalent.

De historische declaratiepatronen in 2020 en in mindere mate 2021 zijn verstoord als gevolg van COVID-19. Voor de eerstelijns segmenten is echter voldoende declaratiemassa aanwezig om een goede prognose te kunnen opstellen. De onzekerheid is beperkt en ligt in lijn met die van 2020.

De financiële omvang van prijsarrangementen die via VWS of via ZN worden gesloten voor dure geneesmiddelen (intramuraal en extramuraal) is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Zorgverzekeraars beschikken niet over informatie inzake de overeengekomen kortingsafspraken per geneesmiddel en moeten aldus wachten op het moment dat de eindafrekeningen plaatsvinden. Door de grotere financiële omvang van dit soort afspraken neemt de schattingsonzekerheid toe.

Eind 2018 is het convenant 'Afschaffen minutenregistratie wijkverpleging' afgesloten. In navolging hiervan is in 2019 een uniforme controlehandleiding opgesteld en tevens afspraken over de maximale controletermijnen gemaakt. Deze afspraken dragen met name bij tot het verlagen van de administratieve lastendruk bij zorgaanbieders. Tevens geeft het zorgaanbieders een handvat om correct (rechtmatig) de declareren. We zien nog steeds relatief veel onrechtmatigheid in de wijkverpleging. De verwachting is dat de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) hier een positieve bijdrage aan zal leveren.

Menzis heeft bij de inschatting van de zorgkosten met de bovenstaande onzekerheden alsmede de solidariteitseffecten rekening gehouden. De potentiële (en tot op heden beperkte) effecten met betrekking tot het beroep op de hardheidsclausule is geraamd voor zover deze betrouwbaar is in te schatten. De schattingsonzekerheid van de hardheidsclausule is naar de mening van de zorgverzekeraar relatief beperkt.

Onzekerheden door het risicovereveningssysteem
De werking van het risicovereveningssysteem brengt met zich mee dat het in de praktijk circa vier jaren duurt voordat het Zorginstituut Nederland tot een definitieve afrekening met de individuele zorgverzekeraars kan overgaan. Dat betekent een cumulatie van onzekerheden ten aanzien van de vereveningsbijdrage in die periode. De voorinformatie van de vaststelling 2018 is beschikbaar. Naar verwachting wijkt deze nauwelijks af van de definitieve vaststelling 2018 die we medio maart 2022 ontvangen. Hierdoor heeft de zorgverzekeraar een redelijk inzicht in de uitkomsten van de risicoverevening onder de Zorgverzekeringswet tot en met 2018. Ook zijn als gevolg van de doorontwikkeling van het verdeelmodel de onzekerheden over de effecten van verdeelfouten in het model afgenomen.

In de ex-ante budgetbepaling wordt door het Zorginstituut Nederland (ZiNL) op basis van gegevens uit het verleden een inschatting gemaakt van de te verwachten opbrengsten en kosten per zorgverzekeraar. De ramingen die daarmee samenhangen, zullen afwijken van de werkelijkheid. Afwijkingen zullen zich manifesteren in aantallen verzekerdenjaren per verdeelkenmerk en afwijkende normbedragen en drempelbedragen. Het risico is dan ook groot dat de werkelijke opbrengsten afwijken van de ex-ante budgetbrief en tussentijdse afrekeningen. Inschatting van dit effect is lastig door de late indiening van de gegevens hierover bij ZiNL.

Bepaling resultaatseffect van de wettelijk eigen risico regeling

De impact van de wettelijk eigen risico rekening voor de jaren 2018 t/m 2020 is goed in te schatten. Het effect voor de jaren 2021 en 2022 is nog onzeker. De onzekerheid in 2021 en 2022 wordt beperkt doordat er sprake is van macro nacalculatie (85% resp. 70%).

Rechtmatigheid PGB schadelasten

De interne accountantsdienst van de SVB heeft een niet goedkeurende controleverklaring over de rechtmatigheid van de PGB schadelasten over de schadejaren 2015 tot en met 2020 verstrekt. Over het schadejaar 2021 verwacht de SVB wederom geen goedkeurende controleverklaring te overleggen. In de afgelopen jaren heeft VWS steeds een coulancebrief verstrekt, waardoor de kosten ten laste van de Wlz mogen worden gebracht. Hierdoor worden de risico's voor de Wlz-uitvoerders beperkt. De verwachting is dat VWS ook voor 2021 een coulancebrief zal verstrekken. Deze brief wordt in maart 2022 verwacht.

2.5.3 De effecten en risicoschattingen van het coronavirus

Zoals eerder aangegeven heeft Menzis zich voor de verwachte coronaschade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling, mede gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld door Gupta Strategists. Deze ramingen betreffen zowel de ramingen van de landelijke kosten als de kosten voor de Menzis entiteiten. Naast een zogenaamde best mogelijke schatting, zijn door Gupta ook minimum en maximum scenario's uitgewerkt.

Hierna zijn enkele scenario's uitgewerkt waarbij het effect op vermogen en solvabiliteit is weergegeven. Menzis verwacht niet dat deze scenario's realiteit worden, ook omdat uitkomsten onvoldoende betrouwbaar in te schatten zijn. In de jaarrekening 2021 zijn de best mogelijk inschattingen opgenomen. Nu de regelingen eind 2021 zijn afgelopen, zijn de onzekerheden ten opzichte van de jaarrekening 2020 afgenomen, zoals ook blijkt uit de onderstaande gevoeligheden.

Indien de coronaschaden voor 2021 zich landelijk resp. voor Menzis zich niet ontwikkelen volgens de best mogelijke schatting doch volgens het maximumscenario (door Menzis zelf ingeschatte maximale ingebrachte schade in artikel 33 over 2020 en 2021), dan is het effect op het vermogen en solvabiliteit als volgt:

Effect COVID-19 landelijk 2021 maximum scenario	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
		143%	144%	11.101	10.852	-248

Indien de coronaschaden voor 2021 zich landelijk resp. voor Menzis zich niet ontwikkelen volgens de best mogelijke schatting doch volgens het minimumscenario (door Menzis zelf ingeschatte minimale ingebrachte schade in artikel 33 over 2020 en 2021), dan is het effect op het vermogen en solvabiliteit als volgt:

Effect COVID-19 landelijk 2021 minimum scenario	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
		143%	142%	-13.530	-12.345	1.185

Indien de coronaschaden voor 2021 landelijk € 200 miljoen hoger zouden uitvallen dan is het effect op het vermogen en solvabiliteit als volgt:

Effect COVID-19 landelijk 2021 met 200 mln.	Solvency II waarde per 31/12 2021	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
		143%	144%	6.728	6.194	-535

Recente landelijke cijfers van begin 2022 laten zien dat de macro coronaschade in lijn ligt met de beste schatting opgenomen in deze jaarrekening. En daarmee ruim binnen de bandbreedte bevindt van de beste schatting zoals opgenomen in deze jaarrekening en de hiervoor geschetste scenario's.

2.6 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2021

1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Kosten van verwerving ter zake van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari			
Aanschafwaarde per 31 december	8.390	8.390	17.397
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-7.954	-7.954	-16.748
	436	436	649
Mutaties:			
Investeringen	0	0	221
Desinvesteringen	-3.168	-3.168	-9.228
Afschrijving desinvesteringen	3.168	3.168	9.192
Afschrijvingen	-296	-296	-398
	-296	-296	-213
Stand per 31 december			
Aanschafwaarde	5.222	5.222	8.390
Cumulatieve afschrijvingen	-5.082	-5.082	-7.954
	140	**140**	**436**

De onder de kosten van verwerving ter zake concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen geactiveerde immateriële vaste activa betreffen de van derden betrokken software.
De kosten van verwerving ter zake concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen worden in maximaal drie jaar afgeschreven. De afschrijvingspercentages bedragen per jaar: 33,33%.

2. Beleggingen

Terreinen en gebouwen	Terreinen voor eigen gebruik	Bedrijfsgebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Totaal 2021	Totaal 2020
Aanschafwaarde per 31 december	7.527	79.895	346	87.768	87.212
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	0	-61.892	-280	-62.172	-60.668
	7.527	18.003	66	25.596	26.544
Mutaties:					
Investeringen	0	18	0	18	641
Afschrijvingen	0	-1.593	-7	-1.600	-1.588
Desinvesteringen	0	-9	-180	-189	-85
Afschrijving desinvesteringen	0	6	136	142	84
Totaal mutaties	*0*	*-1.578*	*-51*	*-1.629*	*-948*
Stand per 31 december					
Aanschafwaarde	7.527	79.905	166	87.598	87.768
Cumulatieve afschrijvingen	0	-63.480	-151	-63.631	-62.172
	7.527	**16.425**	**15**	**23.967**	**25.596**

Alle bedrijfsgebouwen zijn voor eigen gebruik. In 2021 zijn de panden getaxeerd en is de realiseerbare waarde bepaald door een onafhankelijk ter zake deskundige taxateur. Indien er op balansdatum indicaties bestaan dat de realiseerbare waarde duurzaam lager zal zijn dan de boekwaarde vindt een bijzondere waardevermindering plaats.

De marktwaarden (realiseerbare waarde) van de terreinen en bedrijfsgebouwen inclusief installaties en verbouwingen bedragen ultimo 2021 € 46,4 miljoen.

De afschrijvingspercentages bedragen per jaar:
Terreinen: 0%
Bedrijfsgebouwen: 3,33% - 4%
Overige gebouwen en terreinen: 3,33%

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	40	40
Stand per 31 december	**40**	**40**

De andere deelnemingen bestaan uit kapitaalbelangen in Vecozo B.V. en Vektis C.V. waarbij géén invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend.

Overige financiële beleggingen	2021	2020
Beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde	1.691.924	1.686.118
Langlopende vorderingen	330	360
	1.692.254	**1.686.478**

Beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde	Aandelen, certificaten van aandelen, deelnemings-bewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	Deposito's bij banken	Hypotheekfonds ASR	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	200.105	1.366.379	51.948	67.686	1.686.118	1.828.097
Mutaties:						
Aankopen	178.073	3.056.884	78.500	0	3.313.457	3.697.618
Verkopen	-91.045	-3.204.239	-76.824	0	-3.372.108	-3.828.286
Gerealiseerde winst	24.732	2.339	0	0	27.071	49.569
Ongerealiseerde winst	61.863	21.493	0	1.544	84.900	54.591
Gerealiseerd verlies	0	-6.150	-124	0	-6.274	-7.390
Ongerealiseerd verlies	-21.588	-19.345	-48	-259	-41.240	-108.081
	152.035	*-149.018*	*1.504*	*1.285*	*5.806*	*-141.979*
Stand per 31 december	**352.140**	**1.217.361**	**53.452**	**68.971**	**1.691.924**	**1.686.118**
Aanschafwaarde per 31 december	**268.310**	**1.212.352**	**53.500**	**65.000**	**1.599.162**	**1.636.839**

Menzis heeft drie Besloten Beleggingsfondsen namelijk: Het Geldmarkt Fonds, het Vastrentend Fonds en het Aandelen Fonds. In deze Besloten Beleggingsfondsen mogen alleen Menzis entiteiten participeren. Er wordt via deze fondsen belegd in hypotheekfonds ASR, staatsobligaties, bedrijfsobligaties, geldmarktinstrumenten, aandelen en derivaten conform een van tevoren vastgelegd risicoprofiel. Rentefutures, aandelenindex futures en valutatermijncontracten zijn toegestane derivaten die worden gebruikt uit hoofde van efficiënt portefeuillebeheer en voor het afdekken van bepaalde beleggingsrisico's. Dit is in lijn met voorschriften vanuit DNB (De Nederlandsche Bank). De deposito's hebben een resterende looptijd van 28 dagen en een rentepercentage van -0,51%.

De overige financiële beleggingen zijn direct opeisbaar, met uitzondering van beleggingen in de zorg en hypotheekfonds ASR gezamenlijk voor € 97,8 miljoen.

Langlopende vorderingen	Vorderingen uit hypothecaire leningen e.d.	Andere vorderingen uit leningen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	360	0	360	549
Opname	0	0	0	442
Aflossing	-30	-732	-762	-189
Bijzondere waardevermindering	0	-162	-162	-629
Terugneming bijzondere waardevermindering	0	732	732	0
Lopende rente	0	162	162	187
Stand per 31 december	**330**	**0**	**330**	**360**

De vorderingen uit hypothecaire leningen betreffen aan personeelsleden verstrekte hypothecaire leningen met woonhuizen als onderpand. De resterende vordering betreft een aflossingsvrije hypothecaire lening. Het gemiddeld rentepercentage is 1,8% per jaar (2020: 1,8%).

Aan Neokidney Holding B.V., Stichting HUB Diagnostics en Stichting Pharmagister zijn leningen verstrekt. Over de hoofdsom is schuldenaar een rente verschuldigd van 5% per jaar. De verschuldigde rente wordt toegevoegd aan de hoofdsom op basis van samengestelde interest. Aflossings- en rentebetalingen worden gestart zodra schuldenaar geldstromen genereert. De leningen zijn, in verband met vermoedelijke oninbaarheid, afgewaardeerd naar nul. De bijzondere waardevermindering betreft de afwaardering van de aflossing en lopende interest. De bijzondere waardevermindering van de lening van Stichting Pharmagister is terug genomen omdat deze lening in 2021 gedeeltelijk is afgelost en het restant is kwijtgescholden. De lopende rente betreft de interest boekjaar.

3. Vorderingen

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	2021	2020
Bruto vorderingen op verzekeringsnemers	176.870	164.148
Voorziening vorderingen op verzekeringsnemers	-57.161	-67.472
	119.709	**96.676**

Op de vorderingen op verzekeringsnemers is een voorziening in verband met verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. De voorziening bedraagt het verschil tussen het nominale bedrag van de vorderingen op balansdatum en een schatting van de bedragen die uiteindelijk zullen worden ontvangen. De schatting is gebaseerd op historische betaalpatronen.

De vorderingen op verzekeringsnemers hebben een looptijd korter dan één jaar.

Vorderingen op Zorginstituut Nederland

Dit betreft de vorderingen inzake de uitvoering van de Zorgverzekeringswet ad € 1.187,4 miljoen (2020: € 1.196,3 miljoen) en een vordering inzake de uitvoering van de Wet langdurige zorg ad € 0,1 miljoen (2020: € 0,2 miljoen). De met het Zorgverzekeringsfonds te verrekenen bedragen betreffende de Hoge Kosten Compensatie zijn als herverzekering verantwoord onder de technische voorzieningen.

De vorderingen op ZINL inzake de uitvoering van de Zorgverzekeringswet in 2021 ad € 1.187,4 miljoen hebben betrekking op vereveningsjaren die nog niet definitief zijn afgerekend. Deze verdeling naar vereveningsjaren is als volgt: 2021: € 1.010,8 miljoen, 2020: € 182,0 miljoen en - € 5,4 miljoen op eerdere jaren.

Per ultimo 2020 (€ 1.196,3 miljoen) is de verdeling naar vereveningsjaren als volgt: 2020: € 1.207,3 miljoen, 2019: € -11,3 miljoen en € 0,3 miljoen op eerdere jaren.

De vereveningsjaren worden op drie momenten afgerekend, de eerste afrekening is in het volgend boekjaar (t+1), de tweede afrekening in drie boekjaren later (t+3) en de definitieve afrekening vijf boekjaren (t+5) later, waarbij de tweede afrekening nagenoeg gelijk is aan de definitieve afrekening.

De vordering op ZINL inzake de uitvoering van de Wet Langdurige Zorg ad € 0,1 miljoen (2020: € 0,2 miljoen) heeft betrekking op nog te ontvangen kosten buitenland.

In de vordering op ZINL is een bedrag ad € 413,8 miljoen opgenomen conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw) en solidariteitsregeling. Hiervan heeft € 188,3 miljoen betrekking op 2020.

Overige vorderingen

Overige vorderingen	2021	2020
Vordering op zorgaanbieders	127.729	127.815
Vorderingen beleggingen	5.891	3.349
Vordering CAK	3.680	5.191
Belastingen en sociale premies	1.048	1.036
Vordering PGB	688	610
Handelsdebiteuren	628	292
Rekening courant derden	10	8
Overige	7.853	4.855
	147.527	**143.156**

Vorderingen beleggingen bestaan voornamelijk uit vorderingen op participanten in de beleggingsfondsen inzake aangegane transacties.

De overige vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

4. Overige activa

Materiële vaste activa	Verbouwingen en Installaties	Inventaris	Hardware	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari					
Aanschafwaarde per 31 december	26.583	3.359	15.482	45.424	46.794
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-13.729	-1.317	-12.353	-27.399	-27.512
	12.854	2.042	3.129	18.025	19.282
Mutaties:					
Investeringen	928	122	1.493	2.543	3.343
Desinvesteringen	-331	-216	-6.779	-7.326	-4.713
Afschrijvingen	-1.830	-342	-1.896	-4.068	-4.593
Afschrijving desinvesteringen	308	216	6.771	7.295	4.706
Totaal mutaties	-925	-220	-411	-1.556	-1.257
Stand per 31 december					
Aanschafwaarde	27.180	3.265	10.195	40.640	45.424
Cumulatieve afschrijvingen	-15.251	-1.443	-7.477	-24.171	-27.399
	11.929	**1.822**	**2.718**	**16.469**	**18.025**

De afschrijvingspercentages bedragen per jaar:
Verbouwingen en installaties: 4% - 10%
Inventaris: 10%-20%
Hardware: 33,33%

Liquide middelen

Een bedrag van € 37 duizend (2020: € 35 duizend) staat niet ter vrije beschikking in verband met afgegeven bankgaranties.

5. Overlopende activa

Overige overlopende activa	2021	2020
Vooruitbetaalde kosten	2.420	4.035
Vooruitgefactureerde bedragen	481	543
	2.901	**4.578**

De overlopende activa hebben grotendeels een looptijd korter dan één jaar, een deel van 0,4 miljoen heeft een looptijd langer dan één jaar.

6. Afgeleide financiële instrumenten

De afgeleide financiële instrumenten (derivaten) betreffen valutatermijncontracten, futures. De valutatermijncontracten dienen ter afdekking van de valutarisico's in de beleggingsportefeuille en hebben een looptijd korter dan één jaar. De valutaderivaten hebben ultimo 2021 een actuele waarde van € 2,8 miljoen (2020: € 0,8 miljoen). Waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening onder de opbrengst uit overige beleggingen verantwoord. De onderliggende waarde die wordt afgedekt middels de valutatermijncontracten bedraagt ultimo 2021 € 378,9 miljoen.

De future contracten betreffen aandelenindex futures en rente futures die worden gebruikt in het kader van efficiënt portefeuillebeheer. De aandelenindex futures worden bij met name stortingen/onttrekkingen gebruikt en de rente futures worden gebruikt om de duration aan te passen van de vastrentende waarden portefeuille. De aandelenindex futures hebben ultimo 2021 een actuele waarde van € 22 duizend (2020: € 35 duizend) en de rente futures een actuele waarde van € 364 duizend (2020: € 31 duizend). Waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening onder de opbrengst uit overige beleggingen verantwoord. De onderliggende waarde van de aandelenindex futures bedraagt ultimo 2021 € 1,4 miljoen en van de rente futures € 114,2 miljoen.

7. Eigen vermogen

	Wettelijke reserves	Statutaire reserves	Overige reserves	Totaal 2021
Stand per 1 januari	5.057	15.338	1.538.336	1.558.731
Resultaat boekjaar	-296	-679	-111.517	-112.492
Herrubricering	0	156	5.653	5.809
Stand per 31 december	**4.761**	**14.815**	**1.432.472**	**1.452.048**

	Wettelijke reserves	Statutaire reserves	Overige reserves	Totaal 2020
Stand per 1 januari	4.016	16.913	1.578.862	1.599.791
Resultaat boekjaar	1.041	-1.575	-40.526	-41.060
Stand per 31 december	**5.057**	**15.338**	**1.538.336**	**1.558.731**

Het resultaat boekjaar betreft het geconsolideerde resultaat na belasting. Er hebben geen andere mutaties op het eigen vermogen plaatsgevonden dan de toerekening van het onverdeelde resultaat aan de reserves.

Wettelijke reserves

De wettelijke reserves betreft de reserve ten behoeve van de uitvoering van de Wet langdurige zorg. De wettelijke reserve Wlz bedraagt maximaal 20% van het budget beheerskosten Wlz.

Statutaire reserves

De statutaire reserves betreffen het bestemmingsfonds RVVZ van € 0,28 miljoen (2020: € 0,01 miljoen) en het voormalig burchtfonds van Stichting de Burcht van € 14,54 miljoen (2020: € 15,33 miljoen). Het bestemmingsfonds RVVZ alleen mag worden aangewend voor de in het “Convenant besteding reserves” voor een periode van 20 jaar. De periode van 20 jaar is ultimo 2018 geëindigd, waarmee het toezicht door de Toetsingscommissie RVVZ ten einde is gekomen. Vanaf 1 januari 2019 is Menzis, als beherend rechtspersoon zelf verantwoordelijk voor de afwikkeling van de aangegane verplichtingen in het kader van de RVVZ-gelden. Deze afwikkeling dient in lijn te zijn met de doelstellingen van het convenant en dient ultimo 2022 gereed te zijn.

Overige reserves

Onder de overige reserves zijn tevens opgenomen de reserveringen van ingehouden winsten voor Menzis Zorgverzekeraar N.V., AnderZorg N.V. en Menzis N.V. Ingevolge de statutaire bepalingen kunnen deze deelnemingen behaalde winsten slechts uitkeren mits zij geschiedt aan een instelling ten bate van de volksgezondheid (artikel 5, eerste lid, onderdeel e van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969).

Solvabiliteit

Coöperatie Menzis U.A. loopt financieel risico over haar verzekeringsactiviteiten, op de beleggingen en uitstaande vorderingen en in de bedrijfsvoering. Om verliezen op te kunnen vangen houdt Coöperatie Menzis U.A. kapitaal aan. Menzis heeft hiervoor een kapitaalbeleid geformuleerd dat op alle verzekeringsentiteiten van de groep van toepassing is. In het kapitaalbeleid zijn doelen geformuleerd met betrekking tot de hoogte van het kapitaal, de doelsolvabiliteit, en zijn maatregelen beschreven die kunnen worden uitgevoerd als de werkelijke of verwachte solvabiliteit onder de norm zakt of boven een grenswaarde uitkomt.

De doelsolvabiliteit van Coöperatie Menzis U.A. bedraagt 128% van de wettelijk vereiste solvabiliteit. Wanneer de werkelijke solvabiliteitsratio 10 procentpunt lager of hoger dan de doelsolvabiliteit dreigt te komen, treedt het kapitaalbeleid in werking om de solvabiliteitspositie weer binnen de grenzen van de doelsolvabiliteit te brengen. De doelsolvabiliteit is hoger dan de wettelijk vereiste solvabiliteit om de kans dat het eigen vermogen onder het wettelijk minimum daalt zo beperkt mogelijk te houden. De marge is gebaseerd op evaluaties van de hierboven genoemde risico's en de mogelijke impact daarvan op de kapitaalpositie. Voor de impactanalyse wordt onder andere gebruik gemaakt van de jaarlijks uitgevoerde 'ORSA' (Own Risk and Solvency Assessment) en van ALM-studies. In de ORSA wordt nadrukkelijk meerdere jaren vooruitgekeken zodat rekening gehouden wordt met de onzekerheden in de toekomst. De uiteindelijke keuzes die hierin worden gemaakt zijn ondersteund door scenario- en impactanalyses. Deze zijn zo gekozen, dat de belangrijkste variabelen van het risicoprofiel van Menzis groep geraakt worden.

Solvency II is sinds 1 januari 2016 het wettelijk kader waaraan de solvabiliteitspositie van verzekeraars moet voldoen. De vereiste solvabiliteit van Coöperatie Menzis U.A. op basis van Solvency II (de 'Solvency Capital Requirement', SCR) bedraagt per ultimo 2021 € 993 miljoen. De aanwezige solvabiliteit bedraagt € 1.420 miljoen.

Voor de toelichting op de solvabiliteit in deze jaarrekening is de waardering van het beschikbaar eigen vermogen op basis van Solvency II relevant. Deze is in onderstaand overzicht nader toegelicht.

Eigen Vermogen ter dekking SCR	Totaal 2021	Totaal 2020
Eigen vermogen per 31 december op basis van BW2 Titel 9	1.452.048	1.558.731
Herwaardering Terreinen en gebouwen	9.835	8.394
Waardering technische voorziening op basis van best estimate - vorming risico marge	-31.105	-12.530
Vrijval voorziening "Niet kostendekkende premies	235.247	134.998
Vorming voorziening premierisico's	-220.790	-146.320
Discontering en overige	-5.368	-7.173
Eigen vermogen per 31 december op basis van Solvency II	1.439.867	1.536.100
Niet beschikbaar ter dekking Solvency Capital Requirement	-19.576	-20.395
Beschikbaar eigen vermogen per 31 december ter dekking SCR	**1.420.291**	**1.515.705**

Enkele reserves binnen de Menzis groep staan niet vrijelijk ter beschikking. Deze zijn in mindering gebracht van het eigen vermogen dat dient ter dekking van de SCR.

Niet beschikbaar ter dekking Solvency Capital Requirement	Totaal 2021	Totaal 2020
Menzis Zorgverzekeraar N.V./ Stichting Menzis Beheer, Statutaire reserve	14.536	15.327
Stichting MenzisFonds, Statutaire reserve	279	11
Stichting Zorgkantoor Menzis, Wettelijke reserve	4.761	5.057
	19.576	**20.395**

Alle vermogensbestanddelen, behoudens de hierboven genoemde reserves ten bedrage van € 19,6 miljoen, worden als TIER-1 vermogen aangemerkt.

De solvabiliteitsvereiste eind 2021 bedraagt € 993 miljoen (2020: € 994 miljoen) en heeft betrekking op de drie verzekeraars Menzis Zorgverzekeraar N.V., AnderZorg N.V., Menzis N.V. en de niet-verzekeraars binnen de Menzis Groep. Menzis hanteert een standaardmodel voor de berekening van de solvabiliteitskapitaaleis (Solvency Capital Requirement).

Opbouw van de Solvency Capital Requirement in miljoenen euro's	Totaal 2021	Totaal 2020
Marktrisico	222,5	116,9
Tegenpartijkrediet risico	35,6	44,6
Verzekeringstechnische risico	704,2	741,3
Diversificatie	-161,4	-110,5
Operationeel risico	192,3	201,4
Totaal Solvency Capital Requirement	**993,2**	**993,7**

Gegeven de SCR eind 2021 ad € 993 miljoen en het beschikbare eigen vermogen ter dekking van de SCR eind 2021 ad € 1.420 miljoen, voldoet Menzis aan de wettelijke solvabiliteitseis. De solvabiliteitratio van Menzis Groep bedraagt 143% (2020: 153%).

Menzis voert vanuit een gezonde financiële positie met continuïteit op de lange termijn, een stabiel en concurrerend premiebeleid. Menzis hecht daarbij aan een goede solvabiliteitsratio: de verhouding tussen de aanwezige solvabiliteit en de wettelijke vereiste solvabiliteit.

Voor de aansluiting van het geconsolideerd op het enkelvoudig eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting van de enkelvoudige jaarrekening.

8. Technische voorzieningen

Voor niet verdiende premies en lopende risico's	Niet kosten-dekkende premies	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	134.998	134.998	93.609
Dotatie	235.248	235.248	134.998
Vrijval	-134.998	-134.998	-93.609
Stand per 31 december	**235.248**	**235.248**	**134.998**

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte premies van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze voorziening wordt berekend op basis van schattingen van toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen en bedrijfskosten.

Voor te betalen schaden	Te betalen schaden	Afhandelingskosten	Voorschotten	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	1.838.933	13.784	-452.624	1.400.093	1.281.374
Betaalde schade	-1.661.889	-11.512	0	-1.673.401	-1.628.012
Dotatie	1.701.899	9.736	0	1.711.635	1.759.547
Verstrekt/verrekend	0	0	-35.207	-35.207	-12.816
Stand per 31 december	**1.878.943**	**12.008**	**-487.831**	**1.403.120**	**1.400.093**

De voorziening voor nog te betalen schaden betreft de kosten van nog uit te keren vergoedingen van behandelingen van verzekerden welke zijn gestart vóór balansdatum. De voorziening is opgebouwd uit een schatting van de na balansdatum nog te ontvangen declaraties en verminderd met de aan zorgverleners verstrekte kortlopende voorschotten en voorschotten voor reeds verrichte, nog niet gedeclareerde zorgverrichtingen en de verwachte opbrengsten van verhaal. De voorziening voor nog te betalen schaden heeft een overwegend kortlopend karakter en is gevormd op basis van ervaringscijfers verkregen uit statistische gegevens over 2021 en eerdere jaren. Er is zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve toereikendheidstoets uitgevoerd, waarbij is vastgesteld dat de technische voorziening toereikend is.

De voorziening voor te betalen schaden bevat een voorziening voor schadebehandelingskosten inzake de per balansdatum nog lopende schaden. Deze wordt bepaald op basis van de kosten van de afhandeling van de ziektekostendeclaraties.

De voorschotten op ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorginstellingen (GGZ) zijn voorschotten die verzekeraars hebben moeten verstrekken ter compensatie van liquiditeitstekorten bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen. De verstrekte voorschotten per instelling zijn maximaal gelijk aan de waarde van de verrichte zorg van instellingen verstrekt aan verzekerden van Menzis.

9. Voorzieningen

Voor pensioenen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	3.740	5.476
Onttrekkingen	-916	-1.218
Vrijval	-151	-536
Rente toevoegingen voorzieningen	-10	18
Stand per 31 december	**2.663**	**3.740**

De voorziening voor pensioenen betreft volledig de voorziening voor uitkeringsverplichtingen aan (oud) werknemers (VUT) en is gevormd ter voldoening van structurele verplichtingen uit hoofde van collectieve regelingen zoals opgenomen in de cao voor Zorgverzekeraars.

Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 0,9 miljoen (2020: € 1,0 miljoen).
Het middellange deel (langer dan één jaar en korter dan vijf jaar) bedraagt € 1,8 miljoen (2020: € 2,7 miljoen).
Het langlopende deel (langer dan vijf jaar) bedraagt € 0,0 miljoen (2020: € 0,0 miljoen).

Overige voorzieningen	Ziektekosten	Jubileum	Reorganisatie	Overige voorzieningen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	5.963	2.099	16.465	4.331	28.858	28.349
Onttrekkingen	-285	-110	-3.476	-2.846	-6.717	-10.274
Dotatie	0	0	1.202	2.259	3.461	10.474
Vrijval	-430	-310	0	-816	-1.556	-252
Rente toevoegingen voorzieningen	-191	-42	-193	-2	-428	561
Stand per 31 december	**5.057**	**1.637**	**13.998**	**2.926**	**23.618**	**28.858**

De voorzieningen zijn berekend op basis van de Solvency II risicovrije rentecurve van EIOPA per 30-11-2021.

Voor de pensioen-, ziektekosten-, jubileum-, reorganisatie- en overige voorziening(en) heeft een impactanalyse plaatsgevonden waarbij de berekende voorzieningen zijn afgezet tegen de Solvency II risicovrije rentecurve van EIOPA per 31-12-2021. De impact van de rentecurve per 31-12-2021 op de verschillende voorzieningen is beperkt en heeft derhalve geen effect op de stand van de opgenomen voorzieningen.

	Overige voorzieningen - ZKV	Overige voorzieningen - Jubileum	Overige voorzieningen - Reorganisatie	Overige voorzieningen - Overige	Totaal 2021	Totaal 2020
Kortlopend bedrag	326	117	2.749	2.365	5.557	7.661
Middellang lopend bedrag	1.135	693	7.118	491	9.437	9.871
Langlopend bedrag	3.596	827	4.131	70	8.624	11.326
	5.057	**1.637**	**13.998**	**2.926**	**23.618**	**28.858**

10. Schulden

Schulden uit directe verzekeringen

Dit betreffen schulden aan zorgverleners en verzekerden die direct voortvloeien uit hoofde van de Zorgverzekeringswet.

Schulden aan Zorginstituut Nederland

Dit betreft een schuld inzake de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten van € 0,04 miljoen (2020: € 10,0 miljoen) (looptijd langer dan één jaar) en een schuld inzake de Wet langdurige zorg van € 1,91 miljoen (2020: € 0,7 miljoen), totaal een schuld van € 1,95 miljoen. In de af te dragen bedragen Wlz heeft € 0,08 miljoen (2020: € 0,1 miljoen) betrekking op reeds ontvangen bedragen en € 0,69 miljoen (2020: € 0,6 miljoen) op nog te ontvangen bedragen van pgb-budgethouders. Daarnaast heeft € 0,25 miljoen betrekking op de nog te verrekenen overschrijding van de wettelijke reserve 2020 en € 0,85 miljoen op nog te betalen budgetten voor beheerskosten.

Overige schulden

Overige schulden	2021	2020
Nog te betalen kosten	10.190	11.095
Handelscrediteuren	2.807	0
Nog te betalen vakantiedagen	5.214	4.613
Belastingen en sociale premies	3.347	3.344
Pensioenpremie	1.367	1.516
Schulden beleggingen	3.979	1.806
Rekening courant derden	252	287
Overige	856	1.090
	28.012	**23.751**

De schulden beleggingen bestaan voornamelijk uit nog te betalen bedragen als gevolg van aangekochte beleggingen. De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

11. Overlopende passiva

Overlopende passiva	2021	2020
Vooruitontvangen bedragen	1.521	121
Overige	363	375
	1.884	**496**

De overlopende passiva hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Huurverplichtingen

Menzis Zorgverzekeraar N.V. heeft een resterende huurverplichting voor onroerende zaken van € 48 duizend. De totale huurverplichting heeft een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Leaseverplichtingen

Menzis Zorgverzekeraar N.V. heeft een gemiddelde jaarlijkse leaseverplichting voor het wagenpark van € 1,3 miljoen. De looptijd van de leaseovereenkomsten is gemiddeld 2,2 jaar. De totale leaseverplichting voor de resterende looptijd bedraagt € 2,9 miljoen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 1,1 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 1,8 miljoen.

Menzis Zorgverzekeraar N.V. heeft een gemiddelde jaarlijkse leaseverplichting voor ICT middelen van € 8,5 miljoen. De looptijd van de leaseovereenkomsten is gemiddeld 1,6 jaar voor ICT middelen. De totale leaseverplichting, voor de resterende looptijd bedraagt € 13,4 miljoen voor ICT middelen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 10,3 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 3,1 miljoen.

Bankgaranties

In verband met afgegeven bankgaranties bestaat nog een verplichting van € 37 duizend.

Terrorismeschaden

Coöperatie Menzis U.A. is aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. De Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden biedt herverzekeringsdekking voor aanspraken tot maximaal € 1 miljard per kalenderjaar. Dit is de gecombineerde maximumcapaciteit. De eerste layer hiervan (tot € 200 miljoen) betreft een gepoolde capaciteit, opgebouwd door de aangesloten verzekeraars. Het aandeel van Coöperatie Menzis U.A. in deze eerste layer bedraagt voor 2022 € 7,9 miljoen. Dit is tevens het maximumbedrag dat Coöperatie Menzis U.A. in enig jaar als gevolg van terrorisme aan eigen risico draagt, ongeacht of de schade als gevolg van terrorisme haar eigen polishouders of die van andere, bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden aangesloten verzekeraars, treft.

Overige verplichtingen

Er is een verplichting aangegaan voor sponsoring. Deze verplichting bedraagt € 0,2 miljoen. De verplichting kent een resterende looptijd tot en met 2022. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 0,2 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 0 miljoen.

Daarnaast zijn er overige verplichtingen aangegaan. Deze verplichtingen bedragen € 0,4 miljoen. De verplichtingen kennen een resterende looptijd tot en met 2023. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 0,4 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 0 miljoen.

Menzis investeert in de toekomst van de gezondheidszorg. Een deel van de aandelenportefeuille wenden we daarom aan voor beleggingen in de Nederlandse zorg. Coöperatie Menzis U.A. heeft zich hierbij gecommitteerd voor kapitaaldeelname in een zevental fondsen. Per balansdatum bedraagt de resterende verplichting € 16,6 miljoen. De hiervoor benodigde middelen worden vrijgemaakt vanuit de bestaande aandelenbeleggingen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 10,3 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 5,6 miljoen. Het gedeelte langer dan vijf jaar bedraagt € 0,7 miljoen.

Vecozo B.V.

In de aandeelhoudersvergadering van Vecozo B.V. is besloten leningen te verstrekken aan Vecozo B.V. tot maximaal € 4.5 miljoen. Het aandeel van Menzis Participaties B.V. bedraagt € 0,8 miljoen.

Fiscale eenheid

Binnen Menzis maken bepaalde entiteiten deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en vennootschapsbelasting. Binnen een fiscale eenheid omzetbelasting zijn alle gevoegde maatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelasting die door de fiscale eenheid omzetbelasting is verschuldigd en binnen een fiscale eenheid vennootschapsbelasting zijn alle dochtermaatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting die door de fiscale eenheid is verschuldigd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op donderdag 24 februari is Rusland een oorlog gestart tegen Oekraïne. De gevolgen voor de Oekraïense bevolking zijn verschrikkelijk. Menzis leeft mee met iedereen die hierdoor, op welke manier dan ook, getroffen is.

Als reactie op de oorlog is er inmiddels een zwaar sanctiepakket opgelegd door Westerse landen aan Rusland. Deze opgelegde sancties hebben ook impact op Menzis. In onze beleggingsportefeuille is een belang van afgerond € 260.000 (per ultimo 2021) opgenomen gerelateerd aan Russische bedrijven. Menzis heeft geen Russische staatsobligaties in portefeuille, omdat Menzis op basis van eerdere EU sancties Rusland uitsluit. De belangen in de Russische bedrijven zullen de komende tijd naar verwachting sterk afgewaardeerd moeten worden. De Raad van Bestuur heeft besloten de belangen in de Russische bedrijven te verkopen. Dit wordt uitgevoerd zodra de handelsbeperkingen voor buitenlandse investeerders zijn opgeheven. De directe financiële impact voor het Menzis concern is niet materieel.

De toenemende onzekerheid rondom de situatie in de Oekraïne is bepalend voor de financiële markten en heeft negatieve impact op bijvoorbeeld Europese beurzen en daarmee op de rendementsportefeuille van Menzis. Naast de financiële impact zijn we alert op het gebied van cybersecurity; de dreiging dat Russische hackers (grote) Nederlandse bedrijven in problemen willen brengen nemen wij zeer serieus. Dit specifieke onderwerp heeft dan ook onze verhoogde aandacht.

2.7 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021

12. Technische rekening schadeverzekering

Het technische resultaat schadeverzekering heeft betrekking op de branche ziektekosten.

Het groepsresultaat na belastingen over 2021 komt uit op € -106,7 miljoen (2020: € -41,1 miljoen). In het resultaat 2021 is € 235,2 miljoen verwerkt ten laste van het resultaat in verband met de lager vastgestelde premie 2021 ten opzichte van de kostprijs van de premie (technische voorziening premie). Het resultaat 2021 bestaat uit het resultaat van het verzekeringsbedrijf ('technisch resultaat') van € -160,6 miljoen (2020: € -39,5 miljoen) en het resultaat uit met name beleggingen ('niet-technisch resultaat') van € 53,9 miljoen (2020: € -1,5 miljoen)

Het technisch resultaat 2021 van € -160,6 miljoen bestaat uit het behaalde technisch resultaat basisverzekeringen van € -177,6 miljoen en aanvullende verzekeringen van € 17,0 miljoen.

De opbrengsten uit premies en bijdragen, onderdeel van het technisch resultaat, kwamen in 2021 uit op € 6.340,9 miljoen (2020: € 6.630,2 miljoen). Dit is een daling van € 289,3 miljoen of 4,4%. De bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds is met € 203,4 miljoen gedaald ten opzichte van voorgaand jaar naar € 3.522,8 miljoen (2020: € 3.726,2 miljoen).

Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Daling van de bruto premie van totaal € 25 miljoen ondanks de premiestijging in 2021. De premiestijging ten opzichte van 2020 van Menzis Basis bedraagt bijna 6% (€ 1.476 > € 1.560) en Anderzorg bijna 6% (€ 1.320 > € 1.392). De daling wordt veroorzaakt door de afname van het aantal verzekerden (ca. 147.000). In de daling van de bruto premie is een afname inbegrepen van verstrekte kortingen van € 9,6 miljoen;
- Afname bijdragen Zorgverzekeringsfonds met name door het afgenomen aantal verzekerden in 2021 (€ 203,4 miljoen). Inbegrepen zijn de te verwachten baten inzake de solidariteitsregeling/ catastroferegeling ad € 260,7 miljoen.

De mutatie technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's 2021 heeft betrekking op enerzijds de vrijval van in 2020 gevormde NKP voorziening ad € 135,0 miljoen en anderzijds de in 2021 gevormde NKP voorziening van € 235,3 miljoen in verband met de premiestelling 2022. De NKP voorziening ad € 235,3 miljoen is gebaseerd op de najaarscampagne 2021/2022 (herijking begroting 2022). In 2022 zal dit bedrag vrijvallen ten gunste van het resultaat 2022.

De schaden, ook onderdeel van het technisch resultaat, zijn € 149,6 miljoen lager in 2021, € 6.327,6 miljoen (2020: € 6.477,2 miljoen). Door de afname van het aantal verzekerden met 17% is deze post lager dan in 2020. De gemiddelde zorgkosten per verzekerde voor schadejaar 2021 zijn wel toegenomen met 2,9% ten opzichte van het schadejaar 2020 door de zorginflatie.

De schaden eigen rekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Technische rekening schadeverzekering	ZVW	Aanvullend	Totaal 2021	Totaal 2020
Verdiende premies en bijdragen eigen rekening				
Bruto premies	2.452.074	482.501	2.934.575	2.959.897
Bijdrage uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen	3.522.819	0	3.522.819	3.726.180
Uitgaande herverzekeringspremies	-16.260	0	-16.260	-14.458
Mutatie technische voorziening niet verdiende premies en lopende risico's	-100.249	0	-100.249	-41.389
	5.858.384	482.501	6.340.885	6.630.230
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	0	0	0	0
Overige technische baten eigen rekening	400	17	417	460
Schaden eigen rekening				
Bruto schaden	-5.892.959	-412.092	-6.305.051	-6.359.470
Herverzekeringsschade	15.672	0	15.672	13.810
Mutatie technische voorziening schade en lopende uitkeringen	-33.292	-4.938	-38.230	-131.536
	-5.910.579	-417.030	-6.327.609	-6.477.196
Bedrijfskosten				
Acquisitiekosten	-25.347	-12.141	-37.488	-44.683
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen	-97.974	-35.844	-133.818	-143.227
	-123.321	-47.985	-171.306	-187.910
Overige technische lasten eigen rekening	-2.483	-515	-2.998	-5.095
Resultaat technische rekening schadeverzekering	**-177.599**	**16.988**	**-160.611**	**-39.511**

13. Verdiende premies en bijdragen eigen rekening

Bruto premies

Op de bruto premies is € -0,4 miljoen (2020: € 10,4 miljoen) in mindering gebracht in verband met het risico van oninbaarheid. Verzekerden zijn ingezeten van Nederland of woonachtig in Nederland waardoor de omzet valt toe te rekenen aan Nederland.

Bijdragen uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen

In de bijdragen eigen rekening is een bedrag ad € 260,7 miljoen opgenomen conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw) en solidariteitsregeling. Hiervan heeft € 35,3 miljoen betrekking op 2020.

14. Toegerekende opbrengst uit beleggingen

De Toegerekende Opbrengst uit Beleggingen (TOB) is gebaseerd op de gemiddelde hoogte van de technische voorzieningen voor te betalen schaden verminderd met de voorschotten onder aftrek van de vorderingen op het Zorginstituut Nederland uit hoofde van de bijdragen uit het Zorgverzekeringsfonds van het huidig boekjaar, berekend tegen een gemiddeld 1-maands Euribor. Indien de Euribor negatief is zal geen toerekening plaats vinden. De toegerekende opbrengst uit beleggingen wordt toegepast door alle verzekeraars van Menzis. Voor het jaar 2021 bedraagt het rekenpercentage -0,56% (2020: -0,50%), wat betekent dat er in 2021 geen opbrengst uit beleggingen aan de technische rekening wordt toegerekend.

15. Overige technische baten en lasten eigen rekening

Onder de overige technische baten en lasten worden verwerkt de direct met het verzekeringsbedrijf samenhangende technische baten en lasten welke niet onder de verdiende premie en bijdragen eigen rekening of schaden eigen rekening vallen.

Overige technische baten	2021	2020
Mutatie voorziening overige debiteuren	0	121
Formele materiële controle	0	316
Overige technische baten	417	23
	417	**460**

Overige technische lasten	2021	2020
Coulance	514	322
Mutatie voorziening overige debiteuren	1.776	3.032
Formele materiële controle	85	0
Overige technische lasten	623	1.741
	2.998	**5.095**

16. Schaden eigen rekening

Schaden uitloop

Het duurt meerdere jaren voordat een schadejaar definitief is afgewikkeld, waardoor in de jaren na boekjaar (t) onder meer als gevolg van correcties en herdeclaraties zogenaamde uitloopresultaten ontstaan.

In onderstaand overzicht is de uitloop van de bruto cumulatieve uitkeringen en (een schatting van) de bruto cumulatieve claims weergegeven. In de bruto cumulatieve claims is de verwachte teruggave inzake overfinanciering opgenomen.

De negatieve technische voorziening voor te betalen schade oude jaren betreffen nog terug te vorderen schaden FMC, plafondoverschrijdingen en verhaal.

Bruto cumulatieve uitkeringen						
	Oude jaren	2018	2019	2020	2021	Totaal
Ultimo schadejaar	56.122.955	4.406.324	4.733.283	4.728.237	4.629.577	81.333.803
Eén jaar later	57.877.537	6.082.657	6.336.057	6.387.892		
Twee jaar later	57.886.873	6.095.757	6.323.291			
Drie jaar later	57.885.076	6.100.518				
Vier jaar later	57.892.525					
Schatting bruto cumulatieve claims						
	Oude jaren	2018	2019	2020	2021	Totaal
Ultimo schadejaar	57.997.031	6.135.234	6.400.540	6.497.533	6.320.087	83.212.746
Eén jaar later	58.068.548	6.238.119	6.392.800	6.537.050		
Twee jaar later	58.010.026	5.989.688	6.363.173			
Drie jaar later	58.003.683	5.980.474				
Vier jaar later	58.011.962					
Te betalen schaden	**119.437**	**-120.044**	**39.882**	**149.158**	**1.690.510**	**1.878.943**
Bij: Afhandelingskosten	91	29	295	1.029	10.564	12.008
Af: Voorschotten	0	0	0	0	-487.831	-487.831
Totaal Technische Voorziening voor te betalen schaden	**119.528**	**-120.015**	**40.177**	**150.187**	**1.213.243**	**1.403.120**

Onder de schaden eigen rekening is € 16,4 miljoen (2020: € 17,2 miljoen) opgenomen aan betaalde schadeafwikkelingskosten.

In de schade eigen rekening van 2021 is een bedrag ad € 218,2 miljoen opgenomen voor schadejaar 2021 conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw). Voor schadejaar 2020 is er een bedrag ad € 3,0 miljoen opgenomen.

17. Bedrijfskosten

Bedrijfskosten	2021	2020
Acquisitiekosten	37.488	44.683
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen		
Personeelskosten	107.705	113.776
Beheerskosten	24.243	27.485
Afschrijvingen	1.870	1.966
	133.818	143.227
	171.306	**187.910**

Acquisitiekosten

Hieronder is € 23,7 miljoen (2020: € 29,3 miljoen) aan betaalde provisie opgenomen.

Personeelskosten	2021	2020
Lonen en salarissen	64.224	64.356
Pensioenlasten	11.305	10.841
Sociale lasten	8.944	9.307
Overige personeelskosten	23.232	29.272
	107.705	**113.776**

Voor de personeelskosten van niet verzekeringsactiviteiten wordt verwezen naar de toelichting bij de andere lasten.

Onder de *overige personeelskosten* zijn opgenomen de kosten voor inleen van personeel (2021: € 17,9 miljoen; 2020: € 18,4 miljoen).

Het gemiddeld aantal medewerkers (fte), allen werkzaam in Nederland, was in 2021: 1.423 fte (2020: 1.466 fte). De onderverdeling naar clusters is als volgt:

	2021	2020
Staf	104	112
Bedrijfsdiensten & Control	153	133
Informatie voorziening	313	320
Zorg	232	215
Commercie	98	107
Klant & Operations	423	472
Zorgkantoor	100	107
Totaal aantal fte's	**1.423**	**1.466**

Pensioenlasten

Menzis Zorgverzekeraar N.V. kent in 2021 een pensioenregeling, gebaseerd op middelloon, voor haar medewerkers die is ondergebracht bij SBZ Pensioen. Met ingang van 1 januari 2022 wordt de pensioenregeling aangepast naar een beschikbare-premieregeling. De overgang naar de beschikbare premieregeling heeft nagenoeg alleen gevolgen voor de medewerkers. Er wordt een afgesproken premie betaald en SBZ belegt die premie om pensioen op te bouwen. Tot en met 2021 werd er een pensioentoezegging gedaan en werd de daarvoor benodigde premie berekend. SBZ voert de pensioenregeling uit voor de medewerkers van organisaties die opereren op het terrein van de zorgverzekering of die daarmee zijn verwant en die zich hebben aangesloten bij SBZ. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen Menzis en SBZ. Een aantal belangrijke kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement, welke van toepassing zijn tot en met 31 december 2021, zijn hieronder nader toegelicht:

- De feitelijke premie wordt vastgesteld op basis van een berekening gebaseerd op actuariële grondslagen (waaronder interest, sterfte, opslag voor toekomstige kosten). In 2022 wordt de premie in de CAO overeengekomen.
- Afhankelijk van de financiële positie van SBZ kan er een korting worden verleend op de feitelijke premie of de feitelijke toeslagkoopsom. Met ingang van 2022 niet meer van toepassing.
- Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks op 1 januari toeslag verleend van maximaal de stijging van het prijsindexcijfer. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. In afwijking op het voorgaande wordt op de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers jaarlijks op 1 januari een toeslag verleend conform het in de CAO overeengekomen percentage van de loonontwikkeling vanaf 2 januari in het daaraan voorafgaande jaar tot en met genoemde 1 januari. In een beschikbare premieregeling is indexatie niet aan de orde. Wel blijft voorlopig de mogelijkheid van indexatie van het pensioen dat is opgebouwd onder de middelloonregeling t/m 2021)
- De werkgever kan geen aanspraak maken op vermogensoverschotten in SBZ. Met ingang van 2022 niet meer van toepassing.
- Bij onderdekking respectievelijk een reservetekort volgt het pensioenfonds de daarop betrekking hebbende procedures zoals voorgeschreven in de Pensioenwet. Met ingang van 2022 niet meer van toepassing.

De beleidsdekkingsgraad van SBZ bedraagt op 31 december 2021 op basis van de UFR-methode 112,1% (31 december 2020 101,7%).

De pensioenpremies over 2021 zijn ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Beloningsparagraaf

Wij voeren een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met onze strategie, risicobereidheid, doelstellingen en waarden. Hierbij wordt rekening gehouden met de langetermijnbelangen van de organisatie, de relevante (inter)nationale context en het maatschappelijk draagvlak.

Beloningsbeleid
Uitgangspunt is dat Menzis marktconform beloont binnen de geldende wettelijke regelingen. Dat wil zeggen dat het beloningsniveau gelijk is aan de mediaanbeloning van vergelijkbare functies in de referentiemarkt, voor zover passend binnen het voor de sector vastgestelde beloningsmaximum.
Om recht te doen aan het publieke karakter van de Menzis activiteiten en ook de privaat georganiseerde activiteiten binnen de complexe financiële sector is in de Wnt met betrekking tot de beloning van topfunctionarissen gekozen voor een gemengde referentiemarkt. De referentiemarkt wordt bepaald door een gelijke weging van de (semi)publieke sector en de zakelijke (financiële) dienstverlening.

Het beloningsbeleid van Menzis kent geen regeling voor een variabele beloning. Het beleid omvat verder het volgende:

- Toepassing Cao voor de zorgverzekeraars. Voor de topfunctionarissen die boven Cao worden beloond, zijn de afspraken vastgelegd in een individuele overeenkomst.
- Secundaire personeelsregelingen conform de Menzis regelingen.
- Pensioenregeling conform de Cao (uitgevoerd door bedrijfstakpensioenfonds SBZ Pensioen);
- Branche brede pensioenspaarregeling voor salarisdeel boven € 112.189.
- Het beloningsniveau is gekoppeld aan de functiezwaarte volgens een erkend systeem van functiewaardering.
- Voor tweede echelon functionarissen eindverantwoordelijk voor de sleutelfuncties (risk, compliance, internal audit, actuariaat) geldt hetzelfde beloningsbeleid als voor overige medewerkers.

Het beloningsbeleid voor de gehele organisatie voldoet aan de verschillende wettelijke regelingen, waaronder de Wet op het financieel toezicht (Wft), Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) en de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo).

Excedent-regeling pensioenen
Met ingang van 2021 is het maximum salaris waarover reguliere pensioenopbouw bij het pensioenfonds SBZ plaatsvindt gemaximeerd op € 112.189 per jaar. Voor dat deel van de salarissen dat uitstijgt boven de € 112.189 per jaar kan worden deelgenomen in een branche brede netto pensioenspaarregeling.

Remuneratieverslag van de SBR-commissie

De Selectie-, benoeming- en remuneratiecommissie (SBR-commissie) bestaat sinds 1 januari 2021 uit de commissarissen Scheele (voorzitter) en Van Lieshout en vergaderde in 2021 driemaal. De SBR-commissie bereidt onder meer de besluitvorming van de RvC voor omtrent:

- Het beloningsbeleid voor bestuurders en commissarissen.
- De beloning van individuele leden van de Raad van Bestuur.
- De goedkeuring van het beleid van de Raad van Bestuur met betrekking tot de beloning van de overige leden van de Directieraad en voor de tweede echelon functionarissen eindverantwoordelijk voor de sleutelfuncties.
- De goedkeuring van de beginselen van het organisatie brede beloningsbeleid voor de medewerkers van Menzis.

De commissie doet dat op basis van de taken en bevoegdheden, zoals vastgelegd in het Reglement SBR-commissie.

Besluitvorming

In de RvC (voorbereid door de SBR-commissie) is besloten en/of vastgesteld dat:

- De beloning 2021 van de commissarissen, bestuurders en overige topfunctionarissen in de zin van de Wnt van Menzis voldoet aan de Wnt-normen.
- Er geen sprake is van enige vorm van variabele beloning binnen Menzis.
- Per 1 januari 2021 de beloning van de bestuurders wordt verhoogd in lijn met de indexatie van de geldende Wnt-norm en daarmee binnen de nieuwe Wnt-norm blijft.
- Het salaris van de CEO per 1 januari 2021 bedraagt € 277.663 en is 93% van de Wnt-norm. Inclusief fiscale bijtelling van de leaseauto ligt de beloning ook onder de Wnt-norm.
- Het salaris voor de huidige CEO per 1 januari 2022 wordt verhoogd met 2,9%.
- De beloning voor de aankomende CEO per 1 mei 2022 op jaarbasis bedraagt €290.700 en is 95% van de Wnt-norm.
- Het salaris van de CFRO per 1 januari 2021 bedraagt € 267.300 en is 90% van de Wnt-norm. Inclusief fiscale bijtelling van de leaseauto ligt de beloning onder de Wnt-norm.
- Het salaris voor de CFRO per 1 januari 2022 bedraag €275.400 en is 90% van de Wnt-norm.
- De beloning voor commissarissen per 1 januari 2022 wordt verhoogd met 2,9%.

Deskundigheid

De SBR-commissie voert haar werkzaamheden uit op basis van de taken en bevoegdheden zoals vastgelegd in het Reglement SBR-commissie. De commissieleden hebben op grond van eerdere functies en rollen in bestuurs- en/of toezichthoudende organen ruime kennis- en ervaring in beleid en instrumenten met betrekking tot arbeidsvoorwaarden en beloning.

Ontwikkelingen Wnt

Per 1 januari 2013 is de Wnt van kracht geworden. Dat betekent dat de beloning volgens uitgangspunten van Menzis (van toepassing voor Coöperatie Menzis U.A., Menzis Zorgverzekeraar N.V., Anderzorg N.V., Menzis N.V. en Stichting Zorgkantoor Menzis), waar nodig, aan de bovenkant wordt begrensd door de maximum Wnt-norm in de zorgverzekeraarsbranche.

Menzis valt als zorgverzekeraar binnen het regime met een sectoraal bezoldigingsmaximum. Voor het kalenderjaar 2021 bedraagt de sectorale bezoldigingsnorm voor zorgverzekeraars € 297.000 aan beloning, inclusief belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen, vermeerderd met de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn, bestaande uit ten hoogste het voor de betreffende topfunctionaris vastgestelde bedrag aan werkgeversbijdrage in de premie voor de reguliere pensioenafspraken van de geldende pensioenregelingen (ook de in de sector afgesproken pensioenspaarregeling voor het salarisdeel boven € 112.189).

In de Wnt is geregeld dat de bezoldiging van commissarissen is gerelateerd aan het voor de organisatie geldende bezoldigingsmaximum. Daarbij is bepaald dat de beloning van een lid van de RvC maximaal 10% van de voor de sector geldende norm plus werkgeversdeel van de pensioenpremie mag zijn. Voor een voorzitter RvC geldt een maximum van 15%.

Voor het jaar 2022 geldt een sectorale bezoldigingsnorm van € 306.000. Voor de overige beloningscomponenten verandert er niets.

Uitgekeerde beloning 2021

Raad van Commissarissen

Op basis van de Wnt wordt de maximum bezoldiging voor leden van de Raad van Commissarissen gemaximeerd op 15% en 10%, voor respectievelijk de voorzitter en overige leden, van het bezoldigingsmaximum voor de organisatie. Dit betekent dat de bezoldiging van commissarissen (exclusief BTW) wordt gerelateerd aan de maximum jaarbeloning vermeerderd met het werkgeversdeel beloningen betaalbaar op termijn (van de voorzitter). De maximale bezoldigingsnorm is voor de voorzitter gesteld op € 56.588 (2020: € 54.673) en voor leden op € 37.725 (2020: € 36.449). Voor het jaar 2021 wordt voldaan aan deze bezoldigingsnorm.

Per 1 januari 2021 is mevrouw van Asselt afgetreden. Mevrouw Cuppen is per 1 januari toegetreden tot de RvC. Per 1 april is mevrouw Becker toegetreden tot de RvC.

2021									
Functie(s)	Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten-vergoedingen	Werkgeversdeel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
					€	€	€	€	€
Voorzitter	prof. dr. P.A.H. van Lieshout *			0 fte - 12 mnd	43				
Lid, voorzitter ARC Commissie	drs. J.M.A. Kemna *			0 fte - 12 mnd	35				
Lid	drs. T.J.A.M. Cuppen *	1-1-2021		0 fte - 12 mnd	28				
Lid	ir. M.T.J.Y. Becker *	1-4-2021		0 fte - 7 mnd	21				
Lid	T. Rinsema *			0 fte - 12 mnd	28				
Lid	prof. dr. F. Scheele *			0 fte - 12 mnd	28				

* Deze toezichthoudende topfunctionaris verricht werkzaamheden voor de volgende entiteiten: Coöperatie Menzis U.A, Menzis Zorgverzekeraar N.V., Anderzorg N.V., Menzis N.V. en Stichting Zorgkantoor Menzis.

2020									
Functie(s)	Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten-vergoedingen	Werkgevers-deel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
					€	€	€	€	€
Voorzitter	prof. dr. P.A.H. van Lieshout *1			0 fte - 12 mnd	41				
Lid, voorzitter GRC Commissie	drs. J.M.A. Kemna *1			0 fte - 12 mnd	34				
Lid	drs. M.B.T. Molenaar *1		1-6-2020	0 fte - 5 mnd	11				
Lid	drs. C.S.M. van Asselt *1			0 fte - 12 mnd	28				
Lid	T. Rinsema *1			0 fte - 12 mnd	28				
Lid	prof. dr. F. Scheele *1			0 fte - 12 mnd	28				

Bestuurders en directeuren

In 2020 is opnieuw beoordeeld welke functionarissen binnen Menzis worden aangemerkt als topfunctionaris in het kader van de Wnt. Vanaf 2020 worden naast de leden Raad van Bestuur alleen de directeuren aangemerkt en verantwoord als topfunctionarissen in de zin van de Wnt. Zij zijn de hoogste ondergeschikte personen aan de RvB en kennen een beloning die is afgeleid van de Wnt-nomen. Bij alle anderen binnen Menzis wordt de beloning vastgesteld op basis van de Cao voor de zorgverzekeraars.

Mevrouw Agterdenbos is per 1 maart 2021 benoemd tot directeur Zorg. Zij volgt hiermee de heer Van Eijck op.

2021									
Functie(s)	Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten-vergoedingen	Werkgeversdeel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
					€	€	€	€	€
Voorzitter Raad van Bestuur	drs. R. Wenselaar *1			1 fte - 12 mnd	278		80	9	
CFRO/Lid Raad van Bestuur	drs. H.J. Sloots AAG *1			1 fte - 12 mnd	267		55	12	
Directeur Informatievoorziening	ir. N.M.J. Pijnenburg *1			1 fte - 12 mnd	194		46	11	
Directeur Klant & Operations	mr. M.F.M. Fieten MCM *1			1 fte - 12 mnd	201		46	7	
Directeur Commercie	drs. H.G.J. Rotteveel *1			1 fte - 12 mnd	202		51	6	
Directeur Zorg	drs. E. Agterdenbos *1	1-3-2021		1 fte - 10 mnd	169		38	8	

* Deze leidinggevende topfunctionaris in de zin van de Wnt verricht werkzaamheden voor de volgende entiteiten: Coöperatie Menzis U.A, Menzis Zorgverzekeraar N.V., Anderzorg N.V., Menzis N.V. en Stichting Zorgkantoor Menzis.

2020									
Functie(s)	Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten-vergoedingen	Werkgeversdeel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
					€	€	€	€	€
Voorzitter Raad van Bestuur	drs. R. Wenselaar *1			1 fte - 12 mnd	270		75	9	
CFRO/Lid Raad van Bestuur	drs. H.J. Sloots AAG *1			1 fte - 12 mnd	246		47	12	
Directeur Zorg	drs. J.P.J. van Eijck MBA *1		1-9-2020	1 fte - 8 mnd	131		26	1	
Directeur Klant & Operations	drs. H.J. Setz - Bakker *1		1-3-2020	1 fte - 2 mnd			8		53
Directeur Klant & Operations	mr. M.F.M. Fieten MCM *1	1-4-2020		1 fte - 9 mnd	152		33	5	
Directeur Commercie	drs. H.G.J. Rotteveel *1			1 fte - 12 mnd	200		48	6	
Directeur Informatievoorziening	D. van de Wetering *1		1-5-2020	1 fte - 4 mnd	74		16	4	
Directeur Informatievoorziening	drs. H.A. Fokkema *1	20-4-2020	1-10-2020	1 fte - 5,36 mnd	55		11	2	
Directeur Informatievoorziening	ir. N.M.J. Pijnenburg *1	1-10-2020		1 fte - 3 mnd	48		11	2	

Openbaarmakingsregime voor reguliere functionarissen

Voor reguliere functionarissen valt Menzis binnen het openbaarmakingsregime (regime 3). Indien een functionaris op jaarbasis een bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de vastgestelde ministeriële norm van € 216.000 (2020: € 201.000) wordt de bezoldiging gepubliceerd. In 2021 zijn geen bezoldigingen uitgekeerd aan reguliere functionarissen hoger dan de vastgestelde ministeriële norm van € 216.000.

2020									
Functie(s)		Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten-vergoedingen	Werkgeversdeel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
					€	€	€	€	€
Accountmanager				0,74 fte - 12 mnd	99		43	10	
Leidinggevende			1-2-2020	1 fte - 1 mnd	24		4		

De uitgekeerde bezoldiging voor bovengenoemde functionarissen in 2020 is gebaseerd op bestaande oude beloningsafspraken en werd derhalve gerespecteerd.

Beheerskosten	2021	2020
Automatiseringskosten	13.265	14.397
Huisvestingskosten	4.438	5.231
Kantoorkosten	1.889	2.941
Telefonie	1.123	1.026
Communicatie	125	134
Overige beheerskosten	3.403	3.756
	24.243	**27.485**

Onder de huisvestingskosten is € 4,2 miljoen (2020: € 4,1 miljoen) opgenomen voor huurlasten, waarvan de opbrengsten aan terreinen en gebouwen zijn toegerekend. De daaraan gerelateerde baten zijn verantwoord onder de opbrengst uit terreinen en gebouwen.

Onder de overige beheerskosten zijn tevens de accountantskosten opgenomen. Deze zijn als volgt samengesteld:

Accountantskosten	2021	2020
Controle van de jaarrekening	1.325	1.468
Andere controle opdrachten	390	347
Fiscale adviesdiensten	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
	1.715	**1.815**

De totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

18. Opbrengsten uit beleggingen

Overige beleggingen	2021	2020
Gerealiseerde winst op beleggingen	27.071	49.569
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-6.274	-7.390
Totaal gerealiseerd resultaat	***20.797***	***42.179***
Niet gerealiseerde winst op beleggingen	84.900	54.591
Niet gerealiseerd verlies op beleggingen	-41.240	-108.081
Totaal niet gerealiseerd resultaat	***43.660***	***-53.490***
Opbrengst uit overige beleggingen	16.205	15.578
Waardevermindering van beleggingen	-17.526	0
Beheerskosten en rentelasten	-4.806	-4.136
Totaal overige beleggingen	***-6.127***	***11.442***
Totaal opbrengst beleggingsportefeuilles	**58.330**	**131**
Opbrengst uit terreinen en gebouwen	5.200	5.029
	63.530	**5.160**

Onder de opbrengst uit terreinen en gebouwen is € 4,2 miljoen opgenomen voor de aan terreinen en gebouwen toegerekende huuropbrengsten (2020: € 4,1 miljoen). De daaraan gerelateerde lasten zijn verantwoord onder de huisvestingskosten (huur).

De opbrengst uit overige beleggingen bestaat uit directe beleggingsopbrengsten, zoals ontvangen interest en ontvangen dividenden, alsmede de (on)gerealiseerde waarde mutaties van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De waardevermindering van beleggingen ten opzichte van 2020 wordt veroorzaakt door de (on)gerealiseerde waarde mutaties van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) die in 2021 € -17,5 miljoen bedraagt (2020: € -3,9 miljoen). Het resultaat van de afgeleide financiële instrumenten zat in 2020 in de post Opbrengst uit overige beleggingen.

Het gerealiseerde resultaat op beleggingen bedraagt in 2021 € 20,8 miljoen (2020: € 42,2 miljoen) en bestaat uit de gerealiseerde winsten en verliezen op de verkooptransacties in aandelen, obligaties en, geldmarktinvesteringen. Het ongerealiseerde resultaat op beleggingen bedraagt in 2021 € 43,7 miljoen (2020: € -53,5 miljoen) en bestaat uit de ongerealiseerde winsten en verliezen op de verkooptransacties in aandelen, obligaties en geldmarktinvesteringen.

Daarnaast zijn er geen opbrengsten uit beleggingen die betrekking hebben op de verhouding met groepsmaatschappijen.

19. Andere baten

Andere baten	2021	2020
Bijdrage Beheerskosten	26.751	26.217
Heffingsrente en rente overfinanciering	0	307
Overige rente	518	72
Rente ZINL	0	114
Opbrengst niet-verzekeringsactiviteiten	451	429
Andere baten	898	0
	28.618	**27.139**

De bijdrage beheerskosten bestaan uit de bijdragen uit de ter beschikking gestelde budgetten voor beheerskosten voor de Wet langdurige zorg voor Stichting Zorgkantoor Menzis.

20. Andere lasten

Andere lasten	2021	2020
Personeelskosten	18.032	16.634
Rente toevoeging voorzieningen	0	579
Bankrente	3.620	2.893
Rente hypotheek	0	2
Overige rente	24	0
Rente ZINL	1.176	3
Afschrijving gebouwen	1.593	1.579
Overige andere lasten	13.775	12.158
	38.220	**33.848**

Personeelskosten

De personeelskosten van de niet-verzekeraar zijn als volgt opgebouwd:

	2021	2020
Lonen en Salarissen	10.660	9.594
Pensioenlasten	1.879	1.609
Sociale lasten	1.485	1.382
Overige personeelskosten	4.008	4.049
	18.032	**16.634**

Het personeel is in loondienst bij Menzis zorgverzekeraar N.V. De personeelskosten van de niet-verzekeraar betreft de kosten van personeelsleden die diensten verrichten voor Stichting Zorgkantoor Menzis. De onderverdeling van het gemiddelde aantal medewerkers, allen werkzaam in Nederland, wordt toegelicht op pagina 137.

Pensioenlasten

Voor de toelichting op pensioenlasten van Menzis zorgverzekeraar N.V. wordt verwezen naar pagina 138. De pensioenpremies over 2021 zijn ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Onder de *overige personeelskosten* zijn opgenomen de kosten voor inleen van personeel (2021: € 2,9 miljoen; 2020: € 2,7 miljoen).

Onder de overige andere lasten zijn de kosten voor niet-verzekeringsactiviteiten opgenomen:

Kosten van niet verzekeringsactiviteiten	2021	2020
Huisvestingskosten	2.511	1.746
Projecten vanuit Stichting MenzisFonds	-145	294
Automatiseringskosten	2.205	2.154
Projecten vanuit het Zorgkantoor	2.437	1.940
Kantoorkosten	312	433
Afschrijvingskosten op (im)materiële vaste activa	4.674	2.146
Kosten Telefonie	187	152
Overige	1.594	3.293
	13.775	**12.158**

21. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Voor de fiscale eenheid Menzis Holding B.V. bestaan compensabele verliezen van € 8,9 miljoen. Vanwege de mate van onzekerheid over de mogelijk toekomstige realiseerbaarheid van deze compensabele verliezen, zijn deze op nihil gewaardeerd. In verband met deze compensabele verliezen is de verschuldigde belasting nihil.

Daarnaast heeft Coöperatie Menzis U.A. fiscaal te verrekenen verliezen ter grootte van € 94 duizend (belastingjaar 2021). Vanwege de mate van onzekerheid over de mogelijk toekomstige realiseerbaarheid van deze compensabele verliezen, zijn deze op nihil gewaardeerd.

Resultaat na belastingen

Voor de aansluiting van het geconsolideerde op het enkelvoudige resultaat wordt verwezen naar de toelichting op het resultaat in de enkelvoudige jaarrekening.

3 Enkelvoudige jaarrekening 2021

Coöperatie Menzis U.A.

3.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2021

(na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)					
ACTIVA			**2021**		**2020**
Beleggingen	**1**				
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		1.393.999		1.502.042	
			1.393.999		**1.502.042**
Overige activa	**2**				
Liquide middelen		120		128	
			120		**128**
Totaal activa			**1.394.119**		**1.502.170**

PASSIVA			**2021**		**2020**
Eigen vermogen	**3**				
Overige reserves		1.393.113		1.501.162	
			1.393.113		**1.501.162**
Schulden	**4**				
Overige schulden		1.006		1.008	
			1.006		**1.008**
Totaal passiva			**1.394.119**		**1.502.170**

3.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2021

(in duizenden euro's)				
		2021		2020
NIET-TECHNISCHE REKENING				
Resultaat technische rekening schadeverzekering		**0**		**0**
Opbrengsten uit beleggingen	**5**			
Opbrengst uit deelnemingen		-108.043	-41.327	
		-108.043		**-41.327**
Waardevermindering van beleggingen		0	0	
Andere lasten	6	-6		-8
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		**-108.049**		**-41.335**
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		**0**		**0**
Resultaat na belastingen		**-108.049**		**-41.335**

3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

Voor de waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar hetgeen onder de toelichting bij de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening is opgenomen.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen met invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid worden gewaardeerd tegen netto-vermogenswaarde of lagere bedrijfswaarde. Deelnemingen waarbij geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid uitgeoefend wordt, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere markwaarde. Indien de waarde van een niet-geconsolideerde deelneming die op netto-vermogenswaarde wordt gewaardeerd negatief wordt, wordt voor het aandeel in die deelneming alleen een voorziening gevormd indien en voor zover in wordt gestaan voor de schulden van de deelneming of de feitelijke verplichting bestaat om de deelneming in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen. Een voorziening wordt dan gevormd onder de overige voorzieningen. Indien er geen feitelijke verplichting bestaat, wordt de deelneming niet verder afgewaardeerd dan nihil.

3.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2021

1. Beleggingen

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	Deelnemingen in groeps-maatschappijen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	1.502.042	1.502.042	1.543.369
Investeringen	70.000	70.000	50.000
Dividenduitkering	-70.001	-70.001	-50.000
Resultaat deelneming	-108.042	-108.042	-41.327
	-108.043	*-108.043*	*-41.327*
Stand per 31 december	**1.393.999**	**1.393.999**	**1.502.042**

Deelnemingen in groepsmaatschappijen:

Entiteit	Gevestigd te	% belang	Waarderingsmethode
Menzis Zorgverzekeraar N.V.	Wageningen	100%	Netto-vermogenswaarde
Anderzorg N.V.	Wageningen	100%	Netto-vermogenswaarde
Menzis N.V.	Wageningen	100%	Netto-vermogenswaarde

2. Overige activa

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

3. Eigen vermogen

	Overige reserves	Totaal 2021
Stand per 1 januari	1.501.162	1.501.162
Resultaat boekjaar	-108.049	-108.049
Stand per 31 december	**1.393.113**	**1.393.113**

	Overige reserves	Totaal 2020
Stand per 1 januari	1.542.497	1.542.497
Resultaat boekjaar	-41.335	-41.335
Stand per 31 december	**1.501.162**	**1.501.162**

Er hebben geen andere mutaties op het eigen vermogen plaatsgevonden dan de toerekening van het onverdeelde resultaat aan de reserves.

Het voorstel van de resultaatverdeling is als volgt verwerkt in de jaarrekening:

Voorstel bestemming van het resultaat	2021
Overige reserves	-108.049
	-108.049

Doordat de verschillende rechtspersonen van Menzis groep geen juridische eenheid vormen is het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening niet gelijk aan het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening. Onderstaand de aansluiting van het enkelvoudig eigen vermogen met het geconsolideerd eigen vermogen:

Aansluiting enkelvoudig eigen vermogen op het geconsolideerd eigen vermogen	2021	2020
Coöperatie Menzis U.A.	1.393.113	1.501.162
Stichting Zorgkantoor Menzis	4.761	5.057
Stichting MenzisFonds	539	89
Stichting Menzis Beheer	52.870	51.356
Bijzondere waardevermindering Stichting HUB Diagnostics, Neokidney en Pharmagister	765	1.067
Geconsolideerd eigen vermogen	**1.452.048**	**1.558.731**

4. Schulden

Overige schulden

Langlopende schulden

Schulden langlopend	Schulden aan groeps-maatschappijen	Totaal 2021	Totaal 2020
Stand per 1 januari	1.000	1.000	1.000
Aflossing	0	0	0
Stand per 31 december	**1.000**	**1.000**	**1.000**

Dit betreft een lening ontvangen van Stichting Menzis Beheer. De lening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd. Het rentepercentage is gelijk aan het 12-maands Euribor tarief vermeerderd met 100 basispunten.

Kortlopende schulden

Overige schulden	2021	2020
Schulden aan groepsmaatschappijen	5	7
Overige	1	1
	6	**8**

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Er zijn geen niet in de balans opgenomen regelingen.

3.5 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2021

5. Opbrengsten uit beleggingen

Opbrengst uit deelnemingen	2021	2020
Menzis Zorgverzekeraar N.V.	-49.750	-56.510
Anderzorg N.V.	-79.509	-10.004
Menzis N.V.	21.216	25.187
	-108.043	**-41.327**

6. Andere lasten

Andere lasten	2021	2020
Bankrente	1	1
Rente leningen	5	7
	6	**8**

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Ultimo 2021 heeft Coöperatie Menzis U.A. voor € 94 duizend (belastingjaar 2021) aan fiscaal te verrekenen verliezen. Vanwege onzekerheid over de mogelijk toekomstige realiseerbaarheid van deze compensabele verliezen, zijn deze op nihil gewaardeerd. Door deze compensabele verliezen is de verschuldigde belasting nihil.

Resultaat na belastingen

Doordat de verschillende rechtspersonen van Menzis groep geen juridische eenheid vormen is het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening niet gelijk aan het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening. Onderstaand de aansluiting van het enkelvoudig resultaat op het geconsolideerd resultaat.

Aansluiting enkelvoudig resultaat op het geconsolideerd resultaat	2021	2020
Coöperatie Menzis U.A.	-6	-8
Menzis Zorgverzekeraar N.V.	-49.750	-56.510
Anderzorg N.V.	-79.509	-10.004
Menzis N.V.	21.216	25.187
Enkelvoudig resultaat	-108.049	-41.335
Stichting Zorgkantoor Menzis	-296	1.041
Stichting MenzisFonds	450	-364
Stichting Menzis Beheer	1.514	-454
Bijzondere waardevermindering Stichting HUB Diagnostics, Neokidney en Pharmagister	-302	52
Geconsolideerd resultaat	**-106.683**	**-41.060**

Opgesteld en goedgekeurd te Wageningen op 17 maart 2022.

Raad van Bestuur:	Raad van Commissarissen:
De heer drs. R. Wenselaar, voorzitter	De heer prof. dr. P.A.H. van Lieshout, voorzitter
De heer drs. H.J. Sloots AAG, CFRO	De heer prof. dr. F. Scheele
	Mevrouw drs. J.M.A. Kemna RE
	Mevrouw drs. T.J.A.M. Cuppen MBA
	De heer T. Rinsema
	Mevrouw ir. M.T.J.Y. Becker

4 Overige gegevens

4.1 Statutaire bepaling over de bestemming van het resultaat

De behaalde resultaten zijn toegevoegd aan de overige reserves met inachtneming van de wettelijke regelgeving. In de statuten is geen bestemming van het resultaat bepaald.

4.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Ledenraad en de Raad van Commissarissen van Coöperatie Menzis U.A.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Coöperatie Menzis U.A. (hierna: Menzis) per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) inzake bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Menzis te Wageningen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2021;

2 de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2021;

3 het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2021; en

4 het overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Menzis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet naleven wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

— Materialiteit van EUR 50 miljoen (2020: EUR 54 miljoen). Voor bepaling van de materialiteit, wordt evenals voorgaand jaar, uitgegaan van het eigen vermogen (circa 3,5%).

Groepscontrole

— Wij hebben de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening van Menzis gecontroleerd met een audit coverage van 100% van zowel de verdiende premies en bijdragen eigen rekening als van het balanstotaal.

Continuïteit en Fraude & Noclar

— Continuïteit: geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd.
— Fraude en niet naleven wet- en regelgeving (Noclar): specifieke aandacht voor risico van doorbreken interne beheersing door het management (een verondersteld risico).

Kernpunten

— Verantwoording van opbrengsten, schadelasten en de toelichtingen hieromtrent samenhangend met de COVID-19 pandemie.
— De waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden.
— De waardering van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (NKP-voorziening).
— De juistheid en volledigheid van de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland.

Oordeel

Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 50 miljoen (2020: EUR 54 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt, evenals voorgaand jaar, uitgegaan van het eigen vermogen (3,5%). Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat hiervan ook de solvabiliteitsratio is afgeleid en deze ratio door de gebruikers van de jaarrekening als belangrijk kerngetal wordt gezien voor de financiële positie van Menzis. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, waaronder de toelichtingsvereisten zoals deze gelden in het kader van de WNT.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 2,5 miljoen (2020: EUR 2,7 miljoen) rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Menzis staat aan het hoofd van een groep van entiteiten (groepsonderdelen). De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van Menzis.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen, te weten:

- Menzis Zorgverzekeraar N.V.
- Anderzorg N.V.
- Menzis N.V
- Stichting Menzis Beheer

Wij hebben bij alle entiteiten de controlewerkzaamheden zelf uitgevoerd waarbij voor de controles de materialiteit van de individuele onderdelen is toegepast en geen gebruik gemaakt is van het werk van andere accountants.

Voor de onderdelen die niet in scope waren, hebben wij cijferanalyses uitgevoerd om te bevestigen dat onze scoping gedurende de controle passend bleef.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de groepsonderdelen en op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening van Menzis.

Controleaanpak continuïteit – geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd

De Raad van Bestuur heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd, zoals nader toegelicht in de jaarrekening in hoofdstuk 1.5.6. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van de Raad van Bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

— overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse, inclusief de scenario's in de Own Risk Solvency Assessment (ORSA), door de Raad van Bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben, waaronder de impact van COVID-19 en de correspondentie met de toezichthouder;

— analyse van de financiële positie en de solvabiliteitsratio onder Solvency II ten opzichte van de door de Raad van Bestuur noodzakelijk geachte solvabiliteit, voorgaand boekjaar en de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio op indicatoren die kunnen duiden op significante continuïteitsrisico's;

— evalueren of de door de Raad van Bestuur uitgevoerde continuïteitsbeoordeling, waaronder de solvabiliteitsratio onder Solvency II en de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio, adequaat zijn toegelicht in hoofdstuk 1.5.4, 1.5.6 en 2.5 van de jaarrekening.

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

In hoofdstuk 1.3.2 en 1.5.9 van het verslag van de Raad van Bestuur beschrijft de Raad van Bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving en neemt de Raad van Commissarissen deze beschrijving in beschouwing.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in Menzis en haar bedrijfsomgeving, en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld van het risicomanagement van Menzis met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, het incidentenregister en de procedures en beleid van Menzis om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en bij andere relevante afdelingen, zoals Internal Audit, Juridische Zaken en Risk & Compliance.

Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

— evalueren van onderzoeksrapporten op aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;

— evaluatie van de gerapporteerde uitkomsten door sleutelfunctiehouders Compliance, Risico Management en Internal Audit met betrekking tot het voldoen aan wet- en regelgeving;

— analyse van de door Menzis uitgevoerde systematische Integriteitsrisico analyse (SIRA);

— evalueren van correspondentie met regelgevende en toezichthoudende instanties zoals DNB, AFM en NZa;

— het in overweging nemen van de uitkomst van andere controlewerkzaamheden en geëvalueerd of bevindingen dan wel afwijkingen indicatief waren voor fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving;

— evaluatie van nevenfuncties van bestuursleden en/of andere werknemers, met speciale aandacht voor procedures en governance met betrekking tot mogelijke belangenconflicten.

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op Menzis van toepassing is en hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

— Zorgverzekeringswet (Zvw);

— Wet langdurige zorg (Wlz);

— Wet op het financieel toezicht (Wft), inclusief de richtlijn Solvency II (2009/138/EC);

— Besluit prudentiële regels Wft (Bpr Wft)

Wij hebben de risicofactoren voor fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij de volgende risico's geïdentificeerd ten aanzien van fraude die relevant zijn voor onze controle, inclusief de relevante veronderstelde risico's vastgelegd in de controlestandaarden, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)

Risico

- Het management is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken, zoals bijvoorbeeld de schattingen ten aanzien van de technische voorzieningen.

Controleaanpak

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en waar van toepassing de effectieve werking getoetst van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude, zoals het identificeren van noodzakelijk geachte werkzaamheden met betrekking tot journaalposten.
- Wij hebben procedures uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico gerelateerd aan fraude en significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management geëvalueerd, waaronder het uitvoeren van een retrospectieve beoordeling van de oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management. Voor deze retrospectieve beoordeling hebben wij met name aandacht besteed aan opbrengsten en schadelasten samenhangend met de COVID-19 pandemie en de technische voorzieningen die in de financiële overzichten van het voorgaande boekjaar zijn opgenomen. Waar we onverwachte journaalposten of andere risico's identificeerden, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op het geïdentificeerd risico in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.
- We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder:
    - Data-analyse waarbij betalingen uit bronsystemen zijn vergeleken met betalingen in de betalingsapplicatie, waarbij tevens controle op juiste bankrekeningnummer heeft plaatsgevonden.
    - Onderzoek op basis van publiekelijk beschikbare informatie in relatie tot negatieve publiciteit die kan duiden op niet-naleving van wet- en regelgeving.
    - Kennisnemen van de rapporten inzake door Menzis verrichte onderzoeken naar interne en externe (zorg)fraude.
    - Evaluatie van de wettelijke vereiste rechtmatigheidscontroles in relatie tot het voldoen aan de rechtmatigheidsvereisten in Zvw en Wlz.

Opbrengstverantwoording (een verondersteld risico)

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengst-verantwoording aangaande de bruto premies en de bijdragen Zorginstituut Nederlands (ZiNL) als niet relevant aangezien:

— Voor de bruto premies geldt dat de premies per verzekering gedurende het boekjaar vast zijn, deze individueel niet materieel zijn en er geen sprake is van het maken van belangrijke schattingen bij het bepalen van de premieopbrengsten.

— Voor de bijdragen Zorginstituut Nederland (ZiNL) geldt dat deze door ZiNL worden bepaald en daardoor de mogelijkheid om de opbrengsten materieel te beïnvloeden beperkt is.

Onze procedures om in te spelen op geïdentificeerde risico's op fraude hebben mede hun weerslag op alle vier de kernpunten van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkst waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Vergeleken met vorig jaar is het kernpunt gerelateerd aan de waardering van de vorderingen op en voorschotten verstrekt aan de zorgverleners niet inbegrepen omdat wij de afgelopen jaren hebben vastgesteld dat de posities in omvang zijn gedaald en wij daarmee van mening zijn dat het risico ten aanzien van waardering van deze posities is afgenomen.

Verantwoording van opbrengsten, schadelasten en de toelichtingen hieromtrent samenhangend met de COVID-19 pandemie

Omschrijving

Zoals toegelicht op pagina's 104 tot en met 115 van de jaarrekening zijn er op basis van artikel 33 Zvw, ook wel bekend als de catastroferegeling, solidariteitsafspraken gemaakt tussen Nederlandse zorgverzekeraars, inclusief Menzis, om de schadelasten samenhangend met de COVID-19 pandemie en de hiermee verband houdende opbrengsten onderling te verdelen.

De bepaling van de schadelasten en opbrengsten samenhangend met COVID-19 die landelijk voor verrekening in aanmerking komen uit hoofde van artikel 33 Zvw vindt plaats over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021. De Nederlandse zorgverzekeraars hebben een externe expert (hierna: expert) ingeschakeld om op basis van eigen data van de zorgverzekeraars en andere openbare bronnen een inschatting te maken van de COVID-19 gerelateerde zorgkosten en opbrengsten. De hierbij gehanteerde veronderstellingen zijn door Menzis toegelicht op pagina 104 tot en met 115 van de jaarrekening. Door de Nederlandse zorgverzekeraars zijn de uitkomsten van de expert beoordeeld op basis van eigen modellen en aannames en akkoord bevonden.

De eigen data en de inschatting van de landelijke COVID-19 gerelateerde zorgkosten en opbrengsten zijn door Menzis als basis gebruikt voor het opstellen van de jaarrekening. Voor een toelichting op de systematiek voor het bepalen van de opbrengsten en toerekening hiervan naar 2020 en 2021 verwijzen wij naar pagina 104 tot en met 115 van de jaarrekening.

Het inschatten van de opbrengsten en schadelasten en daarmee de compensatie uit hoofde van de catastroferegeling en solidariteitsregeling is complex en vereist significante

oordeelsvorming van de Raad van Bestuur. Tevens dienen de hiermee verband houdende onzekerheden door de gedane aannames op toereikende wijze te worden toegelicht in de jaarrekening.
Daarom hebben we deze aangelegenheid als een kernpunt van onze controle aangemerkt.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het beoordelen van de opzet en het bestaan van de interne (en externe) controles rondom het inschatten van de verwachte (landelijke) schadelasten en opbrengsten.
- Het evalueren van de door management respectievelijk door de externe expert opgestelde berekeningen en werkzaamheden op het toetsen van de plausibiliteit van het aandeel van Menzis in de landelijke COVID-19 gerelateerde zorgkosten over 2020 en 2021. Hiertoe heeft Menzis zelf een inschatting gemaakt van haar aandeel en deze geconfronteerd met de inschatting, zoals gemaakt door de expert. Mede op basis hiervan heeft het management van Menzis geconcludeerd dat ze kan steunen op de werkzaamheden van de expert.
- Het beoordelen van de deskundigheid en objectiviteit van de expert.
- Het, in NBA-verband, analyseren van de plausibiliteit van de landelijk gemaakte aannames, door de expert, ten aanzien van de landelijk verwachte schadelasten en opbrengsten samenhangend met COVID-19 over 2021. Hiertoe hebben we de aannames vergeleken met openbare databronnen inzake de ontwikkeling van het aantal IC-dagen en verpleegdagen gedurende 2021. Tevens hebben we nadere onderbouwingen verkregen van de expert die ten grondslag lagen aan de gedane aannames door de expert en deze beoordeeld op plausibiliteit.
- Controle van de juistheid van de berekening van de schadelasten en opbrengsten, op basis van het hiervoor binnen Menzis gebruikte model. Hierbij hebben wij onder meer volgende zaken getoetst:
    - het vaststellen dat de landelijke data, zoals gepubliceerd door de expert die door de Nederlandse zorgverzekeraars is aangesteld, als inputdata is gebruikt voor het Menzis-model ter bepaling van de schadelasten en opbrengsten;
    - het vaststellen van de rekenkundige juistheid en aansluiting van de parameters en rekenregels in het door Menzis gebruikte model met de relevante regelgeving, zijnde de catastroferegeling en de solidariteitsregeling;
    - het beoordelen van de uitloop in 2021 van de inschatting ultimo 2020 (retrospectieve beoordeling) en vaststellen dat de hieruit verkregen inzichten zijn gehanteerd bij het bepalen van de inschatting ultimo 2021. Het vaststellen dat de uitkomsten van het intern door Menzis gebruikte model aansluit op de jaarrekening 2021.
- Het tezamen met eigen actuariële specialisten evalueren van de uitkomsten van de door de actuariële functie van Menzis uitgevoerde analyses op de juistheid en volledigheid van de opbrengsten en schadelasten.
- Vaststellen dat de landelijke regelingen (toepassing artikel 33 Zvw en de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars) en de onzekerheden die hiermee samenhangen alsmede de mogelijke impact die deze kunnen hebben op het

resultaat en het eigen vermogen en de solvabiliteitsratio (gevoeligheidsanalyse) adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de impact van COVID-19 op de financiële positie evenwichtig.

Voor een goed begrip van de jaarrekening is het van belang om focus te geven aan de toelichting op de onzekerheden als gevolg van COVID-19, zoals opgenomen op pagina's 104 tot en met 115 van de jaarrekening. We achten deze toelichting toereikend.

De waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden

Omschrijving

In de balans van Menzis is ultimo 2021 een technische voorziening voor te betalen schaden van EUR 1.879 miljoen (2020: EUR 1.839 miljoen) verantwoord. Het bepalen van de technische voorziening voor te betalen schaden door Menzis en daarmee samenhangende posten in de winst-en-verliesrekening is een complex en deels subjectief proces doordat over externe en interne ontwikkelingen schattingen moeten worden gemaakt en is daarom een kernpunt van onze controle.

Menzis baseert de hoogte van de technische voorziening enerzijds op basis van historische declaratiepatronen en de verwachte ontwikkelingen daarin en anderzijds op de gemaakte contractafspraken met instellingen voor Medisch Specialistische Zorg (MSZ) en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) die grotendeels gemaximeerd worden door plafonds en aanneemsommen. Als gevolg van COVID-19 heeft Menzis voor 2021 ook diverse continuïteitsbijdragen (CB-)regelingen meegenomen in de inschatting.

Menzis maakt aanvullende inschattingen voor de dure geneesmiddelen die in veel gevallen op nacalculatiebasis worden afgerekend. Verder maakt Menzis gebruik van publicaties van Zorgverzekeraars Nederland voor het inschatten van de ontwikkeling in de zorgkosten per schadejaar.

Tenslotte betrekt Menzis de uitkomsten van de zelfonderzoeken en Horizontaal Toezicht van respectievelijk MSZ en GGZ bij het bepalen van de zorgkosten per schadejaar.

Het bovenbeschreven proces is complex en foutgevoelig, mede doordat het omvangrijke schattingsonzekerheden bevat. Het vraagt om inzicht in het verloop van de zorgconsumptie gedurende de afgelopen jaren alsmede de uitsplitsing over de componenten. De aanwezige risico's en de gevoeligheid van de gehanteerde uitgangspunten worden toegelicht op pagina's 85, 112-113 en 124.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het 'three lines of defence'-model op de ontvangen facturen van de zorgverleners.
- Het evalueren van de gehanteerde reserveringsmethodiek per zorgsoort en de controle van de daarbij gehanteerde basisgegevens door de afrekeningen met de zorgverleners aan te sluiten op de ondertekende contracten, de afrekeningen oude jaren en de gefactureerde bedragen in latere jaren.

- Het evalueren van de gehanteerde aannames ten aanzien van de COVID-19 declaraties en de impact van COVID-19 op het declaratiepatroon van reguliere zorg.
- Het evalueren van de verwerking van de continuïteitsbijdragen (CB-)regelingen.
- Het analyseren van de afloop oude jaren met de afrekeningen van zorgverleners en kennisnemen van de analyses die door Menzis zijn opgesteld ten aanzien van de ontwikkeling van de zorgkosten per schadejaar uitgaande van schadedriehoeken en gemaakte contractafspraken met zorgverleners.
- Het toetsen van de ervaringscijfers van Menzis aan de declaratiepatronen van zorgkostendeclaraties per soort verstrekking per schadejaar zoals gepubliceerd door Zorgverzekeraars Nederland.
- Het tezamen met de actuariële specialisten van KPMG evalueren van de uitkomsten van de door de Actuariële Functie van Menzis uitgevoerde analyses (waaronder de toereikendheidstoets) op de voorziening te betalen schaden.
- Het evalueren van de uitkomsten van de formele en materiële controles zoals die door Menzis worden uitgevoerd, inclusief de uitkomsten van de zelfonderzoeken en Horizontaal Toezicht van respectievelijk MSZ en GGZ.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door de Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor te betalen schaden aanvaardbaar en zijn van mening dat de voorziening voor te betalen schaden op een evenwichtige wijze is gewaardeerd. Tevens achten we de op pagina's 85, 112-113 en 124 opgenomen toelichting toereikend.

De waardering van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (NKP-voorziening)

Omschrijving

De premies voor de basisverzekering voor 2022 zijn voorcalculatorisch niet-kostendekkend en daarom is een voorziening voor lopende risico's van EUR 235 miljoen (2020: EUR 135 miljoen) gevormd. De bepaling van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's is complex en foutgevoelig, mede doordat deze omvangrijke schattingsonzekerheden bevat en is daarom een kernpunt van onze controle.

Er is sprake van schattingen als het gaat over de ontwikkelingen van de zorgkosten, beheerskosten en de gezondheidskenmerken van de nieuwe verzekerden hetgeen relevant is om de hoogte van de bijdragen van Zorginstituut Nederland te kunnen inschatten.

Voor het bepalen van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's heeft Menzis de begroting 2022 als uitgangspunt genomen, waarin onder andere schattingen zijn opgenomen voor de bijdragen van Zorginstituut Nederland voor 2022, de geschatte zorgkosten voor 2022 en de begrote beheerskosten voor 2022. Menzis heeft de voorziening herijkt op basis van de verzekerdenmutaties per 1 januari 2022 en overige relevante ontwikkelingen naar aanleiding van cijfers over het eerste kwartaal 2022.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de grondslagen zoals opgenomen op pagina 85 en de toelichting op de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's op pagina 124.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het 'three lines of defence'-model op het tot stand komen van de voorziening.
- Het aansluiten van de gehanteerde basisgegevens zoals verzekerdenaantallen 2022 en premietabellen 2022 met de bronsystemen en de verwachte bijdragen op basis van de ex-ante brieven over 2022 van Zorginstituut Nederland.
- Het aansluiten van de gehanteerde realisatie zorgkosten 2021, de extrapolatie hiervan naar 2022, aansluiting naar het inkoopkader en de begroting 2022. Wij hebben de gehanteerde methodieken, veronderstellingen en uitkomsten getoetst aan de hand van onze kennis van de ontwikkelingen bij Menzis en de verwachtingen gebaseerd op de ramingen voor 2022 van ZN en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Het evalueren van de totstandkoming van het budget voor beheerskosten 2022 en het vaststellen dat de verslaggevingsvoorschriften ter bepaling van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's op dit vlak zijn nageleefd.
- Het controleren van de impact van de herijking verzekerdenaantallen op basis van de werkelijke verzekerdenaantallen per 1 januari 2022 op de waardering van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's.
- Het evalueren van de uitloop in 2021 van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's ultimo 2020 (retrospectieve beoordeling) en vaststellen dat de hieruit verkregen inzichten zijn gehanteerd bij het bepalen van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's ultimo 2021.
- Het tezamen met de actuariële specialisten van KPMG evalueren van de uitkomsten van de door Menzis uitgevoerde analyses op de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's aanvaardbaar en zijn van mening dat de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's evenwichtig is gewaardeerd. Tevens achten we de op pagina 85 en 124 opgenomen toelichting toereikend.

De juistheid en volledigheid van de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland

Omschrijving

Menzis heeft over 2021 van Zorginstituut Nederland een bijdrage ontvangen van EUR 3.523 miljoen (2020: EUR 3.726 miljoen) uit het Zorgvereveningsfonds. Ultimo boekjaar leiden de nog af te rekenen bijdragen met het Zorgvereveningsfonds over de afgelopen jaren tot een vordering van EUR 1.187 miljoen (2020: EUR 1.197 miljoen).

De berekening van de bijdragen van Zorginstituut Nederland bevat inschattingen van onzekere toekomstige uitkomsten over de afrekeningen, waarbij de schattingsonzekerheid wordt verhoogd door de impact van de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars), en is daarom een kernpunt van onze controle.

Voor een nadere uitleg verwijzen wij naar de toelichting op de werking van het risicovereveningsmodel op de basisverzekering zoals opgenomen op pagina 113-114 van de jaarrekening, de toelichting op de Vordering op Zorginstituut Nederland op pagina 119 van de jaarrekening en de toelichting op de Verdiende premies en bijdragen eigen rekening op pagina 131 van de jaarrekening.

Het proces van bepaling van de vereveningsbijdrage en de daarmee samenhangende significante vordering is complex en foutgevoelig mede omdat het omvangrijke schattingsonzekerheden bevat, Menzis Excel modellen gebruikt voor de berekeningen en omdat het vraagt om inschattingen van het management en kennis van de uitgebreide wet- en regelgeving die verschillend is per jaarlaag.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het ‘three lines of defence’-model op het tot stand komen van de van de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland rekening houdend met de geldende wet- en regelgeving.
- Het afstemmen van de uitgangspunten en mutaties in bijdragen per budgetjaar met brieven inzake voorlopige en definitieve vaststellingen van bijdragen van Zorginstituut Nederland, de verzekerdengegevens van Menzis over 2021 en het analyseren en verklaren van afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren.
- Het narekenen van de bijdragen van Menzis op basis van de door Menzis gebruikte Excel-modellen, de gebruikte inputdata en het door Zorginstituut Nederland voorgeschreven formularium.
- Het beoordelen van de sectorinformatie van Zorgverzekeraars Nederland ten opzichte van de door Menzis gehanteerde uitgangspunten/ontwikkelingen en berekende prudentie.
- Het beoordelen van de schatting van de landelijke COVID-19-zorgkosten over de schadejaren 2020 en 2021, inclusief de schatting van de bijbehorende catastrofebijdrage en vaststellen dat de administratieve verwerking in lijn is met de landelijke afspraken, waaronder de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de vordering op en de bijdragen van Zorginstituut Nederland aanvaardbaar en zijn van mening dat de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland op een evenwichtige wijze zijn gewaardeerd. Tevens achten we de op pagina 113-114, 119 en 131 opgenomen toelichting toereikend.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n & o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

— met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

— alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Daarbij is de Raad van Bestuur, onder toezicht van de Raad van Commissarissen, verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet Raad van Bestuur afwegen of Menzis in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om Menzis te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Menzis haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Menzis.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is opgenomen in bijlage bij deze controleverklaring. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring. In aanvulling hierop hebben we het Controleprotocol WNT 2021 in acht genomen.

Utrecht, 17 maart 2022

KPMG Accountants N.V.

A.J.H. Reijns RA

Bijlage:
Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Bijlage

Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

— het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

— het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

— het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

— het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteits-veronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

— het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

— het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep.
In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.